

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1998, 91, 1500

Äriseadustik [terviktekst muudatustega kuni 17.06.98]

Terviktekst

ÄRISEADUSTIK

Vastu võetud 15. veebruaril 1995. a (RT I 1995,26--28, 355), jõustunud 1. septembril 1995. a (§-d 524ja 530 jõustused 18.03.1995).

Muudetud järgmistega seadustega (vastuvõtmise aeg, avaldamine Riigi Teatajas ja jõustumise aeg):

28.05.1996	(RT I 1996, 40, 773)	8.06.1996
26.06.1996	(RT I 1996, 51, 967)	29.07.1996
11.02.1997	(RT I 1997, 16, 258)	16.03.1997
5.06.1997	(RT I 1997, 48, 774)	10.07.1997
21.10.1997	(RT I 1997, 77, 1313)	12.11.1997
17.12.1997	(RT I 1998, 2, 48)	9.01.1998
17.02.1998	(RT I 1998, 23, 322)	22.03.1998
11.03.1998	(RT I 1998, 30, 410)	1.10.1998
25.03.1998	(RT I 1998, 36/37, 552)	1.05.1998
17.06.1998	(RT I 1998, 59, 941)	10.07.1998

Muudatusi sisaldava paragrahvi lõpus sulgudes on viide seadus(t)ele (vastuvõtmise kuupäev), millega kehtestati praegune sõnastus. Terviktekst avaldatakse 17.06.1998. a seaduse § 310 alusel.

I osa. ÜLDOSA

1. peatükk. ÜLDSÄTTED

§ 1. Ettevõtja

Ettevõtja on füüsiline isik, kes pakub oma nimel tasu eest kaupuvõid teenuseid ning kaupade ja teenuste müükon talle püsivaks tegevuseks, ning seaduses sätestatud äriühing.

§ 2. Äriühingute liigid

(1) Äriühing on täisühing, usaldusühing, osaühing, aktsiaselts ja tulundusühistu. Seaduses võib ette näha kateisi äriühinguid.

(2) Äriühing kantakse äriregistrisse.

(3) Äriühingu õigusvõime tekib äriregistrisse kandmisest ja lõpeb äriregistrist kustutamiseaga.

(4) Äriühingud võivad ühineda ja jaguneda ning äriühingu võib teist liiki äriühinguks ümber kujundada ainult seaduses sätestatud juhtudel ja korras.

(5) Seaduses sätestatud juhtudel on ühinemiseks, jagunemiseks ja ümberkujundamiseks nõutav pädevaasutuse luba.

§ 3. Füüsilisest isikust ettevõtja

(1) Füüsilisest isikust ettevõtjaks võib olla igafüüsiline isik. Kui isik on teovõimetu, teeb seaduses sätestatud ulatuses tehinguid tema nimel seaduslik esindaja. Kui isiku teovõime on piiratud, võib tateha tehinguid seaduses sätestatud tingimustel seadusliku esindaja nõusolekul.

(2) Füüsilisest isikust ettevõtja kantakse äriregistrisse temandudel. Füüsilisest isikust ettevõtja tuleb kanda äriregistrisse, kui ta on maksukohustuslasena registreeritud Maksuametis vastavalt käibemaksuseadusele (RT I 1993, 60, 847; 1996, 63, 1149; 76, 1344; 81, 1447; 1997, 11, 96; 40, 621; 42, 679; 48, 773 ja 776; 72,

1187; 74,1231 ja 1232; 1998, 23, 321). Seaduses võib sätestada muud juhud, milfüüsilisest isikust ettevõtja peab olemakantud äriregistrisse. [28.05.1996]

§ 4. Ettevõtja tegevusalad

- (1) Ettevõtja võib tegutseda tegevusaladel, millel tegutsemineei ole seadusega keelatud.
- (2) Seaduses võib sätestada tegevusalasid, milleks on vaja tegevuslubavõid millel võib tegutseda üksnesteatud liiki ettevõtja.
- (3) Äriühingu põhikirjas märgitud tegevusala ning ettevõtja tegevusala kohta äriregistrisse tehtud kanne ei või olla eksitav ettevõtja tegevuse liigi ega ulatuse suhtes. [28.05.1996]

§ 5. Ettevõtte ja selle üleminek

- (1) Ettevõtte käesoleva seaduse tähenduses onmajandusüksus, mille kaudu ettevõtja tegutseb. Ettevõttekoosneb asjadest, õigustest ja kohustustest, mis on määratud või olemuseltpeaksid olema määratud ettevõttegevuseks.
- (2) Ettevõttesse või selle organisatsiooniliselt iseseisvasse osasse kuuluvateasjade ja õiguste omandi võivalduse tervikuna üleminekul lähevad omandajale või valduse saajale ülekõik ettevõtte või selleorganisatsiooniliselt iseseisva osaga seotud kohustused. Ettevõtte või selle osa omandivõi valduse ülemineküllähevad sellega seotud õigused üle omandajale või valduse saajale vastavaltnevahelisele kokkuleppele.
- (3) Enne ettevõtte või selle organisatsiooniliselt iseseisva osaüleminekut tekkinud kohustuse eest, milletäitmise tähtpäev on saabunud või saabub viie aasta jooksul pärastüleminekut, vastutab ettevõtte üleandnud isikkolmandate isikute ees solidaarselt omandajaga. Kohustuse täitnud ettevõtteüleandnud isikule läheb nõueomandaja vastu täidetud ulatuses üle.
- (4) Käesoleva paragrahvi 2. ja 3. lõikes sätestatusterinevad kokkulepped ettevõtte üleandja ning omandajavõi valduse saaja vahel kehtivad vaid võlausaldaja suhtes, kes on kokkuleppega kirjalikulnõustunud.
- (5) Käesoleva paragrahvi 3. lõikes nimetatud nõudeaegumistähtaeg on viis aastat ettevõtte üleminekust, kuinõudele ei ole kehtestatud lühemat aegumistähtaega.
- (6) Käesoleva paragrahvi 2.--4. lõikes sätestatut ei kohaldataäriühingute ühinemisel, jagunemisel egaümberkujundamisel.
- (7) Käesolevas paragrahvis sätestatut kohaldatakse ka ettevõtetele, mis kuuluvad isikutele, keda ei loetakäesoleva seaduse kohaselt ettevõtjaks.
- (8) Käesoleva paragrahvi 2.--4. lõikes sätestatut ei kohaldataetevõtte üleminekule sundtäitmise jاپankrotimenetluse käigus. [17.06.1998]

§ 6. Kontsern

- (1) Kui üks äriühing on teises äriühingusosanik või aktsionär ning omab seal häälteenamust, nimetatakseosalevat ühingut ematetvõtjaks ja ühingut, kus ta osaleb, tüarettevõtjaks. Emaatetvõtja tüarettevõtjaks on kaühing, kus häälteenamus on teisel tüarettevõtjal või tüarettevõtjatel üksinda või koos ematetvõtjaga.
- (2) Tüarettevõtjaks on ka ühing, kus teine ühing (ematetvõtja) omab selle osaniku või aktsionärina lepingualusel või ilma selleta valitsevat mõju.
- (3) Emaatetvõtja koos tüarettevõtjatega moodustab kontserni. [17.06.1998]

2. peatükk. ÄRINIMI

§ 7. Ärinime mõiste

Ärinimi ehk firma on äriregistrisse kantud nimi, mille allettevõtja tegutseb.

§ 8. Füüsilisest isikust ettevõtja ärinimi

- (1) Füüsilisest isikust ettevõtja ärinimi peabsisaldama ettevõtja ees- ja perekonnanime ning ei või sisaldadaäriühingule viitavat täiendit ega lühendit.
- (2) Talupidamisega tegeleva füüsilisest isikust ettevõtja ärinimieie pea sisaldama ettevõtja ees- ja perekonnanime juhul, kui ärinimes sisaldub talu nimi.
- (3) Kui füüsilisest isikust ettevõtja võõrandab teiselefüüsilisele isikule ettevõtte, võib omandaja seniseärinime all edasi tegutseda võõrandaja kirjalikul nõusolekul.

- (4) Kui füüsiline isik omandab ettevõtte pärimise teel, võib omandaja senise ärinime all edasi tegutseda.
- (5) Kui muutub füüsilisest isikust ettevõtja ärinimes sisalduv nimi, võib senise ärinime all edasi tegutseda.
- (6) Füüsilisest isikust ettevõtjal võib olla mitu ärinimejuhu, kui neid nimesid kasutatakse erinevate ettevõtete kohta. [17.06.1998]

§ 9. Äriühingu ärinimi

- (1) Äriühingul võib olla ainult üks ärinimi.
- (2) Täisühingu ärinimi peab sisaldama täiendit «täisühing», usaldusühingu ärinimi täiendit «usaldusühing», osäühingu ärinimi täiendit «osäühing», aktsiaseltsi ärinimitäiendit «aktsiaselts» ja tulundusühistu ärinimi täiendit «ühistu».
- (3) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud täiendi asemel võib täisühing ärinimes kasutada lühendit «TÜ», usaldusühing lühendit «UÜ», osäühing lühendit «OÜ» ja aktsiaselts lühendit «AS».
- (4) 2. ja 3. lõikes nimetatud täiendeid või lühendeid võib kasutada ainult ärinime alguses või lõpus. [28.05.1996]

§ 10. Ärinime võõrandamine

Ärinime ei või võõrandada ilma ettevõteta, välja arvatud siis, kui ärinimi võõrandatakse ettevõtjalikvideerimisel või pankrotimenetluses. [28.05.1996]

§ 11. Ärinime eristatavus

- (1) Füüsilisest isikust ettevõtja ärinimi peab olemasolgesti eristatav teistest sama registripidaja tööpiirkonnas äriregistrisse kantud ärinimedest.
- (2) Äriühingu ärinimi peab olema selgesti eristatav teistest Eestis äriregistrisse kantud ärinimedest.
- (3) Kui äriregistrisse on ärinimena või selle osana kantud samafüüsilise isiku ees- ja perekonnanimi, milleregistrisse kandmist taotletakse, peab kande taotleja oma ärinime täiendite lisamise või ärajätmisega selgelteristatavaks muutma.

§ 12. Ärinime valiku piirangud

- (1) Ärinimi ei või olla eksitav ettevõtja õiguslikuvormi, tegevusala ega tegevuse ulatuse osas.
- (2) Ärinimi ei või olla vastuolus heade kommetega.
- (3) Ärinimes ei tohi kasutada Eestis kaubamärgina kaitstavat sõnalist, tähelist või numbrilist tähist või nendekombinatsiooni ilma kaubamärgi omaniku notariaalselt tõestatud allkirjaga kirjalikunõusolekuta, välja arvatud juhul, kui ettevõtja tegutseb tegevusaladel, mille suhtes kaubamärk ei ole kaitstud.
- (4) Vabariigi Valitsus võib kehtestada piiranguid sõna «Eesti» kasutamisele ärinimes kõikides ühendites ja võõrkeelsetes vastetes, välja arvatud välismaa äriühingu filiaali ärinimes vastavalt käesoleva seadustiku §-s 14 sätestatule.
- (5) Kui ärinimi lisaks äriühingule viitavale täiendile sisaldab riigi, haldusüksuse või muu koha nime, peab ärinimi sisaldama riigi, haldusüksuse või muu koha nimest eristavat täiendit.
- (6) Ärinimes ei või kasutada riigi või kohaliku omavalitsuse organite ja asutuste nimetusi.
- (7) Sõnu «riigi» või «linna» või «valla» või muid riigi või kohaliku omavalitsusüksuse osalusele viitavaid sõnu võib äriühingu ärinimes kasutada ainult siis, kui riigile või kohalikule omavalitsusele kuulub üle poole ühinguosadest või aktsiatest.
- (8) Ärinimi peab olema kirjutatud eesti-ladina tähestikus.
- (9) [välja jäetud 28.05.1996] [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 13. Nime kasutamine ärinimes

- (1)–(2) [välja jäetud 28.05.1996]

(3) Füüsilisest isikust ettevõtja ärinimes ei või kasutada isiku nime, kes ei ole ettevõtja, täisühingu ärinimesei või kasutada isiku nime, kes ei ole osanik, usaldusühingu ärinimes isiku nime, kesei ole täisosanik.

(4) Käesoleva paragrahvi 3. lõikes sätestatud ei kohaldata, kui füüsilisest isikust ettevõtja annab ettevõtte ülevõi kui täisühingu osanik või usaldusühingu täisosanik lahkubvõi arvatakse välja ühingust.

§ 14. Välismaa äriühingu filiaali ärinimi

Välismaa äriühingu filiaali ärinimi koosnebäriühingu ärinimest ja sõnadest «Eesti filiaal».

§ 15. Ärinime kasutamine ja kaitse

(1) Ettevõtjal on ainuõigus oma ärinimele.

(2) Ettevõtja ärilistel dokumentidel peab olema näidatud ettevõtja ärinimi, asukoht ja äriregistri kood. Välismaa äriühingu filiaali dokumentidel peab lisaks olema näidatud filiaaliärinimi, asukoht ja äriregistri kood.

(3) Ettevõtja, kelle huve on kahjustatud tema ärinime kasutamise, võib nõuda ärinime õigustamatukasutamise lõpetamist, samuti sellega süüliselt tekitatud varalise kahjuhüvitamist.

3. peatükk. PROKUURA

§ 16. Prokuura mõiste

(1) Prokuura on volitus, mis annab ettevõtja esindajale (prokuristile) õiguse esindada ettevõtjat kõigismajandustegevusega seotud õigustoimingutes.

(2) Prokurist võib ettevõtja kinnisasja võõrandada jakoormata üksnes juhul, kui ettevõtja on talle selle õiguseprokuuras andnud ja selle õiguse kohta on tehtud märge äriregistrisse.

(3) Kui ettevõtja on prokuurat piiranud, ei kehti piirang kolmandate isikute suhtes, välja arvatud käesolevasseaduses sätestatud piirangud.

(4) Prokuura suhtes kehtib tsiviilseadustiku üldosa seaduses (RT I 1994,53, 889; 89, 1516; 1995, 26--28,355; 49, 749; 87, 1540; 1996, 40, 773; 42, 811; 1998, 30, 409) esinduse kohta sätestatu, kuikäesolevastseadustikust ei tulene teisiti.

§ 17. Prokuura andmine

(1) Prokuura võib anda äriühing, äriregistrissekantud füüsilisest isikust ettevõtja või füüsilisest isikust ettevõtja seadusjärgne esindaja. Ettevõtja äriregistrisse kandmisel annabprokuura füüsilisest isikust ettevõtja, täis- või usaldusühingu asutamisel ühiselt kõik ühingu juhtimaõigustatud osanikud ning osauhingu, aktsiaseltsi võitulundusühistu asutamisel asutajad ühingu asutamislepinguga.

(2) Prokuura võib anda ainult füüsilisele isikule. Ettevõtjal võib olla üks või mitu prokuristi.

(3) Prokuura võib anda mitmele isikule selliselt, et prokuristid võimõned neist on õigustatud ettevõtjatesindama üksnes koos (ühisprokuura). Prokuura võib anda selliselt, et prokurist võib ettevõtjat esindada ainultkoos juhatuse liikme või äriühingut esindama õigustatud osanikuga.

(4) Välismaa äriühing võib anda prokuura filiaali esindamiseks.

(5) Prokuristik ei või olla sama täis- või usaldusühingu osanikega äriühingu nõukogu liige ega äriühinguauditiitor. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 18. Prokuristi allkiri

Prokurist kirjutab alla selliselt, et lisab oma allkirjale sõna«prokurist» või lühendi «p.p.» (per procura).

§ 19. Prokuura lõpetamise alused

(1) Ettevõtja võib prokuura igal ajal lõpetada.

(2) Prokurist võib ettevõtjalt nõuda prokuura lõpetamist, kuulõpeb prokuura aluseks olev õigussuhe.

(3) Prokuura ei lõpe füüsilisest isikust ettevõtja surmaga, teovõimetuks või teadmata kadunukstunnistamisega.

§ 20. Prokuura üleandmise keeld

Prokurist ei või prokuurat üle anda.

§ 21. Prokuura kanne

(1) Prokuura kanne tehakse äriregistrisse ettevõtja avaldusealusel. Avaldusele lisatakse prokuristi allkirjanäidis, äriühingu korral ka prokuristi määratud organi otsus.

(2) Prokuura kandes näidatakse prokuristi nimi, isikukood ja elukoht. Kuiprokuura on antud mitmeleprokuristile, tuleb kandes märkida, kas ja kellele neist on antud ühisprokuura.

(3) [kehtetu 17.06.1998][28.05.1996]

II osa. ÄRIREGISTER

4. peatükk. REGISTRIALASED ÜLDSÄTTED

§ 22. Äriregistri pidamine

(1) Äriregistrit peavad maa- ja linnakohtute registriosakonnad (edaspidi registripidaja) oma tööpiirkonnas asuvate füüsilisest isikust ettevõtjate ettevõtete ja seal asuvate äriühingute kohta.

(2) Äriregistri kanded teeb registripidaja, kelle tööpiirkonnas on äriühingu asukoht või füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte asukoht.

(3) Justiitsministri määrusega võib registriosakonna ülesanded anda maa- või linnakohtu kinnistusametile.

(4) Registripidajale esitatud dokumentide menetlemine ja kandeotsuste tegemine toimub tsiviilkohtumenetluse kohta käivas seaduses sätestatud korras, kui käesolevast seadustikust ei tulene teisiti. [17.06.1998]

§ 23. Registriosakonna koosseis

Registriosakonna koosseisu sätestab kohtute seadus (RT 1991, 38,472; 1993, 1, 2; RT I 1993, 24, 429; 65,922; 1994, 81, 1382; 86/87, 1487; 94, 1609; 1995, 29, 358; 87, 1540; 1996, 31, 631; 42, 811; 51,967; 1998, 4,62). [26.06.1996]

§ 24. Kohtuniku ja kohtunikuabi pädevus

(1) Kohtunikuabi on pädev läbi vaatama registripidajale esitatud avaldusi ja tegema kandeotsuseid.

(2) Kohtunikuabi peab kandeotsuse tegemise andma vastava kohtu esimehe poolt määratud kohtunikule, kui:

1) tuleb rakendada teise riigi õigust;

2) ta soovib kõrvale kalduda talle teadaolevast kohtuniku seisukohast;

3) avalduse läbivaatamisel ilmnevad õiguslikud raskused;

4) tegemist on käesoleva seadustiku § 59 lõikes 5, § 60 lõigetes 3 ja 4 ning §-s 61 nimetatud otsustega.

(3) Kohtunik võib käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud aluse korral kandeotsuse tegemise kohtunikuabiletagasi anda, sellisel juhul on kohtunikuabi kohustuslikult seotud kohtuniku seisukohaga.

(4) Kandeotsus, mille kohtunik tegi kohtunikuabi pädevuses oleva kandeavalduse kohta, on kehtiv.

(5) Kandeotsus, mille kohtunikuabi tegi kandeavaldust käesoleva paragrahvi 2. lõike kohaselt üle andmata, on kehtiv.

(6) Kohtunikuabi peab registrimenetluses oma allkirjale lisama sõna «kohtunikuabi».

(7) Kandeotsuse tegemiseks pädev isik ei või osa võtta ettevõtja kandeavalduse menetlemisest ega tehakandeotsust:

1) kui ettevõtjaks on kandeotsuse tegemiseks pädev isik võitena sugulane või hõimlanetsiviilkohtupidamise seadustiku (RT I 1993, 31/32, 538; 1994, 1, 5; 1995, 29, 358; 1996, 3,57; 42, 811; 1997, 87, 1466; 1998, 43--45, 666) § 18 lõike 1 punktis 2 sätestatud ulatuses või

2) kui ettevõtjaks on täisühing, mille osanikuks või prokuristik on punktis 1 nimetatud isik või

3) kui ettevõtjaks on usaldusühing, mille täisosanikuks või prokuristik on punktis 1 nimetatud isik või

4) kui ettevõtjaks on osatühing või aktsiaselts, mille juhatuse või nõukogu liikmeks või prokuristik on punktis 1 nimetatud isik või

3) allkirjad registripidajale esitataval avaldusel, kui avalduse esitaja einõua avalduse tõestamist;

4) käesoleva lõike punktides 1--3 nimetatud dokumentideleallkirjutamiseks antud volikirja;

5) registripidajale esitatud võõrkeelse dokumendi eestikeelsetõlke;

6) registripidajale esitatud allkirjanäidised.

(2) Ettevõtja nõudmisel edastab notar avalduse, mille sisu võiallkirjad ta on tõestanud, ning avalduselelisatud kande tegemiseks vajalikud dokumendid registripidajale. Notaril on õigus edastamisestkeelduda, kuiavaldus ei vasta seaduse nõuetele või kui avaldusele ei ole lisatud seadusesnõutavaid dokumente.

(3) Ettevõtja nõudmisel väljastab notar ettevõtjalekandeotsuse ja § 54 alusel tehtud kohtumääruse ärakirjaja teate kande tegemise kohta notaribüroost, kui otsuse või määruse aluseksoli avaldus, mille sisu või allkirjadnotar oli tõestanud.

(4) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 1--3 nimetatuddokumentide tõestamise eest võetav notari tasuhõlmab nii õiguslase konsultatsiooni ja dokumendi projekti koostamise kui kadokumentide registripidajaleedastamise ja nende ettevõtjale notaribüroos väljastamise tasu, välja arvatudjuhul, kui konsultatsioonile japrojekti koostamisele ei järgne tõestamist. [17.06.1998]

§ 33. Äriregistri kanne

(1) Äriregistri kanne tehakse ettevõtja avaldusel, kohtuotsusealusel või muul seaduses sätestatud alusel.Äriregistrile avalduse või muude dokumentide esitamiseks õigustatud isik onkohustatud seda tegema.

(2) Registripidajale esitataval avaldusel peavad allkirjad olema notariaalselttõestatud. Allkirja võib avalduselttõestada ka välismaine ametiisik, kellel on õigus tõendada allkirjutanuisikusamasust, kui vastava ametiisikuvolitusi on kinnitatud dokumendi legaliseerimisega Eesti konsulaarasutuses.

(3) Registripidajale esitatavale avaldusele alla kirjutama õigustatud isikvõib allkirjutamiseks volitada teistisikut. Avaldusele allakirjutamiseks antud volikiri peab olema notariaalselt tõestatud.

(4) Registripidaja teeb kande hiljemalt viiendal tööpäeval pärast kandeotsuse allkirjutamist. Registripidajateatab kande tegemisest või sellest keeldumisest avaldajale viivitamatult, kuid mitte hiljem kuikümne tööpäevajooksul, arvates kande tegemisest registrisse või otsuse tegemisest, millega kandeavaldusjäeti rahuldamata.

(5) Registripidaja ei tee kannet registrisse, kui avaldus või sellele lisatuddokumentid ei vasta seadusele.

(6) Registripidajal ei ole õigust keelduda kande tegemisest, kui kõikseaduses nõutavad dokumendid onesitatud ja vastavad seaduse nõuetele.

(7) Äriregistrisse kantud andmete muutumisel esitab ettevõtja avaldusemuudatuse kandmiseks äriregistrisse.

(7¹) Äriregistrisse kantud andmete muutmisel on äriregistripidaja kohustatud 15 päeva jooksul tegema kandemuutmisest tulenevad vajalikud muudatused kommertspandiregistris.

(8) Kui äriregistrile esitatakse ebaõigeid andmeid, vastutavad avalduselealla kirjutanud isikud sellegasüüliselt tekitatud kahju eest solidaarselt.

(9) Avalduse esitamiseks õigustatud isik võib avalduse kuni selle kohtakandeotsuse tegemiseni tagasi võtta.Avalduse tagasivõtmiseks tuleb esitada registripidajale notariaalselt tõestatud allkirjadegaavaldus, millesnäidatakse ära avalduse tagasivõtmise põhjus. Avalduse tagasivõtmiselei tagastata avaldust ega sellega koosesitatud dokumente. [28.05.1996; 5.06.1997; 17.06.1998]

§ 34. Kande õiguslik tähendus

(1) Äriregistri kanne jõustub, kui kandeale on alla kirjutanudkandeotsuse täitnud isik ja kande otsustamisekspädev isik.

(2) Kanne kehtib kolmanda isiku suhtes õigena, välja arvatud, kui kolmasisik teadis või pidi teadma, et kannee ole õige. Kannet ei loeta kehtivaks õigustoimingute suhtes, mis tehakse15 päeva jooksul pärast kande tegemist,kui kolmas isik tõendab, et ta kande sisu ei teadnud ega pidanudki teadma.

(3) Kui registrisse kandmisele kuuluvaid asjaolusid ei ole registrisse kantud, onneil asjaoludel kolmandaisiku suhtes õiguslik tähendus üksnes juhul, kui kolmas isik neist teadisvõi pidi teadma.

(4) Kohtuotsuse alusel tehtud kandes sisalduvad asjaolud omandavad õiguslikutähenduse kohtuotsusejõustumisest. [28.05.1996; 26.06.1996]

§ 35. Ametiasutuste teatamiskohustus

Kohus, riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus ning notar on kohustatud teatama registripidajale neile teatavaks saanud äriregistri andmete ebaõigsusest ja registrile esitamata andmetest.

5. peatükk. ÄRIREGISTRI SISU

§ 36. Äriregistri koosseis

Äriregistri koosseisu kuulub:

- 1) registrikartoteek;
- 2) äritoimikud;
- 3) registritoimikud.

§ 37. Registrikartoteek

- (1) Registrisse kantud ettevõtja kohta avatakse eraldi registrikaart.
- (2) Registrikaardid moodustavad registrikartoteegi, mis koosneb A- ja B-osast.
- (3) Registrikartoteegi A-osa koosneb füüsilisest isikust ettevõtja, täisühingu ja usaldusühinguregistrikaartidest.
- (4) Registrikartoteegi B-osa koosneb osäühingu, aktsiaseltsi jatulundusühistu registrikaartidest.

§ 38. Äritoimik

- (1) Registrisse kantud ettevõtja kohta avatakse äritoimik.
- (2) Äritoimikus säilitatakse kandeavaldust, asutamislepingut või asutamisosust, põhikirja, nõukogu liikmetenimekirja, juhatuse liikmete allkirjanäidiseid, majandusaasta aruannet ja muid dokumente, mille ettevõtja on registripidajale seaduse kohaselt esitanud.
- (3) Registripidajale esitatakse dokumendi originaal või notariaalselt tõestatud ärakiri, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. [28.05.1996]

§ 39. Registritoimik

- (1) Registrisse kantud ettevõtja kohta avatakse registritoimik.
- (2) Registritoimikus säilitatakse kandeotsust, ettevõtja esitatud andmeid tema sidevahendite numbrite kohta, kohtuniku trahvimääruisi, registripidaja poolt ettevõtjale saadetud järelepärimiste, hoiatuste jms. ärakirju, ametiasutuste poolt registripidajale esitatud andmeid ja järelepärimisi seoses ettevõtjaga ning muid ettevõtjakohta käivaiddokumente, mis ei kuulu säilitamisele äritoimikus, samuti arvutis peetavate kanneteväljatrukid. [28.05.1996]

§ 40. Registripäevik

- (1) Registripäevikus registreeritakse kande tegemise avaldused järelistripidajale esitatud dokumendid.
- (2) Registripäevikusse märgitakse, kas avaldus on rahuldatud.

§ 41. Tähestikuline kartoteek

- (1) Registrisse kantud ettevõtjate kohta peetakse tähestikulist kartoteeki, kus kaardid asuvad tähestikulises järjekorras.
- (2) Tähestikulise kartoteegi kaardile kantakse ettevõtja ärinimi, samuti registrikartoteegi osa tähis ja ettevõtjaregistrikood.
- (3) Kaartide järjestamisel ei arvestata ärinimes sisalduvat ühingu liigileiitavat täiendit.

6. peatükk. KANDE VORM

§ 42. Registrikood

Ettevõtjale antakse äriregistrisse kandmisel kordumatu registrikood.

§ 43. Kanne

- (1) Igale registrikaardi kandeale antakse järjekorranumber ja seeraldatakse järgmisest kandesthorisontaaljoonega.
- (2) Kande juurde tuleb märkida selle tegemise kuupäev.
- (3) Kanded tuleb kirjutada loetavalt. Kandes võib kasutada ainult tilditud lühendeid.

§ 44. Kande muutmine

- (1) Kande muutmisel kantakse uus kanne registrisse uue järjekorranumbriga. Hilisema kande tõttu tähendusekaotanud kandeale, samuti muutmise kandeale tõmmatakse alla punane joon.
- (2) [kehtetu 17.06.1998]

§ 45. Kande ja allakriipsutuse parandamine

- (1) Kui kanne ei vasta selle tegemise aluseks olevale otsusele, parandatakse kanne kohtunikuabi otsuse aluselmärkega registrikaardi märkuste veerus.
- (2) Kande parandamisest teatatakse viivitamatult isikule, kelle avalduse alusel on kannetehtud.
- (3) Kui kande tekstile on ekslikult punane joon alla tõmmatud, kriipsutatakse punane joon läbi mustaderistjoontega. [26.06.1996]

§ 45¹. Asenduskaardi avamine

- (1) Kui registrikaart on hävinud, kadunud või rikutud, avab registripidaja asenduskaardi.
- (2) Asenduskaardi avamine algatatakse registriosakonna juhataja või puudutatud ettevõtja avalduse alusel. Vähemalt üks kuu enne avalduse sisulist läbivaatamist avaldab kohus Riigi Teataja Lisas ja registripidaja poolt kindlaksmääratud ajalehes teate, milles näidatakse ära avalduse sisu.
- (3) Asenduskaardi avamise otsustab maa- või linnakohtu esimehenimetatud kohtunik. [26.06.1996]

§ 46. Kohtuotsuse alusel tehtud kanne

Kui kanne on tehtud kohtuotsuse alusel, tehakse selle kohta kandessemärke. Kohtuotsuse muutmise võitühistamise märgi tehakse samasse veergu.

§ 47. Registrikaardi kannete kehtetus

Kui registrikaardil ei ole enam kehtivaid kandeid, kriipsutatakse see kaart diagonaalse punase joonega läbi.

§ 48. Ümberkujundamise vorm

Äriühingu ümberkujundamisel avatakse äriühingukohta uus registrikaart. Senisele registrikaardile tehakse vastav märkus viitega uuele registrikaardile. Vana kaart kriipsutatakse diagonaalse punasejoonega läbi.

7. peatükk. KANDE TEGEMINE

§ 49. Registripidajale esitatava dokumendi sisu

Registripidajale esitatavas dokumendis peavad olema märgitud seadusesetennatud andmed.

§ 50. Dokumendi vastuvõtmine

- (1) Avalduse esitamisel teeb registripidaja sellele pealdise avaldusevastuvõtmise kuupäeva, avaldusele lisatud dokumentide loetelu ja iga dokumendi lehekülgede arvu kohta. Pealdisele kirjutab alla avaldusevastuvõtja.
- (2) Kui avaldus ei vasta vorminõuetele või kui sellele ei ole lisatud seaduses nõutavaid dokumente, riigilõivuvõõ registrikande avaldamise kulude tasumise tõendeid, ei võeta avaldust vastu.

§ 51. Tegevusloa kontroll

Kui taotletakse äriregistrisse kande tegemist tegevusala kohta, millel tegevusloa, tuleb see registripidajale eelnevalt esitada.

§ 52. Ärinime kontroll

Registripidaja kontrollib ärinime vastavust seaduse nõuetele. Kui ärinimi ei vasta seaduse nõuetele, teeb registripidaja ettepaneku valida uus ärinimi registripidaja määratud tähtajajooksul.

§ 53. Kandeotsus

Vaadanud avalduse läbi, teeb selleks pädev isik kandeotsuse, millegarahuldab avalduse täielikult võiosaliselt või jätab selle rahuldamata. Otsuse tegemiseks pädev isik peab avalduseläbi vaatama 15 päeva jooksul, alates selle saabumisest. Äriregistrit pidava maa- või linnakohtu esimees võib tähtaega erilist kontrollimist vajavate asjaolude olemasolul pikendada kuni 30 päevani. [28.05.1996; 26.06.1996]

§ 54. Puuduste kõrvaldamise tähtaeg

Kui avalduses esineb kande tegemist takistav puudus või puudub vajalik dokument, võib otsuse tegemiseks pädev isik määrata tähtaja puuduse kõrvaldamiseks. Kui puudustähtaja möödumise ajaks kõrvaldatud ei ole, jätab otsuse tegemiseks pädev isik avalduse rahuldamata. Pärast kõigipuuduste kõrvaldamist ja nõutavate dokumentide esitamist peab registripidaja avalduse läbi vaatama 15 päeva jooksul. [26.06.1996; 17.06.1998]

§ 54¹. Kandeavalduse läbivaatamisepeatamine

Kandeotsuse tegemiseks pädev isik võib peatada kandeavalduse läbivaatamise tsiviilkohtumenetluse kohtakäivas seaduses menetluse peatamise kohta käivatelt juhtudel ja korras. [17.06.1998]

§ 55. Kandeotsuse sisu

Kandeotsuses märgitakse:

- 1) kohus ja otsuse tegemiseks pädeva isiku nimi ja amet;
- 2) otsuse tegemise aeg ja koht;
- 3) kande tekst, samuti viide registrikaardile ja veerule, kuhu kande tehakse;
- 4) kui avaldus jäetakse rahuldamata -- otsuse põhistus ja õiguslik alus;
- 5) otsuse peale edasikaebamise kord ja tähtaeg. [26.06.1996]

§ 56. Kandeotsuse täitmine

- (1) Pärast otsuse tegemist kannab registripidaja kande teksti registrikaardile. Kande tekstile kirjutab allakandeotsuse täitnud isik ja kande otsustamiseks pädev isik.
- (2) Kandeotsuse ärakiri antakse või saadetakse § 334. lõikes nimetatud tähtaja jooksul ettevõtjale, kelle kohta otsus tehti. [28.05.1996; 26.06.1996]

§ 57. Ettevõtja asukoha muutmine

- (1) Kui ettevõtja asukoht muutub ja uus asukoht on teiseregistripidaja tööpiirkonnas, avab uue asukoharegistripidaja registrikaardi ja märgib sellele nii kehtivad kanded kui ka kehtivate kannetemoistmiseks vajalikud kehtetud kanded.
- (2) Senisele registrikaardile teeb registripidaja ettevõtja asukohamuutumise kohta märke ja viite uueregistrikaardi asukohale. Uuele registrikaardile märgitakse senise registrikaardi asukoht.
- (3) Ettevõtja asukoha muutmise teade avaldatakse Riigi Teataja Lisas jävaljaandes, kus avaldavad teateid senine registripidaja ja uus registripidaja. [17.06.1998]

§ 58. Pankrot ja pankroti raugemine

- (1) Pankrotiotsuse teinud kohus teatab registripidajale viivitamata ettevõtja pankroti väljakuulutamises, samuti pankrotimenetluse lõppemisest vastava kande tegemiseks. Pankrotikandes märgitakse pankrotihalduri nimi, isikukood ja elukoht.
- (2) Kohus teatab registripidajale viivitamata jõustunud kohtumäärusest, millega lõpetati pankrotimenetluse ettevõtja vastu raugemise tõttu põhjusel, et võlgnikul ei jätku varapankrotimenetluse kulude katteks ja puudub vara tagasivõitmise ja tagasinõudmise võimalus, ning määrati äriühingule dokumentide hoidja.
- (3) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud kohtumääruse saamisest kustutab registripidaja ettevõtja äriregistrit käesoleva seadustiku §-s 60 nimetatud teateid avaldamata jahiatus tegemata, järgides käesoleva seadustiku § 59 4. lõikes sätestatud, ning kannab registrisselikevideeritud äriühingu dokumentide hoidja andmed. [17.06.1998]

§ 59. Ettevõtja kustutamine äriregistrist

- (1) Äriühingu lõppemisel kustutatakse äriühing äriregistrist äriühingu enda avaldusel või seadusessätetatud muul alusel.
- (2) Kui äriühingu likvideerimise lõpule jõudmisel ei esitata avaldust tema kustutamiseks äriregistrist, on registripidajal õigus äriühing registrist kustutada.
- (3) Füüsilisest isikust ettevõtja kustutatakse äriregistrist tema avaldusel või seaduses sätestatud muul alusel. Füüsilisest isikust ettevõtjat ei kustutata registrist tema avalduse alusel, kui ta peab vastavalt seadusele olemaregistrisse kantud.
- (4) Äriühingut ei või vabatahtliku lõpetamise korral äriregistrist kustutada ilma Maksuameti kohaliku talitusekirjaliku nõusolekuta, välja arvatud siis, kui see on esitanud avalduse äriühingu äriregistrist kustutamiseks. Nõusoleku saamiseks esitab registripidaja kirjaliku taotluse Maksuametile. Maksuamet ei või nõusolekust keelduda, kui tal ei ole nõudeid äriühingu vastu. Kui nõusolekut ei ole saadud 20 päeva jooksul pärast taotlusesaatmist, loetakse Maksuamet registrist kustutamise nõus olevaks.
- (5) Kui äriregistrisse kantud äriühingu põhikiri ei sisaldaseaduses nõutavaid sätteid või mõni põhikirjasätetest on vastuolus seadusega, määrab registripidaja äriühingule puuduste kõrvaldamiseks tähtaja, mis ei tohi olla lühem kui kaks kuud. Kui äriühing määratud tähtaja jooksul puudusi ei kõrvalda, võib registripidaja otsustada äriühingu sundlõpetamise. [26.06.1996; 17.06.1998]

§ 60. Varatu äriühing

- (1) Kui registripidajale on esitatud tõeseid andmeid, et osatühingul, aktsiaseltsil või tulundusühingul ei ole vara või nimetatud äriühing ei ole registripidajale kahe järjestikuse aastajooksul esitanud nõutavat majandusaastaruannet, teeb registripidaja äriühingule registrist kustutamise hoiatuse ning avaldab teate Riigi Teataja Lisas järe registripidaja poolt määratud väljaandes.
- (2) Kui käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud hoiatuse tegemisest nelja kuu jooksul ei ole äriühing esitanud registripidajale andmeid vara olemasolust või nõutavat majandusaasta aruannet, kustutab registripidaja äriühingu äriregistrist, järgides käesoleva seadustiku § 594. lõikes sätestatud.
- (3) Kui käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud hoiatuse tegemisest nelja kuu jooksul teatab äriühinguvõlausaldaja äriregistri oma nõudest, otsustab registripidaja äriühingusundlõpetamise.
- (4) Kui pärast käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud äriühingu äriregistrist kustutamist ilmneb, et äriühingul oli vara, otsustab registripidaja likvideerimise. [17.06.1998]

§ 61. Kande tegemine avalduseta

- (1) Kui registripidajal on andmeid tehtud kande ebaõigsuse kohtavõi kande puudumise kohta, võib ta tehavastavaid järelepärimisi.
- (2) Kande ebaõigsuse või puudumise kindlakstegemisel teatab registripidaja sellest ettevõtjale, kelle avaldusealusel tulnuks kande teha. Kui kahe nädala jooksul teatamisest ei ole kande tegemisele või parandamisele vastuvaieldud, teeb või parandab registripidaja kande ise. Vastuväidete saamisest otsustab registripidaja nendepõhjendatuse üle kandeotsusega.
- (3) Kande tegemise avalduse puudumine ei vabasta avalduse esitama pidanud ettevõtjat kohustusest tasuda kande tegemiseks ettenähtud riigilõiv.
- (4) Kui käesoleva paragrahvi 2. lõike alusel kande tegemine tootskaasa äriühingu registrist kustutamise, otsustab registripidaja äriühingu sundlõpetamise. [17.06.1998]

§ 62. Registripidajale esitatavad isikuandmed

- (1) Kui seadus nõuab registripidajale esitatavas dokumendis isikukoodi näitamist ja isikul ei ole Eesti isikukoodi, tuleb selle asemel märkida ja registrisse kanda isiku sünnipäev, -kuu ja -aasta.
- (2) Avalik-õiguslik juriidiline isik peab registripidajale esitatavas dokumendis lisaks registrikoodile viitamaseadusele või lepingule, millega antud isik on loodud. Juriidiline isik ei pea esitama registripidajale registrikoodi või muud registreerimisnumbrit, kui ta ei kuulu avalikku registrisse kandmisele.
- (3) Füüsilise isiku elukohana esitatakse registripidajale ja kantakse registrisse kohaliku omavalitsuse üksus, kus ta elab.

(4) Juriidilise isiku asukohana esitatakse registripidajale ja kantakse registrisse kohalikuomavalitsuse üksus, kus ta asub.

(5) Isiku aadressina esitatakse registripidajale täpsed andmed elu- või asukohajärgse aadressi kohta (maja jakorteri number, tänava või talu nimi, asula, kohaliku omavalitsuse üksuse jamaakonna nimi, postisihnumber).[17.06.1998]

§ 63. Andmed ettevõtja sidevahendite kohta

Ettevõtja on kohustatud esitama äriregistrile oma sidevahenditenumbrid, mida hoitakse registritoimikus.

8. peatükk. REGISTRİKARTOTEEK

§ 64. Registrikartoteegi A-osa registrikaardi andmed

Registrikartoteegi A-osa registrikaardile kantakse:

- 1) ettevõtja ärinimi ja registrikood;
- 2) ettevõtja elu- või asukoht ja aadress;
- 3) ettevõtja tegevusala;
- 4) füüsilisest isikust ettevõtja andmed;
- 5) äriühingu kohta märgitakse täisosanike, likvideerijate ja pankrotihalduri andmed, füüsilisest isikust ettevõtja kohta märgitakse pankrotihalduri andmed;
- 6) prokuristi andmed;
- 7) ettevõtja õiguslik vorm;
- 8) kokkulepped osanike esindusõiguste kohta;
- 9) usaldusosanike andmed ning nende sissemaksete suurused;
- 10) majandusaasta algus ja lõpp;
- 11) ühingu lõpetamine ja kustutamine;
- 12) pankroti väljakuulutamine ja pankrotimenetluse lõppemine;
- 13) ühingu ühinemine, jagunemine ja ümberkujundamine;
- 14) viide kannetele, mille registripidaja on teinud seadusest tulenevalt ettevõtja avalduseta;
- 15) likvideeritud ühingu dokumentide hoidja andmed;
- 16) kande kuupäev ning kandeotsuse täitnud isiku ja kandeotsustamiseks pädeva isiku allkiri ja amet;
- 17) viited hilisematele kannetele ja muud märkused. [26.06.1996; 17.06.1998]

§ 65. Registrikartoteegi B-osa registrikaardi andmed

Registrikartoteegi B-osa registrikaardile kantakse:

- 1) ühingu ärinimi ja registrikood;
- 2) ühingu asukoht ja aadress;
- 3) ühingu tegevusala;
- 4) ühingu osa- või aktsiakapitali rahaline suurus;
- 5) juhatuse liikmete, likvideerijate ja pankrotihaldurite andmed;
- 6) prokuristi andmed;
- 7) ühingu liik;
- 8) ühingu põhikirja kinnitamise aeg;

- 9) juhatuse liikmete ja likvideerijate volitused ühingu esindamisel;
- 10) põhikirja muudatuse tegemise aeg ja mille kohta muudatus käib;
- 11) majandusaasta algus ja lõpp;
- 12) pankroti väljakuulutamise ja pankrotimenetluse lõppemine;
- 13) ühingu ühinemine, jagunemine ja ümberkujundamine ning lõpetamine ja kustutamine;
- 14) viide kannetele, mille registripidaja on teinud seadusest tulenevalt ettevõtja avalduseta;
- 15) likvideeritud ühingu dokumentide hoidja andmed;
- 16) kande kuupäev ning kandeotsuse täitnud isiku ja kandeotsustamiseks pädeva isiku allkiri ja amet;
- 17) viited hilisematele kannetele ja muud märkused. [28.05.1996; 26.06.1996; 17.06.1998]

§ 66. Kanne ühingu otsuse kehtetuks tunnistamise kohta

Kui kohus on tunnistanud kehtetuks ühingu organi otsuse, mille alusel on äriregistrisse tehtud kanne, tehakse kanne kohtuotsuse kohta registrikaardi veergu, kus on kehtetuks tunnistatud otsuse alusel tehtud kanne.

9. peatükk. ÄRIREGISTRI PIDAMINE ARVUTIS

§ 67. Äriregistri pidamise tingimused arvutis

- (1) Justiitsministri määramisel võib äriregistrit pidada arvutis.
- (2) Kui äriregistrit peetakse arvutis, tuleb kehtivad kanded säilitada väljatrükkidena.
- (3) Arvutis peetava äriregistri ära kirja asendab väljatrükk, millesoovi korral tõestab registripidaja.
- (4) Justiitsminister võib andmete arvutitöötluse huvides kehtestada oma määrusega registripidajale esitatavad dokumentide suhtes vorminõuded. [17.06.1998]

§ 68. Arvutikande kehtivus

Arvutis peetava äriregistri kanne on tehtud, kui see on salvestatud äriregistri kannetele määratud andmebaasi.

§ 69. Äriregistri kasutamine arvutivõrgu kaudu

- (1) Arvutis peetava äriregistri kasutajale võib justiitsminister anda loa registriandmete kasutamiseks arvutivõrgu kaudu, kui see ei takista registripidaja tööd ja ei riku registriga tutvumise korda.
- (2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud loa võib justiitsminister anda:
 - 1) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusele tema ülesannet täitmiseks;
 - 2) muule isikule kutseülesannete täitmiseks võiettevõtjana tegutsemisel.
- (3) Justiitsminister võib käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud loa ära võtta, kui registri kasutaja takistab registripidaja tööd või rikub registriga tutvumise korda või kui langevad ära käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud eeldused.

§ 70. Tasu arvutiregistri kasutamise eest

Arvutiregistri kasutamise tasu määrab kehtestab justiitsminister.

10. peatükk. VASTUTUS

§ 71. Ettevõtja vastutus

- (1) Seaduses ettenähtud andmete registripidajale esitamata jätmise või valeandmete esitamise korral võib otsuse tegemiseks pädev isik määrata ettevõtjale ja kõigile andmeteesitamiseks kohustatud isikutele rahatrahvikuni 400 päevapalga ulatuses.
- (2) Trahvi tasumine ei vabasta kohustuse täitmisest.

(3) Kui kohustust ei ole pärast trahvi määramist täidetud, võib otsuse tegemiseks pädev isik määrata uuetrahvi.

(4) Isik, kellele rahatrahv määrati, võib viie päeva jooksul, arvates trahvimääruse ära kirja saamise päevast, taotleda trahvist vabastamist või trahvi suuruse vähendamist tsiviilkohtupidamise seadustikus sätestatud korras.

(5) Isik, kellele rahatrahv määrati, peab pärast selle tasumist esitamaregistripidajale viivitamata tõendirahatrahvi tasumise kohta. [28.05.1996; 26.06.1996; 17.06.1998]

§ 72. Registripidaja vastutus

Registripidaja õigusvastase tegevuse tagajärjel tekkinud kahjuhüvitab riik.

11. peatükk. KAEBUSED

§ 73. Kaebused kohtuniku otsuse peale

(1) Kohtuniku otsuse peale võib huvitatud isik esitada apellatsioonkaebuse ringkonnakohtule kahe kuujooksul, arvates otsuse allakirjutamisest.

(2) Kaebus esitatakse registriosakonna kaudu, kes on kohustatud saatma selle apellatsioonitähendamise ringkonnakohtule.

(3) Ringkonnakohtus vaatab kaebuse läbi tsiviilkohtupidamise seadustikus sätestatud apellatsioonimenetluses. [17.06.1998]

§ 73¹. Vastulause kohtunikuabi otsuse peale

(1) Kohtunikuabi otsuse peale võib huvitatud isik esitada vastulause kahe kuu jooksul, arvates otsuse allakirjutamisest. Vastulause vaatab 15 päeva jooksul läbi otsuse teinud kohtunikuabi. Kui kohtunikuabi rahuldab vastulause, siis teeb ta uue otsuse.

(2) Kui kohtunikuabi ei rahulda vastulauset või rahuldab osaliselt, peab ta selle esitama läbivaatamiseks kohtunikuabi. Kohtunik vaatab vastulause läbi käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatud korras ja tähtajal. Kohtunikuotsuse peale võib kaevata käesoleva seadustiku §-s 73 sätestatud korras.

(3) Vastulauses peab olema kirjas:

1) vastulause esitaja nimi, elu- või asukoht, aadress ja sidevahendite numbrid;

2) kohtu registriosakonna nimetus ja kohtunikuabi nimi, kelle otsuse peale on vastulause esitatud;

3) kandeotsuse registriasja number;

4) kas kaevatakse kogu otsuse peale või mõne selle osa peale (märkida, millise osa peale) ja milliseid muudatusi nõuab vastulause esitaja;

5) milles seisneb vastulause esitaja arvates otsuse ebaõigsus;

6) vastulause esitaja või tema esindaja allkiri.

(4) Kui vastulausele on alla kirjutanud esindaja, tuleb vastulausele lisada volikiri. [26.06.1996; 17.06.1998]

§ 74. Kaebused registriosakonna töötajate peale

(1) Registriosakonna töötajate tegevuse peale võib huvitatud isik esitada kaebuse registriosakonna juhatajale ühe kuu jooksul, arvates kaevatavast tegevusest teada saamisest.

(2) Registriosakonna juhataja teeb kaebuse kohta otsuse kümne päevajooksul selle esitamisest. Otsus tehakse kaebuse esitajale viivitamata teatavaks.

III osa. FÜÜSILISEST ISIKUST ETTEVÕTJA

§ 75. Äriregistrisse kandmise avaldus ja äriregistrisse kantavad andmed

(1) Füüsilisest isikust ettevõtja kantakse äriregistrisse tema avaldusel või seaduses sätestatud muul alusel. Avalduses märgitakse käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud andmed ning sellele lisatakse isiku allkirja näidisja sidevahendite (telefon, faks vms) numbrid.

(2) Füüsilisest isikust ettevõtja kohta kantakse äriregistrisse:

1) ettevõtja ärinimi, tegevusala ning ettevõtte asukoht ja aadress, samuti ettevõtja majandusaasta algus ja lõpp;

- 2) ettevõtja nimi, isikukood ja elukoht;
- 3) muud seaduses ettenähtud andmed. [28.05.1996]

§ 76. Äriregistrisse kandmata ettevõtja

- (1) Füüsilisest isikust ettevõtjale kohaldatakse ettevõtja kohta käivaid sätteid, sõltumata sellest, kas ta on kantud äriregistrisse, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.
- (2) Äriregistrisse kandmata füüsilisest isikust ettevõtjavoib tegutseda ainult oma ees- ja perekonnanime all.

§ 77. Raamatupidamine

Füüsilisest isikust ettevõtja korraldab oma raamatupidamiselähtuvalt raamatupidamise seadusest (RT I 1994,48, 790; 1995, 26--28, 355; 92, 1604; 1996, 40, 773; 42, 811; 49, 953; 1998, 59, 941).

§ 78. Vastutus

Füüsilisest isikust ettevõtja vastutab oma kohustuste eest koguoma varaga.

IV osa. TÄISÜHING

12. peatükk. TÄISÜHINGU MÕISTE JAASUTAMINE

§ 79. Täisühingu mõiste

Täisühing on äriühing, milles kaks või enam osanikku tegutsevad ühise ärinime all ja vastutavad ühingu kohustuste eest solidaarselt kogu oma varaga.

§ 80. Osanik

- (1) Täisühingu osanikuks võib olla füüsiline isik või juriidiline isik.
- (2) Täisühingu osanikuks ei või olla riik ega kohalikomavalitsusüksus.
- (3) Uue osaniku võib täisühingusse võtta ainult kõigiosanike nõusolekul.

§ 81. Asukoht

- (1) Täisühingu asukoht on koht, kust ühingu juhatakse, või koht, kus ühing tegutseb.
- (2) Täisühingu asukoht määratakse ühingulepinguga.

§ 82. Ühinguleping

- (1) Täisühing tegutseb osanike sõlmitud ühingulepingu alusel. Osanikud lepivad kokku:

- 1) täisühingu ärinimes ja asukohas;
- 2) täisühingu tegevusalas või tegevusalades (edaspiditegevusalas);
- 3) osanike sissemaksete suuruses;
- 4) muudes seaduses sätestatud kohustuslikes tingimustes.

(2) Osanikud võivad kokku leppida ka muudes tingimustes, mis ei ole seadusegavastuolus. Kui kokku on lepitud tingimustes, mis on vastuolus seadusega, kohaldatakse seaduses sätestatud.

(3) Ühingulepingut võib muuta ainult kõigi osanike nõusolekul. Ühingulepinguga võib ette näha juhud, mil ühingulepingut võib muuta häälteenamusega. Ühingulepingut ei võimuuta väiksema häälteenamusega kui 3/4 kõigist häältest.

(4) Ühingulepinguga võib osaniku nõusolekul ette näha, et talon teistest osanikest erinevad õigused ja kohustused. Neid õigusi ja kohustusi võib muuta või lõpetada ainult selle osaniku nõusolekul.

§ 83. Äriregistrisse kandmise avaldus

(1) Äriregistrisse kandmise avalduses märgitakseäesoleva seadustiku §-s 84 nimetatud andmed. Avalduselekirjutavad alla kõik osanikud.

(2) Avaldusele lisatakse täisühingut esindama volitatud osanike allkirjadenäidised ning täisühingusidevahendite (telefon, faks vms) numbrid.

(3) Äriregistrile esitatavale muule avaldusele kirjutab alla ühingutesindama õigustatud osanik. Kui osanikud on õigustatud ühingut esindama ainult ühiselt, peavad avaldusele alla kirjutamakõik ühingut ühiselt esindamaõigustatud osanikud.

(4) Kui äriregistrile esitatava avaldusega taotletakse kande muutmist või uuekande tegemist, tuleb avalduselelisada vastav osanike otsus. Uue osaniku registrisse kandmise ja registrist kustutamise korral peabregistripidajaleesitatavale avaldusele alla kirjutama ka see osanik, välja arvatud juhul, kui ta on ühingustvälja arvatud võisurnud. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 84. Äriregistrisse kantavad andmed

Äriregistrisse kantakse:

- 1) täisühingu ärinimi;
- 2) täisühingu asukoht ja aadress;
- 3) täisühingu tegevusala, samuti täisühingumajandusaasta algus ja lõpp;
- 4) osanike nimed, isikukoodid või registrikoodid ja elukohad või asukohad;
- 5) täisühingut esindama volitatud isikud ja kes neist onõigustatud esindama ühingut ühiselt;
- 6) muud seaduses ettenähtud andmed. [28.05.1996]

13. peatükk. OSANIKEVAHELISED SUHTED

§ 85. Osanike võrdsus

Osanikke tuleb võrdsel asjaoludel kohelda võrdselt.

§ 86. Sissemaksed

(1) Osanikud peavad tegema sissemaksed, mille suurus nähakse etteühingulepinguga.

(2) Sissemaksed on võrdsed, kui ühingulepinguga ei ole ette nähtudteisiti.

(3) Sissemaks võib olla rahaline või mitterahaline. Mitterahaliseksissemaksiks võib olla ka ühinguleteenuste osutamine, samuti vara ühingule üleandmine või ühingu kasutusseandmine. Mitterahalise sissemakserahaline väärtus määratakse ühingulepinguga. Kui ühingulepinguga ei ole ette nähtud teisiti, loetakse, et vara antiühingu omandisse, mitte kasutusse.

(4) Osaniku sissemaks võib suurendada või vähendada ainult temanõusolekul.

§ 87. Sissemaks tasumine

(1) Osanik peab tasuma sissemaks ühingulepingugamääratud tähtaja jooksul.

(2) Kui ühingulepinguga ei ole sissemaks tasumise tähtaega kindlaksmääratud, peab osanik tasuma selleviivitamata pärast ühingulepingu sõlmimist.

§ 88. Ühingu juhtimine

(1) Igal osanikul on õigus ja kohustus osaleda täisühingujuhtimises.

(2) Ühingulepinguga võib juhtimise õiguse anda ühelevõi mitmele osanikule. Sel juhul ei osale teisedosanikud täisühingu juhtimises.

(3) Kui täisühingut on õigustatud juhtima mitu osanikku, võibigauks neist tegutseda iseseisvalt, kuiühingulepinguga ei ole ette nähtud teisiti. Juhtima õigustatud osanik ei või tehategu, kui teine juhtima õigustatudosanik on esitanud sellele vastuväite.

(4) Kui ühingulepinguga on ette nähtud, et osanikud, kes onõigustatud täisühingut juhtima, võivad tegutsedaainult ühiselt, võib tegu teha kõigi juhtima õigustatud osanikenõusolekul. Teo võib teha teiste osanikenõusolekuta, kui sellega viivitamisel tekiks täisühingule kahju.

(5) Juhtima õigustatud osanikud võivad ühiselt andatäisühingu juhtimise õiguse kolmandale isikule. Igajuhtimiseks õigustatud osanik võib kolmandale isikule antud õiguse tühistada.

(6) Kui on alust eeldada, et täisühingule tekib kahju, võibühingut kahju vältimiseks juhtida ka osanik, kellekäesoleva paragrahvi 2. lõike kohaselt ei ole õigust ühingut juhtida.[17.06.1998]

§ 89. Pädevuse ulatus

Täisühingu juhtimisel võib juhtima õigustatud osanik tehategusid, mis on vajalikud täisühingu igapäevaseksmajandustegevuseks. Igapäevast majandustegevust ületavate tegude tegemiseks onnõutav osanike otsus.

§ 90. Juhtimisõiguse äravõtmine

Kohus võib teiste osanike taotlusel juhtima õigustatud osanikultjuhtimisõiguse ära võtta, kui selleks onmõjuv põhjus. Mõjuvaks põhjuseks on eelkõige olulise kohustusetäitmata jätmine osaniku poolt või võimetusühingut juhtida.

§ 91. Juhtimisõigusest loobumine

Juhtima õigustatud osanik võib mõjuval põhjusel,teatades sellest ette teistele juhtima õigustatud osanikele,juhtimisõigusest loobuda, juhul kui loobumine ei kahjusta ühingu huve.

§ 92. Kulutuste ja kahju hüvitamine

(1) Täisühing hüvitab osanikule ühingu huvidestegutsemisel tehtud vajalikud kulutused, muuhulgaskulutused ühingu kohustuse täitmiseks ja kantud kahju, kui ühingulepinguga ei ole ettenähtud teisiti.

(2) Ühingu huvides tehtud rahalised kulutused hüvitatakse osanikule koosintressiga seaduses sätestatudsuuruses, kui ühingulepinguga ei ole ette nähtud teisiti. [17.06.1998]

§ 93. Osanike otsuse vastuvõtmine

(1) Osanike otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud ülepoole kõigi osanike häälest, kui seaduse võiühingulepinguga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.Osanikud võivad otsuse vastu võtta ainult siis,kui kõigile osanikele on hääletamisest eelnevalt teatatud.

(2) Osaniku hääle arv vastab tema sissemakse suurusele, kuiühingulepinguga ei ole ette nähtud teisiti. Kuiosanike hääle arvu arvutatakse lähtuvalt sissemaksete suurusest, loetakse, etsissemakse iga 10 krooni annabosanikule ühe hääle, kui ühingulepinguga ei ole ette nähtud teisiti.

(3) Osanik ei võta osa hääletamisest ja tema hääledarvatakse kvoorumist välja, kui otsustatakse temavabastamist kohustusest või vastutusest, temaga tehingu tegemist või nõudeesitamist tema vastu.

(4) Seaduse või ühingulepinguga vastuolus oleva osanike otsuse tunnistabkohus osaniku nõudel kehtetuks,kui nõue on esitatud kolme kuu jooksul otsuse vastuvõtmisest. [17.06.1998]

§ 94. Osaniku õigus teabele

(1) Osanikul on õigus saada teavet täisühingu tegevusestja tutvuda täisühingu kõigi dokumentidega, samutinõuda kinnitatud majandusaasta aruande ära kirja. Osanike otsusel võib piirataosaniku teabe saamise jadokumentidega tutvumise õigust, kui on alust eeldada, et see võib tekitada kahjuühingu huvidele.

(2) Osanik peab hoidma saladuses saadud teabe täisühingu tegevusest jadokumentidest, kui osanikud ei oleotsustanud teisiti või seaduses ei ole sätestatud, et teave ja dokumendid kuuluvadavalikustamisele. [17.06.1998]

§ 95. Konkurentsikeeld

(1) Osanik ei või teiste osanike nõusolekuta konkureeridatäisühinguga samal tegevusalal ega osaledamajandustegevust mõjutavana äriühingus, mis konkureerib täisühingugasamal tegevusalal. Kui ühingu asutamiselvõi osanikuks saamisel olid nimetatud asjaolud teistele osanikele teada, kuidvastuväiteid ei esitatud, loetakseteiste osanike nõusolek antuks.

(2) Ühingulepinguga võib ette näha tähtaja, mille jooksulkäesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatudkonkurentsikeeld kehtib ühingu endise osaniku suhtes. Nimetatud tähtaeg ei või ollapikem kui viis aastat, arvatesosaniku ühingust lahkumisest või väljaarvamisest.

(3) Kui ühingulepinguga ei ole ette nähtud konkurentsikeeldu endise osanikusuhtes ja ühingu huvid sedanõuavad, võib kohus ühingu nõudel kehtestada konkurentsikeelukäesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud tähtjaks. [17.06.1998]

§ 96. Konkurentsikeelu rikkumine

(1) Käesoleva seadustiku §-s 95 sätestatud konkurentsikeelu rikkumisel võib täisühing nõuda keelatudtegevuse lõpetamist, keelatud tegevusest saadud tulu üleandmist täisühingule, samuti kahju hüvitamist ulatuses, mis ületab sissenõutud tulu.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud nõude esitamiseotsuse vastuvõtmisel ei osale konkurentsikeeldu rikkunud osanik.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud nõudeaegumistähtaeg on kolm kuud päevast, mil teised osanikud said teada konkurentsikeelu rikkumisest, kuid mitte pikem kui kolm aastat konkurentsikeelurikkumisest. Kahju hüvitamise nõudele kohaldatakse üldist aegumistähtaega.

§ 97. Kasum ja kahjum

(1) Majandusaasta aruande kinnitavad osanikud. Osanike vahel jaotamisele kuuluva kasumiosa suuruseotsustavad osanikud pärast majandusaasta lõppu aastabilansi alusel.

(2) Jaotamisele kuuluvast kasumiosast arvestatakse igale osanikule osa vastavalt temasissemakse suurusele, kui ühingulepinguga ei ole ette nähtud teisiti.

(3) Kui osanik ei ole tasunud sissemakset, kaetakse sissemakse talle arvestatud kasumiosa arvelt.

(4) Kahjumi katavad osanikud võrdeliselt nende sissemaksete suurusega, kui ühingulepinguga ei ole ettenähtud teisiti.

14. peatükk. TÄISÜHINGU SUHTED KOLMANDATE ISIKUTEGA

§ 98. Täisühingu esindamine

(1) Täisühingut võib kõigis õigustoimingutes esindada iga osanik, kui ühingulepinguga ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Ühingulepinguga võib sätestada, et täisühingut võivad esindada kõik või mõned osanikud ühiselt. Need osanikud võivad volitada ühte või mitut osanikku enda hulgast teatud tehingut või tegu tegema. Volituse võib tühistada iga volituse andnud osanik. Kolmandate isikute suhtes kehtib ühine esindus ainult siis, kui see on kantud äriregistrisse.

(3) Juhtima õigustatud osanikud võivad ühiselt anda täisühingu esindamise õiguse kolmandale isikule. Igajuhtimiseks õigustatud osanik võib kolmandale isikule antud õiguse tühistada.

(4) Täisühingut esindama õigustatud isik võib esindada täisühingut kõigis suhetes kolmandate isikutega. Esindusõiguse piiramine on kolmandate isikute suhtes kehtetu.

§ 99. Täisühingu prokurist

Täisühingu prokuristi määravad kõik juhtima õigustatud osanikud ühiselt. Prokuura võib tühistada igajuhtima õigustatud osanik.

§ 100. Esindusõiguse äravõtmine

Kohus võib kõigi teiste osanike taotlusel osanikult esindusõiguse ära võtta, kui selleks on mõjuv põhjus. Mõjuvaks põhjuseks on eelkõige kohustuse olulisel määral täitmata jätmine osaniku poolt või võimetus ühingutesindada.

§ 101. Vastutus

(1) Täisühing vastutab oma kohustuste eest kogu oma varaga.

(2) Osanikud vastutavad täisühingu kohustuste eest solidaarselt kogu omavaraga. Osanikult võib nõudakohustuse täitmist üksnes rahas.

(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatuga vastuolus olev kokkulepe ei kehti kolmanda isiku suhtes.

(4) Osanikul on õigus esitada võlausaldaja nõude vastu kõikivastuväiteid, mida ta võib esitada ise või mida oleks võinud esitada täisühing. Osanik ei kaota õigust vastuväidetele ka siis, kui täisühing neist loobub või omakohustust tunnistab.

(5) Osanik võib keelduda täisühingu kohustuse täitmisest, kunivõlausaldaja ei ole oma nõuet tulemuseltesitanud täisühingu vastu või kuni ühingul on võlausaldaja suhtesõigused, mis võimaldavad nõude lõpetada. Täitedokumendist täisühingu vastu ei saa teostada sundtäitmist osaniku vastu. [17.06.1998]

§ 102. Täisühinguga ühineva ja sellest lahkuvaosaniku vastutus

(1) Isik, kes saab täisühingu osanikuks, vastutab ka ühingu nendekohustuste eest, mis on tekkinud enne temaosanikuks saamist.

(2) Täisühingu endine osanik vastutab solidaarselt teiste osanikega katäisühingu selle kohustuse eest, mison tekkinud enne tema lahkumise või väljaarvamise äriregistrisse kandmist, kui sellekohustuse täitmise tähtpäevon saabunud või saabub viie aasta jooksul, arvates lahkumisest või väljaarvamisest.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes sätestatugavastuolus olev kokkulepe ei kehti kolmanda isiku suhtes.

(4) [kehtetu 17.06.1998][17.06.1998]

15. peatükk. TÄISÜHINGULÕPETAMINE JA OSANIKU LAHKUMINE

§ 103. Täisühingu lõpetamise alused ja tegevusejätkamine

(1) Täisühing lõpetatakse:

1) osanike otsusega;

2) kohtuotsusega;

3) tähtaja möödumisel või eesmärgi saavutamisel;

4) muul seaduses ettenähtud alusel.

(2) Ühingulepinguga võib ette näha, et täisühingulõpetatakse ka osaniku lahkumisel ühingust, osanikupankroti, samuti füüsilisest isikust osaniku surma või juriidilisest isikust osanikulõppemise korral.

(3) Kui täisühingu lõpetamine on ette nähtudühingulepinguga või kui täisühing lõpetatakse tähtajamöödumisel või eesmärgi saavutamisel, võivad osanikud otsustadaühingu tegevuse jätkamise või ühinguühinemise, jagunemise või ümberkujundamise. Tegevuse jätkamise otsus onvastu võetud, kui selle poolt on antudüle 3/4 osanike häältest, kui ühingulepinguga ei ole ette nähtud suuremahälteenamuse nõuet.

(4) Tegevuse jätkamise kandmiseks äriregistrisse esitavad osanikudühise avalduse. Jätkamise otsus jõustubselle äriregistrisse kandmisest.

§ 104. Täisühingu lõpetamine osanikeotsusega

Täisühingu võib lõpetada osanike otsusega, mille poolton antud üle 3/4 osanike häältest, kuiühingulepinguga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

§ 105. Täisühingu lõpetamine kohtuotsusega

(1) Osaniku nõudel võib kohus otsustadatäisühingu lõpetamise, kui selleks on mõjuv põhjus. Mõjuvakspõhjuseks on eelkõige olulise kohustuse täitmata jätmine osaniku pooltvõi selle täitmise võimatus.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatuga vastuolus olevkokkulepe on tühine.

§ 106. Pärija astumine täisühingusse

(1) Osaniku surma korral on õigus täisühingusse astudatema pärijatel, kui see on ühingulepinguga ettenähtud või kui sellega on nõus kõik osanikud.

(2) Kui ühingulepinguga on ette nähtud, et osanikuks võib saada ainultüks pärija, kuid seda isikut ega temavalimise viisi ei ole määratud, võib pärandaja määrata isikutestamendiga. Ühingulepinguga võib ette näha, etpärija saab täisühingusse astuda ainult teiste osanike nõusolekul.

(3) Teiste osanike nõusolekul võib pärijale või pärijateleanda ühingus usaldusosaniku seisundi, millegaühing loetakse ümberkujundatuks usaldusühinguks. Pärijast osanik saabõiguse samale kasumiosale, kui olisurnud täisosanikul. Ühingulepinguga võib ette näha pärija kasumiosavähendamise, kui pärandaja kasumiosaoli suurendatud, arvestades tema tegevust või tema kõrgendatud vastutust.

(4) Kui pärija ei soovi või ei saa täisühingusse astuda või kui osanikud ei ole nõus, et pärija astub ühingusse, on pärijal õigus saada tema pärandiosale vastavat osa hüvitusest, mille oleks saanud surnud osanik ühingustlahkumisel.

(5) Kui üks pärijatest astub ühingusse, võetakse temapärandiosa arvestamisel arvesse tema pärandiosale vastavat osa hüvitusest, mille oleks saanud surnud osanik.

(6) Pärija võib esitada avalduse täisühingusse astumiseks kolmekuu jooksul, arvates päevast, millal ta saateada oma õigusest pärida.

(7) Kui pärijast osanik lahku või arvatakse välja ühingust või kui ühing lõpetatakse või kui osanikuleantakse usaldusosaniku seisund käesoleva paragrahvi 6. lõikes nimetatud tähtaja jooksul, vastutab pärijast osanikselle hetkeni tekkinud ühingu kohustuste eest oma pärandiosa ulatuses. [28.05.1996]

§ 107. Osaniku lahkumine täisühingust

Osanik võib lahkuda täisühingust majandusaasta lõpul, teatades sellest vähemalt kuus kuud ette, kui ühingulepinguga ei ole ette nähtud lühemat tähtaega.

§ 108. Osaniku väljaarvamine teiste osanike nõudel

Kui ilmnevad käesoleva seadustiku §-s 105 sätestatud alused täisühingu lõpetamiseks, võib kohus teiste osanike nõudel otsustada neid asjaolusid põhjustanud osaniku ühingustväljaarvamise.

§ 109. Osaniku väljaarvamine võlausaldajanõudel

Kui osaniku võlausaldaja nõude rahuldamiseks on edutult toimunud täitmine osaniku varast, võib osanikuvõlausaldaja nõuda, et kohus arvaks osaniku täisühingust välja ning et tema nõue rahuldataks väljamakstavahüvituse arvel.

§ 110. Ülevõtmine

Kui täisühingul on kaks osanikku ja üks neist on ühingustlahkunud või välja arvatud käesoleva seadustiku §-de 107--109 alusel, võib kohus teise osaniku nõudel otsustada, et see osanik jätkab täisühingu õigusjärglasenategavust füüsilisest isikust ettevõtjana ja ühing lõpetatakse likvideerimiseta.

§ 111. Hüvitus

(1) Osaniku lahkumisel või väljaarvamisel täisühingust makstakse talle hüvitusena see osa ühingu varast, mida ta oleks saanud, kui ühing oleks lõpetatud osaniku lahkumise või väljaarvamise päeval. Ühingulepinguga võib ette näha hüvituse arvestamise teistsuguse korra.

(2) Hüvitus makstakse välja hiljemalt kuue kuu möödudes, arvates osaniku lahkumisest või väljaarvamisest, kui kokku ei ole lepitud teisiti. Hüvitus makstakse välja koos intressiga seadusessätestatud suuruses.

§ 112. Täisühingu lõpetamise ja osanikuväljaarvamise kande tegemine

Täisühingu lõpetamise kande tegemiseks äriregistrises esitavad osanikud ühise avalduse. Osanikuväljaarvamise kande tehakse kohtuotsuse alusel.

16. peatükk. TÄISÜHINGU LIKVIDEERIMINE

§ 113. Likvideerimise alus

Täisühingu lõpetamisel toimub selle likvideerimine, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 114. Likvideerijate määramine

(1) Täisühingu likvideerijateks on osanikud, kui ühingulepingu või osanike otsusega ei ole ette nähtud teisiti. Osaniku õigusjärglased määravad ennast ühiselt esindama ühelikvideerija.

(2) Osanike kokkuleppel võib likvideerijaks määrata kolmanda isiku. Osaniku nõudel võib kohus mõjuval põhjusel määrata likvideerijaks isiku, kes ei ole osanik.

(3) Osaniku pankroti korral osaleb likvideerimises osaniku asemel pankrotihaldur.

(4) [kehtetu 17.06.1998]

(5) Osanikud määravad likvideerijate tasustamise korra ja tasu suuruse. Kui osanikud ei jõua tasustamiskorras ja tasu suuruses kokkuleppele, võib nõuda nende määramist kohtu poolt.

§ 115. Likvideerijate tagasikutsumine

- (1) Osanikud võivad likvideerija tagasi kutsuda, kui selle poolt onhääletanud kõik osanikud.
- (2) Kohus võib osaniku või muu huvitatud isiku nõudel likvideerijamõjuval põhjusel tagasi kutsuda.

§ 116. Likvideerija kanne

- (1) Likvideerijate kandmiseks äriregistrisse esitavad osanikudühise avalduse. Avaldusele lisatakselikvideerijate allkirjade näidised.
- (2) Likvideerija määramine või tagasikutsumine kohtuotsuse aluselkantakse äriregistrisse registripidaja pooltkohtuotsuse alusel.
- (3) Äriregistrisse kantakse likvideerijate nimed, elukohad ja isikukoodid.

§ 117. Likvideerijate õigused ja kohustused

- (1) Likvideerijad lõpetavad täisühingu tegevuse,nõuavad sisse võlad, müüvad ühingu vara ja rahuldavadvõlausaldajate nõuded.
- (2) Likvideerijatel on õigus teha ainult neid tehinguid, mis on vajalikudtäisühingu likvideerimiseks.
- (3) Likvideerijad esindavad täisühingut.
- (4) Kui täisühingul on mitu likvideerijat, on neil õigus esindadatäisühingut ainult ühiselt. Likvideerijadvõivad volitada ühte või mitut endi hulgast teatud tehingu tegemiseks võiteatud liiki tegevuseks.
- (5) Likvideerijate volituste piiramine on kolmanda isiku suhtes kehtetu.
- (6) Likvideerimismenetluses peab täisühingu ärinimele lisamamärkuse «likvideerimisel».

§ 118. Bilansid

Likvideerijad koostavad bilansi täisühingu likvideerimise alustamisel jalikvideerimise lõpuleviimisel.

§ 119. Täisühingu vara jaotamine

Pärast võlausaldajate nõuete rahuldamistallesjäänud vara jaotavad likvideerijad osanike vahel vastavaltosanike sissemaksetele, kui ühingulepinguga ei ole ette nähtud teisiti.

§ 120. Osanike vastutus täisühingu likvideerimisel

- (1) Kui täisühingu varast ei piisa võlausaldajatenõuete rahuldamiseks, vastutavad osanikud ühingukohustuste eest võrdeliselt oma sissemaksete suurusega, kui ühingulepinguga ei ole ettenähtud teisiti.
- (2) Kui osanikult ei ole võimalik tema poolt käesoleva paragrahvi1. lõike alusel maksmisele kuuluvat osasisse nõuda, katavad teised osanikud puudujääva võlaosavõrdeliselt oma sissemaksete suurusega, kuiühingulepinguga ei ole ette nähtud teisiti. Osanik, kelle võlaosa tasusid teisedosanikud, peab neile nimetatudvõlaosa hüvitama.
- (3) Kui ka käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud korras ei ole võimalik võlausaldajate nõudeid rahuldada,peavad likvideerijad esitama täisühingu pankrotiavalduse.
- (4) Võlausaldaja õigusele nõuda oma nõude rahuldamiskohaldatakse käesoleva seadustiku §-s 101sätestatud.

§ 121. Osanikevahelised suhted ja suhted kolmandate isikutega

Likvideerimise ajal kohaldatakse osanikevahelistele suhetele ning suheteletäisühingu ja kolmandate isikutevahel käesoleva seadustiku §-des 85--102 sätestatud. Kui osanikuvõlausaldaja nõude rahuldamiseks on edutulttoimunud täitmine osaniku varast, võib osaniku võlausaldaja nõuda, et kohusarvaks osaniku täisühingust väljaning et tema nõue rahuldataks väljamakstava hüvituse arvel, kui likvideerimise kohtasätestatust ei tulene teisiti.

§ 122. Äriregistrist kustutamine ja dokumentide hoidmine

- (1) Pärast likvideerimise lõpuleviimist esitavad likvideerijadäriregistrile avalduse täisühingu kustutamiseksäriregistrist. Avaldusele lisatakse lõppbilanss.
- (2) Täisühingu dokumendid annavad likvideerijad hoiule ühelelikvideerijale või arhiivile. Kui likvideerijaddokumentide hoidjat määranud ei ole, määrab selle kohus.

(3) Dokumentide hoidja nimi, elu- või asukoht ja isiku- või registrikoodkantakse äriregistrisse likvideerijateavaldusel, kohtu poolt määratud hoidja puhul kohtuotsuse alusel. Dokumentide hoidjamuutumisel teatabüeandja sellest enne üleandmist registripidajale uute andmete registrisse kandmiseks.

(4) Osanikel ja nende pärijatel on õigus hoiuleantud dokumentidega tutvudaja neid kasutada. Kolmandadisikud võivad dokumentidega tutvuda ainult siis, kui neil on selleks õigustatud huvi.

(5) Täisühing on vastutav oma tegevuse tulemusena loodud võisaadud dokumentide säilimise eest seadusegaettenähtud tähtaja jooksul. Täisühingu likvideerimisel võib temasäilitamisele kuuluvad dokumendid kokkuleppelarhiiviga üle anda arhiivi. Dokumentide üleandmisel arhiivi läheb vastutusnende säilimise eest arhiivile.[25.03.1998; 17.06.1998]

§ 123. Vara jagamine likvideerimismenetlusest

Kui osanikud otsustavad täisühingu lõpetamisel likvideerimismenetlusest, rahuldatakse kolmanda isikunõuded ühingu likvideerimise sätete kohaselt. Likvideerimismenetluse lõpetamise otsuse vastuvõtmiseks peabotsuse poolt olema antud üle 3/4 osanike häältest, kui ühingulepinguga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet. [17.06.1998]

§ 124. Osaniku vastu esitatavad nõuded

Kui ühing lõpeb, vastutab osanik solidaarselt teiste osanikegätäisühingu kohustuste eest viie aasta jooksulühingu lõppemisest. Sellest kõrvalekalduv kokkulepe ei kehti kolmandate isikutesuhtes. [17.06.1998]

V osa. USALDUSÜHING

§ 125. Usaldusühingu mõiste

(1) Usaldusühing on äriühing, milles kaks või enamisikut tegutsevad ühise ärinime all ja vähemalt üks neistisikutest (täisosanik) vastutab ühingu kohustuste eest kogu oma varaga ning vähemaltüks neist isikutest (usaldusosanik) vastutab ühingu kohustuste eest oma sissemakseulatuses.

(2) Usaldusühingule kohaldatakse täisühingu kohta käivaid sätteid, kui käesoleva seadustiku V osasätetest ei tulene teisiti.

(3) Usaldusosa kohta ei või välja anda väärtpaberit.

§ 126. Osanik

Täis- ja usaldusosanikule kohaldatakse täisühingu osaniku kohtakäivaid sätteid, kui käesoleva seadustiku V osas ei ole sätestatud teisiti.

§ 127. Äriregistrisse kandmise avaldus ja registrikandeavaldamine

(1) Äriregistrisse kandmise avalduses märgitakse lisaks käesolevaseadustiku §-s 83 sätestatuleusaldusosaniku sissemakse suurus, mis kantakse äriregistrisse.

(2) Usaldusühingu kohta käiva registrikande avaldamisel avaldatakseusaldusosanike kohta üksnes nende arv ja usaldusosanike sissemaksete üldsumma.

§ 128. Juhtimine

(1) Usaldusosanikul ei ole õigust usaldusühingut juhtida (§ 88), kui ühingulepinguga ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Usaldusosanik osaleb usaldusühingu osanike otsuste tegemisel nagutäisosanik.

§ 129. Konkurentsikeeld

Usaldusosanikule kohaldatakse käesoleva seadustiku §-des 95 ja 96 sätestatud ainult siis, kui talle onühingulepinguga antud õigus usaldusühingut juhtida.

§ 130. Usaldusosaniku õigus teabele

Usaldusosanikele kuuluvad käesoleva seadustiku §-s 94 nimetatud õigused.

§ 131. Usaldusühingu esindamine

(1) Usaldusosanikul ei ole õigust usaldusühingut esindada, kuiühingulepinguga ei ole ette nähtud teisiti. Usaldusosaniku esindusõigusele kohaldatakse käesoleva seadustiku § 98 3. lõikes sätestatud.

(2) Usaldusosanikule antud õigus esindada usaldusühingut tuleb kandaäriregistrisse.

§ 132. Usaldusosaniku vastutuse ulatus

- (1) Sissemakse täielikult tasunud usaldusosanik ei vastutausaldusühingu kohustuste eest. Kui usaldusosanikei ole tasunud sissemakset täielikult, vastutab ta usaldusühingu kohustuste eesttasumata sissemakse ulatuses.
- (2) Kui usaldusosanikule tagastatakse sissemakse, järgimata käesolevaseadustiku §-s 133 sätestatud, vastutabta usaldusühingu kohustuste eest tagastatud sissemakse ulatuses.
- (3) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud kohaldatakse kajuhul, kui usaldusosanikule makstakse temakasumiosa välja enne, kui talle langev kahjumiosa ja sissemakse on kaetud.
- (4) Käesolevas paragrahvis sätestatuga vastuolus olev kokkulepe, samutikokkulepe, millega usaldusosanikvabastatakse sissemakse tasumisest, ei kehti kolmanda isiku suhtes.

§ 133. Sissemakse vähendamine

- (1) Usaldusosaniku sissemakse vähendamine on kolmanda isikusuhtes kehtiv äriregistrisse kandmisest.
- (2) Sissemakse vähendamine ei kehti võlausaldaja suhtes, kelle nõueusaldusühingu vastu tekkis ennesissemakse vähendamise äriregistrisse kandmist.

§ 134. Ümberkujundamine

- (1) Kui täisühingusse astub usaldusosanik, samutikäesoleva seadustiku § 106 3. lõikes sätestatud juhul, loetakse täisühing ilma lõpetamiseta ümberkujundatuks usaldusühinguks. Kui usaldusühingust lahkuvad võiarvatakse välja kõik usaldusosanikud ja alles jääb vähemalt kakstäisosanikku, loetakse usaldusühing ilmalõpetamiseta ümberkujundatuks täisühinguks.
- (2) Ümberkujundamise kannab äriregistrisse registripidaja omal initsiatiivilvõi ühingu avalduse alusel.

VI osa. OSAÜHING

17. peatükk. ÜLDSÄTTED

§ 135. Osaühingu mõiste

- (1) Osaühing on äriühing, millel on osadeks jaotatud osakapital.
- (2) Osanik ei vastuta isiklikult osaühingu kohustuste eest.
- (3) Osaühing vastutab oma kohustuste täitmise eest kogu oma varaga.

§ 136. Osakapitali suurus

Osakapital peab olema vähemalt 40 000 krooni.

18. peatükk. ASUTAMINE

§ 137. Asutaja

- (1) Osaühingu võib asutada üks või mitu isikut.
- (2) Asutajaks võib olla füüsiline isik või juriidiline isik. [17.06.1998]

§ 138. Asutamisleping

- (1) Osaühingu asutamiseks sõlmivad asutajad asutamislepingu.
- (2) Asutamislepingus märgitakse:
 - 1) asutatava osaühingu ärinimi, asukoht, aadress ja tegevusala;
 - 2) asutajate nimed ja elu- või asukohad;
 - 3) osakapitali kavandatud suurus;
 - 4) osade nimiväärtused ja arv, samuti nende jaotus asutajate vahel;

- 5) kui palju tuleb osade eest tasuda, tasumise kord, aeg ja koht;
- 6) kui osa eest tasutakse mitterahalise sissemaksega -- mitterahalise sissemakseese, selle hindamise kordja väärtus;
- 7) juhatuse ja, kui moodustatakse nõukogu, selle liikmete andmed;
- 8) prokuristi või audiitori määramise korral nende andmed;
- 9) asutamiskulude eeldatav suurus ja nende kandmise kord.

(3) Asutamislepingu sõlmimisega kinnitavad asutajad asutamislepingulisana ka osäühingu põhikirja.

(4) Asutamisleping ja sellega kinnitatud põhikirja peab olema notariaalselt tõestatud ja neile kirjutavad allakõik asutajad. Asutaja esindaja võib asutamislepingule ja selle lisana kinnitatud põhikirjale alla kirjutada, kui talle selleks antud volikiri on notariaalselt tõestatud. Põhikirja muutmise pärast äriregistrisse kandmist toimub §-s 175 sätestatud korras ega nõua asutamislepingu muutmist.

(5) Kui osäühingul on üks asutaja, asendab asutamislepingut asutaja poolt allkirjutatud notariaalselt tõestatud asutamisosus. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 139. Põhikirja

(1) Osäühingu põhikirjas märgitakse:

- 1) osäühingu ärinimi, asukoht ja tegevusala;
- 2) osakapitali suurus, mis võib olla määratud kindla suurusena või miinimum- ja maksimumkapitalina, kusjuures miinimumkapitali suurus peab olema vähemalt 1/4 maksimumkapitali suurusest;
- 3) [välja jäetud 28.05.1996]
- 4) osade eest tasumise kord;
- 5) osaga seotud õiguste või osaniku õiguste erisused;
- 6) kui osa eest tasutakse mitterahalise sissemaksega -- mitterahalise sissemaksehindamise kord;
- 7) reservkapitali suurus;
- 8) juhatuse ning nõukogu olemasolu korral ka selle liikmete arv, mis võib olla väljendatud kindlasuurusesena või ülem- ja alammäärana;
- 8) muud seaduses sätestatud kohustuslikud tingimused.

(2) Põhikirjas võib ette näha ka muid tingimusi, mis ei ole seadusegavastuolus. Kui põhikirja säte on vastuolus seaduses sätestatuga, kohaldatakse seaduses sätestatut.

(3) Asutamislepinguga kinnitatud põhikirjale kirjutavad alla kõik asutajad. Äriregistrisse kandmise järel muudetud põhikirjale kirjutab alla vähemalt üks juhatuse liige või kui juhatuseliikmed on õigustatud ühingu esindama ainult ühiselt, siis kõik ühiselt ühingu esindama õigustatud juhatuse liikmed. [17.06.1998]

§ 140. Osa eest tasumine

(1) Sissemakse võib olla rahaline või mitterahaline. Osa eest tasutakse rahas, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud mitterahalise sissemaksega tasumist.

(2) Asutajad peavad tasuma osa eest täielikult enne osäühingu äriregistrisse kandmise avalduse esitamist, kui asutamislepinguga ei ole ette nähtud varasemat tähtpäeva. Tasumisega viivitamisest kohaldatakse käesolevaseadustiku §-s 156 sätestatut.

(3) Osa eest tasuvat summat ei või tasaarvestada töötasu, honorariiga teiste sarnaste väljamaksetega asutatavast osäühingust ega muude nõuetega asutatava osäühingu vastu. [17.06.1998]

§ 141. Rahalise sissemakse tasumine

Asutajad avavad asutamisel oleva osäühingu nimele pangaarve, kuhu nad tasuvad oma rahalised sissemaksed.

§ 142. Mitterahaline sissemakse

(1) Mitterahaliseks sissemaksiks võib olla mis tahes rahalisel hinnatav ja osäühingule üleantav asi või varaline õigus, millele on võimalik pöörata sissenõuet.

(2) Mitterahaliseks sissemaksiks ei või olla osaühingule osutatav teenusega tehtav töö ega ka asutajategevus osaühingu asutamisel.

(3) Osanik peab teatama kolmandate isikute õigustest mitterahalisesse maksiks.

(4) Kui osanik jätab täitmata käesoleva paragrahvi 3. lõikes nimetatud kohustuse, peab ta osa eest tasumarahas.

§ 143. Mitterahalise sissemaks väärtuse hindamine

(1) Mitterahalise sissemaks hindamise kord nähakse ettepõhikirjas.

(2) Mitterahalise sissemaks väärtuse hindamisel tuleb aluseks võtta asja või õiguse harilik väärtus.

(3) Kui mitterahalise sissemaks väärtus ületab 40 000 krooni või kui kõik mitterahalised sissemaks moodustavad kokku üle poole osakapitalist, peab mitterahalise sissemaks väärtuse hindamist kontrollima audiitor, kes esitab arvamuse selle kohta, kas sissemaks vastab käesoleva seadustiku §-s 142 nimetatud nõuetele.

(4) Mitterahalise sissemaks ebaõige hindamisega tekitatud kahju eest vastutavad seda hinnanud isikud jahindamist kontrollinud audiitor solidaarselt.

(5) Kahe aasta jooksul osaühingu äriregistrisse kandmisest võib osaühing osanikult või temaga samaväärset majanduslikku huvi omavalt isikult lepingu alusel omandada vara, mille väärtus ületab 1/10 osakapitalist, ainult osanike otsusel.

(6) Käesoleva paragrahvi 5. lõikes nimetatud vara tuleb hinnata käesolevas paragrahvis sätestatud korras.

§ 144. Äriregistrisse kandmise avaldus

(1) Osaühingu äriregistrisse kandmiseks esitab juhatus äriregistrile avalduse, milles näidatakse ära käesoleva seadustiku §-s 145 nimetatud andmed ja sellele kirjutavad alla kõik juhatuse liikmed. Avaldusele lisatakse:

1) asutamisleping;

2) põhikirj;

3) panga teatis osakapitali sissemaksimise kohta;

4) juhatuse ja nõukogu liikmete, audiitorite olemasolul ka nende nimed, isikukoodid ja elukohad;

5) juhatuse liikmete allkirjanäidised;

6) mitterahalise sissemaksiga tasumisel -- sissemaks osaühingule üleandmise leping ning sissemaks väärtust tõendavad dokumendid, käesoleva seadustiku § 143. lõikes nimetatud juhtudel samuti audiitoripoolt allkirjutatud arvamus mitterahalise sissemaks hindamise kohta;

7) sidevahendite (telefon, faks vms) numbrid;

8) muud seaduses sätestatud dokumendid.

(2) Mitterahalise sissemaks üleandmist osaühingule tõendavad juhatuse liikmed oma allkirjadega. Kui mitterahaliseks sissemaksiks on kinnisasi või registreerimisele kuuluv vallasasi, peab avaldusele lisama väljavõtte kinnistusraamatust või registrist, kus vallasasi on registreeritud.

(3) Äriregistrile esitatavale muule avaldusele kirjutab alla juhatuse liige. Kui juhatuse liikmed on õigustatud ühingu esindama ainult ühiselt, peavad avaldusele alla kirjutama kõik ühingu ühiselt esindama õigustatud juhatuse liikmed.

(4) Juhatus on kohustatud esitama avalduse äriregistrisse kandmiseks kuue kuu jooksul, alates asutamislepingu sõlmimisest. [28.05.1996]

§ 145. Äriregistrisse kantavad andmed

Äriregistrisse kantakse:

1) osaühingu ärinimi;

- 2) osauhinu tegevusala, asukoht ja aadress;
- 3) osakapitali suurus;
- 4) asutamislepingu sõlmimise aeg;
- 5) juhatuse liikmete nimed, isikukoodid ja elukohad;
- 6) kes juhatuse liikmetest võib esindada osauhingut erinevalt käesoleva seadustiku § 181 1. lõikessätetest;
- 7) osauhinu majandusaasta algus ja lõpp;
- 8) muud seaduses sätestatud andmed. [28.05.1996]

§ 146. Vastutus ebaõigete andmete esitamise eest

Kui juhatus esitas äriregistrile ebaõiged andmed, vastutavad avaldusele alla kirjutanud juhatuse liikmed sellega tekitatud kahju eest solidaarselt.

§ 147. Enne äriregistrisse kandmist tehtud tehingud

- (1) Enne osauhinu äriregistrisse kandmist asutatava osauhinu nimel tehtud tehingust tulenevate kohustustetäitmise eest vastutavad tehingu teinud isikud solidaarselt.
- (2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud kohustused lähevad üle osauhingule osauhinu äriregistrisse kandmisest, kui tehingu teinud isikul oli õigus tehingut teha.
- (3) Kui isikul ei olnud õigust tehingut teha, lähevad tehingust tulenevad kohustused üle osauhingule, kui osanikud kiidavad selle tehingu oma otsusega heaks.
- (4) Kui osauhinu varast ei jätku ühingu võlausaldajanoõude rahuldamiseks, vastutavad asutajad ühingu võlausaldaja ees isiklikult ja solidaarselt ühingu kohustuste eest ulatuses, milles ühingu vara vähenes enne ühingu äriregistrisse kandmist ühingu võetud kohustuste tõttu. Nimetatud nõude aegumistähtaeg on viis aastat ühingu äriregistrisse kandmisest.

19. peatükk. OSA JA OSANIK

§ 148. Osa

- (1) Osa väikseim nimiväärtus on 100 krooni.
- (2) Kui osa nimiväärtus on suurem kui 100 krooni, peab see olema 100 krooni täiskordne.
- (3) Osad võivad olla ühesuguse või erineva nimiväärtusega.
- (4) Igal osanikul võib olla üks osa. Kui osanik omandab täiendava osa, suureneb vastavalt esialgse osanimiväärtus.
- (5) Osa annab osanikule õiguse osaleda osauhinu juhtimises ning kasumi ja osauhinu lõpetamisel allesjäänud vara jaotamisel, samuti muud seaduses ja põhikirjas ettenähtud õigused.
- (6) Osa kohta ei või välja anda väärtpaberit.

§ 149. Osa võõrandamine

- (1) Osanik võib osa vabalt võõrandada teisele osanikule.
- (2) Osa võõrandamisel kolmandale isikule on teistel osanikel ostueesõigus ühe kuu jooksul võõrandamiselepingu esitamisest. Müügilepingu sõlmimisest teatab müüja osauhinu juhatusele, kes teatab sellest viivitamatult teistele osanikele. Muus osas kohaldatakse ostueesõigusele ja selle teostamiseleasjaõiguse seaduses (RT I 1993, 39, 590; 1995, 26--28, 355; 57, 976; 1996, 45, 848; 1997, 52, 833; 1998, 12, 152; 30, 409; 59, 941) ostueesõiguse kohta sätestatud.
- (3) Põhikirjas võib näha ette käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes sätestatud erineva osa võõrandamise korra.
- (4) Osa võõrandamise leping peab olema notariaalselt tõestatud. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 150. Võõrandamisest teatamine

- (1) Võõrandaja ja omandaja teatavad osavõõrandamisest osauhingule ja esitavad võõrandamise lepingu.

(2) Kolme päeva jooksul võõrandamisteate saamisest kannabjuhatust uue osaniku osanike nimekirja jakustab sealt endise osaniku või liidab võõrandatud osa ostueesõigustkasutanud osaniku osale. Osahingusuhetes loetakse osa üle läinuks osanike nimekirjas muudatuse tegemisest.

(3) Juhatus saadab kahe päeva jooksul käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud muudatuse tegemisest arvatesäriregistri pidajale osa võõrandamise lepingu notariaalselt tõestatudärakirja. [17.06.1998]

§ 151. Osa koormamine

(1) Osa võib pantida või koormata kasutusvaldusega, kuipõhikirjas ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Osa koormamise tehing peab olema notariaalselt tõestatud.

(3) Osa koormamine kasutusvaldusega annab kasutusvaldajale üksnesõiguse osaleda osaniku asemel kasumija osahingu lõpetamisel allesjäänud vara jaotamisel.

(4) Osa pantimisel teostab osast tulenevaid õigusi pantija.

(5) Osa pantimisest või koormamisest kasutusvaldusega teatatakseühingule ja esitatakse koormamise leping. Kolme päeva jooksul koormamise teate saamisest kannab juhatus koormamise märkeosanike nimekirja. Osaloetakse osahingu suhtes pandituks või kasutusvaldusega koormatuks pantimisevõi koormamise kandmisestosanike nimekirja. [17.06.1998]

§ 152. Osa jagamine

(1) Osanik võib teiste osanike nõusolekulvõõrandada osa oma osast. Osahingu nõusolek peab olemaväljendatud osanike otsuses.

(2) Põhikirjas võib ette näha, et osast osavõõrandamisel teisele osanikule ei ole osanike nõusolek nõutav.

(3) Osa jagamisel peab järgima käesoleva seadustiku §-s 148ja § 149 lõikes 4 ning §-s 150 sätestatud.[17.06.1998]

§ 153. Osa üleminek pärijale

(1) Osa läheb osaniku surma korral üle tema pärijatele, kui põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Põhikirjas sisalduv pärijale osa ülemineku keeld või piirangei kehti, kui põhikirjas ei ole ette nähtudtähtaega ja korda pärijale kohase hüvituse väljamaksmiseks.

(3) Põhikirjas võib ette näha, et osa jagamisel osanike pärijatevahel ei ole nõutav käesoleva seadustiku§-s 152 nimetatud nõusolek. [28.05.1996]

§ 154. Osanike võrdsus

(1) Osanikke tuleb võrdsetel asjaoludel kohelda võrdselt.

(2) Osanikku ei või kohustada tegema sissemakseid, mis ületavad osanimiväärtust ja ülekursi.

§ 155. Sissemakse suurus

(1) Osanik on kohustatud tasuma oma osa nimiväärtuselevastava sissemakse.

(2) Põhikirjas võib ette näha osahingu õiguse lastaosasid välja hinnaga, mis ületab nende nimiväärtust(ülekursi). Sellisel juhul on osanik kohustatud tasuma ka ülekursi. Ülekursisivõib kasutada osahingu kahjumikatmiseks, kui seda ei ole võimalik katta eelmiste perioodide jaotamata kasumi ja põhikirjas ettenähtudreservkapitali ja muude põhikirjas ettenähtud reservide arvel, ja osakapitalisuurendamiseks fondiemissiooni teel.[28.05.1996; 17.06.1998]

§ 156. Sissemaksega viivitamise tagajärjed

(1) Põhikirjaga võib ette näha, et osanik, kes ei tasuoma osa eest õigeaegselt, on kohustatud maksuma viivistpõhikirjas ette nähtud määral.

(2) Juhatus saadab maksega viivitavale osanikule teate nõudega tasuda maksekirjas näidatud tähtaja jooksul,märkides, et makse tasumata jätmisel kaotab osanik oma osa. Tasumise tähtaegpeab olema vähemalt üks kuu teatesaatmisest.

(3) Kui osanik ei tasu puuduolevat summat teates nimetatud tähtaja jooksul, kaotab ta oma osa. Osanikupoolt tasutud summa, mis ei ületa 1/5 osa nimiväärtusest, kantakse reservkapitali, ülejäänud summa tagastatakse osanikule.

§ 157. Väljamaksete tegemine

(1) Osanikele võib teha väljamakseid üks kord aastaspuhaskasumist või eelmiste majandusaastate jaotamatakasumist, millest on maha arvatud eelmiste aastate katmata kahjum, kinnitatud aastabilansi alusel.

(2) Osanikule makstakse osa kasumist (dividend) võrdeliselt tema osanimiväärtusega, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(3) Osanikele ei tohi teha väljamakseid, kui ühingu viimase majandusaastalõppemisel kinnitatud majandusaasta aruandest ilmnev ühingu netovara on väiksem või jääkväiksemaks osakapitali ja reservide kogusummast, mille väljamaksmine osanikele ei ole lubatud seadusest võipõhikirjast tulenevalt. [28.05.1996;17.06.1998]

§ 158. Ebaseadusliku väljamakse tagastamine

(1) Kui osanikule on makstud dividendi, mida tal ei olnud õigust saada, peab ta alusetult saadu tagastama, kui ta dividendi saades teadis või pidi teadma, et see on talle alusetult välja makstud.

(2) Osanik peab talle kui osanikule ebaseaduslikult tehtud muu väljamaksetagastama viivitamata pärast väljamakse tegemise ebaseaduslikkusest teada saamist.

(3) Kui ebaseaduslik väljamakse tehti juhatause liikmete süül, vastutavad väljamakse tagastamise eest väljamakse tegemise otsustanud juhatause liikmed solidaarselt väljamakse saanud osanikuga.

§ 159. Laenukeeld

(1) Osühing ei või anda laenu:

1) oma osanikule, kelle osa esindab rohkem kui 5 protsenti osakapitalist;

2) oma emattevõtja osanikule, aktsionärile või liikmele, kelle osa või aktsiatega on esindatud rohkem kui 5 protsenti emattevõtja osa- või aktsiakapitalist;

3) isikule osühingu osa omandamiseks;

4) oma juhatause ega nõukogu liikmele ega prokuristile.

(2) Emattevõtja 100-protsendilises omanduses olev tütarettevõtja võib anda laenu emattevõtjale tingimusel, et laenu andmine ei kahjusta tütarettevõtja majanduslikku seisundit egavõlausaldajate huve.

(3) Osühing ei või ka tagada käesoleva paragrahvilõikes 1 nimetatud isikute poolt võetavat laenu. [17.06.1998]

§ 160. Reservkapital

(1) Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest, samuti muudest eraldistest, mis kantakse reservkapitali seaduse või põhikirja alusel.

(2) Reservkapitali suurus nähakse ette põhikirjas ja see ei või olla väiksem kui 1/10 osakapitalist.

(3) Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist. Kui reservkapitali saavutab põhikirjas ettenähtud suuruse, lõpetatakse reservkapitali suurendamine puhaskasumi arvelt.

§ 161. Reservkapitali kasutamine

(1) Reservkapitali võib osanike otsusel kasutada kahjumi katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta osühinguvabast omakapitalist (eelmistel perioodidel jaotamata kasumi ja põhikirjas ettenähtud reservkapitali arvelt), samuti osakapitali suurendamiseks.

(2) Reservkapitalist ei või teha osanikele väljamakseid. [17.06.1998]

§ 162. Oma osa omandamine ja tagatiseks võtmine

(1) Osühing ei või omandada ega tagatiseks võtta omaosa, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Oma osa omandamine või tagatiseks võtmine osühingu poolt on lubatud, kui:

1) see on toimunud ühe aasta jooksul osanike otsusevastuvõtmisest, millega on määratud osade omandamise või tagatiseks võtmise tingimused ja tähtaeg ning osade eest tasutavad summad, ja

2) osa eest tasutakse varast, mis ületab osakapitali, reservkapitali ja ülekursi.

(3) Osauhing võib oma osa omandada käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud piiranguteta, kui osaomandatakse pärimisega.

(4) Osauhingu oma osad ei anna osauhingule mingeid osanikuõigusi.

(5) Osauhing ei või omandada ise ega kolmanda isiku kaudu, kes tegutseb oma nimel, kuid ühingu arvel, omaosa osauhingu asutamisel ega osakapitali suurendamisel.

(6) Äriühing ei või omandada emaettevõtjaks oleva osauhingu osakapitali suurendamisel selle osa. [17.06.1998]

§ 163. Oma osa võõrandamine

(1) Osauhing peab võõrandama oma osad võilõpetama oma osa tagatiseks võtmise ühe aasta jooksul omandamisest või tagatiseks võtmisest.

(2) Kui osasid ei võõrandata või tagatiseks võtmist eilõpetata käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tähtaaja jooksul, peab need tühistama ja osakapitali vastavalt vähendama.

§ 164. Osade vastastikune omandamine või tagatiseksvõtmine

Tütarettevõtja võib omandada või tagatiseks võtta emaettevõtja osasid samadel tingimustel kui oma osasid või aktsiaid. Kui tütar-ettevõtja omandab või võtab tagatiseks emaettevõtja osasid, loetakse, et need osad on käesoleva seaduse tähenduses omandanud või tagatiseks võtnud emaettevõtja. [17.06.1998]

§ 165. Ühine osa

(1) Kui osa kuulub mitmele isikule ühiselt, võivad need isikud teostada osaga seotud õigusi ainult ühiselt.

(2) Kui osa kuulub mitmele isikule ühiselt, vastutavad need isikud osaga seotud kohustuste täitmise eest solidaarselt.

§ 166. Osaniku õigus teabele

(1) Osanikel on õigus saada juhatusest teavet osauhingutegevuse kohta ja tutvuda osauhingu dokumentidega.

(2) Juhatuse võib keelduda teabe andmisest ja dokumentide esitamisest, kui on alust eeldada, et see võib tekitada olulist kahju osauhingu huvidele.

§ 167. Osaniku väljaarvamine

(1) Kohus võib osauhingu taotlusel osaniku osauhingust välja arvata, kui osanik on oma kohustuse mõjuvõimega olulisel määral täitmata jätnud või on muul viisil osauhingu huve oluliselt kahjustanud ega ole kohustust täitnud ega kahjustamist lõpetanud, vaatamata ka osauhingukirjalikule hoiatusele.

(2) Taotluse osaniku väljaarvamiseks võivad esitada osanikud, kelle osadega on esindatud vähemalt pool osakapitalist, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema esindatuse nõuet.

(3) Osaniku väljaarvamisel müüb osauhing tema osa osanikeotsuse alusel teisele osanikule või kolmandale isikule. Müügist saadud raha, millest arvatakse maha müügiks tehtud mõistlikud kulutused, tagastatakse osanikule. [17.06.1998]

20. peatükk. JUHTIMINE

§ 168. Osanike pädevus

(1) Osanike pädevusse kuulub:

1) põhikirja muutmine;

2) osakapitali suurendamine ja vähendamine;

3) nõukogu liikmete valimine ja tagasikutsumine;

4) kui ühikul ei ole nõukogu -- juhatuse liikmete valimine ja tagasikutsumine, samuti tehingute tegemiseotsustamine juhatuse liikmetega ja nendeks tehinguteks osauhingu esindajamääramine;

- 5) majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine;
- 6) osa jagamine;
- 7) audiitori valimine;
- 8) erikontrolli määramine;
- 9) kui ühingul ei ole nõukogu -- prokuristi nimetamine jatagasikutsumine;
- 10) juhatuse või nõukogu liikme või osaniku vastunõude esitamise, samuti nõukogu liikmega tehingutegemise otsustamine ja selles nõudes või tehingus osaühingu esindajamääramine;
- 11) osaühingu lõpetamise, ühinemise, jagunemise ja ümberkujundamise otsustamine;
- 12) muude seaduse või põhikirjaga osanike pädevusse antudküsimuste otsustamine.

(2) Osanikud võivad võtta vastu otsuseid ka juhatuse ja nõukogupädevusse kuuluvates küsimustes. Sellistelasjaoludel tehtud otsuse tegemisega süüliselt tekitatud kahju eest vastutavad osanikudsolidaarselt nagu juhatusevõi nõukogu liikmed. [28.05.1996]

§ 169. Osaniku häälte arv

- (1) Osaniku häälte arv peab olema võrdeline tema osasuurusega.
- (2) Osa iga 100 krooni annab ühe hääle, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

§ 170. Osanike koosolek

- (1) Osanikud võtavad otsuseid vastu koosolekul võikäesoleva seadustiku §-s 173 sätestatud viisil. Seadussättestatud juhtudel võivad osanikud otsuseid vastu võtta ainult osanike koosolekul.
- (2) Osanike koosolek on pädev vastu võtma otsuseid, kui sellel onesindatud üle poole osadega esindatudhäältel, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema esindatuse nõuet.
- (3) Osanik võib osaleda koosolekul isiklikult või esindaja kaudu. Esindajale antud volikiri peab olemakirjalikus vormis. [17.06.1998]

§ 171. Osanike koosoleku kokkukutsumine

- (1) Osanike koosoleku kutsub kokku juhatus.
- (2) Juhatus kutsub kokku osanike koosoleku majandusaasta aruande kinnitamiseks jakasumi jaotamiseksvõi juhtudel, kui:
 - 1) osaühingul on netovara (bilansi aktiva üldsumma miinus passivasnäidatud kohustuste üldsumma) järelvähem kui pool osakapitalist või vähem kui käesoleva seadustiku§-s 136 nimetatud osakapitali suurus võimuu seaduses sätestatud osakapitali minimaalne suurus ja majandusaasta aruande kinnitamistotsustavaosanike koosoleku toimumiseni jääb rohkem kui kaks kuud või
 - 2) seda nõuab nõukogu või audiitor või
 - 3) seda nõuavad osanikud, kelle osadega on esindatud vähemalt1/10 osakapitalist.
- (3) Kui juhatus ei kutsu osanike koosolekut kokku ühe kuu jooksulnõukogu, audiitori või osanike nõudesaaamisest, on nõukogul, audiitoril või osanikel õigus koosolek ise kokkukutsuda.
- (4) Osanike koosolekul koostatakse seal osalevate osanike nimekiri, millesse kantakse osalevate osanikenimed ja nende osadest tulenev häälte arv, samuti osaniku esindaja nimi. Nimekirjalekirjutavad alla koosolekujuhataja ja protokollija, samuti koosolekul osalenud osanik või tema esindaja. Esindajatevolikirjad lisataksekoosoleku protokollile. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 172. Osanike koosoleku kokkukutsumise teade

- (1) Juhatus saadab osanike koosoleku toimumise teate kõigileosanikele vähemalt üks nädal enne koosolekutoimumist. Teade saadetakse osanike nimekirja kantud aadressil. Põhikirjas võibnäha ette teistsuguse teatamisekorra.
- (2) Teates tuleb näidata osanike koosoleku läbiviimise aeg, koht japäevakord, samuti muud koosolekugaseonduvalt tähtsust omavad asjaolud.

§ 173. Otsuse vastuvõtmine koosolekut kokku kutsumata

- (1) Osanikel on õigus vastu võtta otsuseid osanike koosolekutkokku kutsumata.
- (2) Juhatus saadab käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud otsuseelnõu kirjalikult kõigile osanikele, määrates tähtaja, mille jooksul osanik peab esitama selle kohta oma kirjalikuseisukoha. Kui osanik ei teatanimetatud tähtaja jooksul, kas ta on otsuse poolt või vastu, loetakse, et tahäaletab otsuse vastu.
- (3) Hääletustulemuste kohta koostab juhatus hääletusprotokollija saadab selle viivitamata osanikele. Hääletusprotokoll kantakse:
 - 1) osäühingu ärinimi ja asukoht;
 - 2) protokollija nimi;
 - 3) vastuvõetud otsused koos hääletamistulemustega (sealhulgas otsuse poolt hääletanud osanikudnimeliselt);
 - 4) otsuse suhtes eriarvamusele jäänud osaniku nõudel temaeriarvamuse sisu;
 - 5) muud hääletamise suhtes olulise tähtsusega asjaolud.
- (4) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud osanike kirjalikudseisukohad on hääletusprotokollilahutamatuks lisaks.
- (5) Kui hääletusprotokoll esitatakse äriregistri pidajale, peab seesisaldama osanike nimekirja koos igäühelekuuluvate häälte arvuga.
- (6) Kui osäühingul on üks osanik, võib ta võtta otsuseid vastu, järgimata §-des 170, 172 ja 173 sätestatud. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 174. Osanike otsus

- (1) Osanike otsus on vastu võetud, kui selle poolt antakse ülepoole osanike koosolekul esindatud häältelt, kui seaduses või põhikirjas ei ole ette nähtud suuremahälteenamuse nõuet.
- (2) Kui otsus tehakse käesoleva seadustiku §-s 173 sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kui selle poolton antud üle poole osanike häältelt, kui seaduses või põhikirjas ei ole ette nähtud suurema hälteenamuse nõuet.
- (3) Isiku valimisel loetakse valituks kandidaat, kes sai teistest enam hääli. Hälte võrdsel jagunemiselheidetakse liisku, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.
- (4) Kui hääletusprotokoll esitatakse äriregistrile, peab protokollsisaldama osanike täielikku nimekirja, milleson näidatud igäühe hälte arv. [17.06.1998]

§ 175. Põhikirja muutmise otsustamine

- (1) Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolton antud vähemalt 2/3 koosolekul osalenud osanike häältelt või käesoleva seadustiku § 1742. lõikes nimetatud juhul vähemalt 2/3 osanike häältelt, kui põhikirjas ei ole ette nähtud suurema hälteenamuse nõuet.
- (2) Põhikirja muutmise otsus jõustub vastava kande tegemisel äriregistrisse. Äriregistrile esitatavale avaldusele peab lisama osanike otsuse põhikirja muutmise kohta, osanike koosoleku protokollivõi hääletusprotokoll ja põhikirja uue teksti. [28.05.1996]

§ 176. Vara vähenemine

Kui osäühingul on netovara vähem kui pool osakapitalist või vähem kui käesoleva seadustiku §-s 136 nimetatud osakapitali suurus või muu seaduses sätestatud osakapitali minimaalne suurus, peavad osanikudotsustama:

1) osakapitali vähendamise või suurendamise tingimusel, et netovarasuurus moodustaks seeläbi vähemalt poole osakapitalist ja vähemalt käesoleva seadustiku §-s 136 nimetatud osakapitali suuruse või muu seaduses sätestatud osakapitali minimaalse suuruse või

1¹) muude abinõude tarvitusele võtmise, milletulemusena osäühingu netovara suurus moodustaks vähemalt poole osakapitalist ja vähemalt käesoleva seadustiku §-s 136 nimetatud osakapitali suuruse või muu seaduses sätestatud osakapitali minimaalse suuruse või

2) osäühingu lõpetamise, ühinemise, jagunemise või ümberkujundamise või

3) pankrotiavalduse esitamise. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 177. Hääleõiguse piiramine

(1) Osanik ei või hääletada, kui otsustatakse temavabastamist kohustusest või vastutusest, tema vastu nõudeesitamist või tema ja osäühingu vahel tehingu tegemist ja selles nõudes võitehingu osäühingu esindajamääramist. Esindatuse määramisel selle osaniku hääli ei arvestata.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud ei kohaldata tehingute tegemisele, kui osäühingul on ainult üksosanik. Sel juhul peavad osäühingu ja ainuosaniku vahel sõlmitud lepingud olemakirjalikud. [17.06.1998]

§ 178. Osanike otsuse vaidlustamine

(1) Kohus võib osaniku, juhatuse või nõukogunõudel tunnistada kehtetuks seaduse või põhikirjagavastuolus oleva osanike otsuse, kui nõue on esitatud kolme kuu jooksul otsusevastuvõtmisest.

(2) Kui osanike otsuse vastuvõtmisel on rikutud selle vastuvõtmise korda, ei saa otsust sel alusel vaidlustada, kui otsuse on heaks kiitnud kõik osanikud.

§ 179. Aruannete kinnitamine

(1) Pärast majandusaasta lõppu koostab juhatusraamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruanderaamatupidamise seaduses sätestatud korras.

(2) Juhatus esitab raamatupidamise aastaaruande, tegevusaruande ja kasumijaotamiseettepaneku (majandusaasta aruanne) osanikele. Kui osäühingul on audiitor või nõukogu, peab aruannetele lisama audiitorijäreldusotsuse ja nõukogu arvamuse.

(3) Majandusaasta aruande kinnitamise otsustavad osanikud.

(4) Juhatus esitab kinnitatud majandusaasta aruande äriregistrile mitte hiljem kuikuu kuud majandusaastalõpust. Koos majandusaasta aruandega tuleb esitada osanike nimekiri aastaaruande kinnitamise seisuga, mida säilitatakse äritoimikus. Nimekirjas tuleb märkida § 1821. lõikes nimetatud andmed.

(5) Kasumi jaotamise ettepanekus tuleb märkida § 3323. lõikes nimetatud andmed. Kasumi jaotamise otsusele kohaldatakse vastavalt §-s 335 sätestatud. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 180. Juhatus

(1) Juhatus on osäühingu juhtimisorgan, mis esindab ja juhib osäühingut.

(2) Juhatusel võib olla üks liige (juhataja) või mitu liiget. Juhatusel liigeei pea olema osanik. Juhatusel liigeei olema teovõimeline füüsiline isik. Vähemalt pooled juhatusel liikmed peavad olema isikud, kelle elukoht on Eestis.

(3) Juhatusel liikmeks ei või olla nõukogu liige, pankrotivõlgnik või muu isik, kellel on seaduse alusel äravõetud õigus olla ettevõtja. Põhikirjas võib ette nähamuid isikuid, kes ei või olla juhatusel liikmeks.

(4) Kui osäühingul on nõukogu, peab juhatus juhtimisel kinni pidama nõukogu seaduslikest korraldustest. Tehinguid, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamest, võib juhatus teha ainult nõukogu nõusolekul. See piirang ei kehti kolmandate isikute suhtes.

(5) Juhatus peab esitama nõukogule vähemalt kord nelja kuu jooksul ülevaate osäühingu majandustegevusest ja majanduslikust olukorrast, samuti teatama koheselt osäühingu majandusliku seisundi olulisest halvenemisest ja muudest osäühingu majandustegevusega seotud olulistest asjaoludest.

(6) Kui juhatusel on üle kahe liikme, valivad juhatusel liikmed endi hulgast juhatusesimehe, kes korraldab juhatusel tegevust. Kui osäühingul on nõukogu, võib osäühingupõhikirjas ette näha, et juhatusel esimehe määrab nõukogu.

(7) Juhatusel liikmele võib maksta tema ülesannetele ja osäühingumajanduslikule olukorrale vastavat tasu, mille suurus ja maksmise kord määratakse osanike otsusega, nõukogu olemasolulaga nõukogu otsusega.

(8) Juhatusel täpsema töökorra võib ette näha põhikirjas. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 181. Juhatusel esindusõigus

(1) Osäühingut võib kõigis õigustoimingutes esindada iga juhatusel liige, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud, et juhatusel liikmed esindavad osäühingut mitmekesi või ühiselt. Kolmandate isikute suhtes kehtib ühine esindus ainult siis, kui see on kantud äriregistrisse.

(2) Juhatusel õigust esindada osäühingut võib piirata põhikirjaga, samuti nõukogu või osanike otsusega. Esindusõiguse piiramine ei kehti kolmandate isikute suhtes.

§ 182. Osanike nimekirja

(1) Juhatus peab osanike nimekirja, milles tuleb näidata osanikenimed, aadressid ja isikukoodid, viimastepuudumisel sünnikuupäev, -kuu ja -aasta, juriidiliste isikute puhul registrikoodid, samuti nende osadenimiväärtused.

(2) Osanike nimekirjaga võivad tutvuda osanikud, juhatuse ja nõukoguliikmed ning pädevad riigiasutused, samuti teised isikud, kellel on õigustatud huvi. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 183. Raamatupidamine

Juhatus korraldab osaühingu raamatupidamist.

§ 184. Juhatusel liikmete valimine ja tagasikutsumine

(1) Juhatusel liikmed valitakse ja kutsutakse tagasi osanike poolt. Kuiühingul on nõukogu, valib ja kutsubjuhatusel liikmed tagasi nõukogu. Juhatusel liikme volituse lõppemise või uuejuhatusel liikme registrisse kandmiseavaldusele tuleb lisada nõukogu otsus ja koosoleku protokoll, nõukogu puudumisel osanike koosoleku otsus jakoosoleku protokoll või hääletusprotokoll. Juhatusel liikme valimiseks on vajalik tema kirjalik nõusolek, mis tuleb samuti lisada registripidajale esitatavale juhatusel liikme registrisse kandmise avaldusele.

(2) Juhatusel liige valitakse kolmeks aastaks, kui põhikirjas ei ole ette nähtud lühemat tähtaega.

(3) Osanike otsusel võib juhatusel liikme, sõltumata põhjusest, tagasikutsumada. Kui ühingul on nõukogu, võibjuhatusel liikme tagasi kutsuda nõukogu. Juhatusel liikmega sõlmitud lepingust tulenevad õigused ja kohustused lõpevad vastavalt lepingule.

(4) [kehtetu 17.06.1998]

(5) Kui osaühingul ei ole nõukogu, võivad osanikud, kelle osadega on esindatud vähemalt 1/10 osakapitalist, mõjuval põhjusel nõuda juhatusel liikme tagasikutsumist kohtu poolt.

(6) Mõjuval põhjusel võib väljalangenud juhatusel liikme asemel uue liikme määrata kohus nõukogu, osaniku või muu huvitatud isiku nõudel. Kohtu poolt määratud juhatusel liikme volitused kestavad kuni uuejuhatusel liikme määramiseni osanike või nõukogu poolt. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 185. Konkurentsikeeld

(1) Juhatusel liige ei või osanike nõusolekuta, nõukogu olemasolul aga nõukogu nõusolekuta:

1) olla füüsilisest isikust ettevõtjaks osaühingutegevusalal;

2) olla osaühinguga samal tegevusalal tegutseva täisühingu osanik või usaldusühingu täisosanik;

3) olla osaühinguga samal tegevusalal tegutseva äriühingu juhtimisorgani liige, välja arvatud, kui on tegemist ühte kontserni kuuluvate ühingutega.

(2) Kui juhatusel liikme tegevus on vastuolus käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatuga, võib osaühing nõudajuhatusel liikmelt keelatud tegevuse lõpetamist ja keelatud tegevusest saadud tulu üleandmist osaühingule, samuti kahju hüvitamist ulatuses, mis ületab sissenõutud tulu.

(3) Keelatud tegevuse lõpetamise ja keelatud tegevusest saadud tulu üleandmise nõude aegumistähtaeg on kolm kuud päevast, mil osaühing sai teada konkurentsikeelu rikkumisest, kuid mitte pikem kui kolm aastat konkurentsikeelu rikkumisest. Kahju hüvitamise nõudele kohaldatakse üldistaegumistähtaega.

§ 186. Ärisaladuse tagamine

(1) Juhatusel liikmed peavad hoidma osaühingu ärisaladust.

(2) Osaühing ei või nõuda käesoleva paragrahvi 1. lõikes näidatud kohustuse rikkumisega tekitatud kahju hüvitamist, kui juhatusel liikmed tegutsesid kooskõlas osanike koosoleku või nõukogu seadusliku otsusega.

§ 187. Juhatusel liikmete vastutus

(1) Juhatusel liikmed vastutavad seaduse või põhikirjanõuete rikkumise ja oma kohustuste täitmata jätmisega osaühingule või osanikele süüliselt tekitatud kahju eest solidaarselt.

(2) Juhatus liikmed, kes on oma kohustuste täitmata jätmise võimittenõuetekohase täitmisega süüliseltkahju tekitanud osauhingu võlausaldajale, vastutavad võlausaldaja ees solidaarseltosauhinguga.

(3) Juhatus liikme vastu esitatava nõude aegumistähtaeg on viis aastatrikkumise toimumisest või rikkumisealgusest. [28.05.1996]

§ 188. Osaniku vastutus

(1) Osanik vastutab osanikuna osauhingule, teisele osanikule või kolmandale isikule tahtlikult või raskehooleetus tõttu tekitatud kahju eest.

(2) Osanik ei vastuta tekitatud kahju eest, kui ta ei ole võtnud osa kahjutekitamise aluseks olnud otsusevastuvõtmisest või kui ta hääletas otsuse vastu. Käesoleva seadustiku § 173 2. lõikes sätestatud juhul loetakse otsuse vastu hääletanuks osanik, kes ei teata, kas ta on otsuse poolt või vastu. [17.06.1998]

§ 189. Nõukogu

(1) Osauhingul peab olema nõukogu, kui osakapital on üle 400 000 krooni ja osauhingu juhatuses on vähem kui kolm liiget või kui see on ette nähtud osauhingu põhikirjas.

(2) Nõukogu pädevusele ja tegevusele kohaldatakse vastavalt käesolevas seadustikus aktsiaseltsi nõukogukohta sätestatud, kui seadusest ei tulene teisiti. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 190. Audiitor

(1) Osauhingul peab olema audiitor, kui osauhingu osakapital on üle 400 000 krooni või kui see on ettenähtud seaduses või põhikirjaga.

(2) Audiitori pädevusele ja tegevusele kohaldatakse käesoleva seadustiku §-des 328 ja 329 sätestatud. [28.05.1996]

§ 191. Erikontroll

(1) Osanikud, kelle osadega on esindatud vähemalt 1/10 osakapitalist, võivad nõuda osauhingu juhtimise või varalise seisundiga seotud küsimustes erikontrolli korraldamise otsustamist ja erikontrolli läbiviija määramist osanike otsusega.

(2) Kui osanikud erikontrolli korraldamist ei otsusta, võivad osanikud, kelle osadega on esindatud vähemalt 1/4 osakapitalist, nõuda erikontrolli korraldamist ja erikontrolli läbiviijamääramist kohtu poolt. Kohus otsustab erikontrolli korraldamise ainult mõjuval põhjusel.

(3) Erikontrolli läbiviijaks võivad olla audiitorid. Kui erikontrollil läbiviijad määratakse osanike poolt, kinnitavad osanikud ka nende tasustamise korra. Kohtu poolt määratud erikontrollil läbiviijate tasustamise korra ja tasu suuruse määrab kohus.

(4) Juhatus ja nõukogu liikmed peavad võimaldama erikontrollil läbiviijatele tutvumist kõigi erikontrollil läbiviimiseks vajalike dokumentidega ning andma vajalikku teavet. Erikontrollil läbiviijad peavad hoidma osauhingu ärisaladust.

(5) Erikontrolli läbiviijad koostavad erikontrolli tulemuste kohta aruande, mille esitavad osanike koosolekule.

21. peatükk. OSAKAPITALI SUURUSE MUUTMINE

1. jagu. Osakapitali suurendamine

§ 192. Osakapitali suurendamise otsustamine

(1) Osakapitali suurendamise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 koosolekulosalenud osanike häältest või käesoleva seadustiku § 1742. lõikes nimetatud juhul vähemalt 2/3 osanike häältest, kui põhikirjas ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet.

(2) Kui osakapitali suurendamise tõttu tuleb muuta põhikirja, peab põhikirja muutmise otsustama enne osakapitali suurendamist.

(3) Osakapitali suurendamise otsust ei või vastu võtta enne osauhingu äriregistrisse kandmist. [28.05.1996]

§ 192¹. Osakapitali suurendamise otsus

Osakapitali suurendamise otsuses märgitakse:

1) uute osade arv ja nimiväärtused, samuti osakapitali suurendamise ulatus;

2) kui suurendatakse osade nimiväärtust, siis olemasolevate osade uued nimiväärtused;

3) uute osadega seotud õiguste erisused;

4) osa eest tasumise aeg ja koht; samuti kas ja millises ulatuses tasutakse osadeest rahalise võimterahalise sissemaksega, mitterahalise sissemakse korral ka selle ese;

5) kui osad lastakse välja ülekursiga, siis ülekursi suurus;

6) fondiemissiooni korral viide aluseks olevale bilansile ja omakapitali kirjetele, mille arvel ja millises ulatuses fondiemissioon läbi viiakse. [17.06.1998]

§ 193. Osaniku eesõigus

(1) Osanikul on osakapitali suurendamise korral väljalastavate osadeomandamise õigus võrdeliselt temaosaga, kui osakapitali suurendamise otsusega ei ole ette nähtud teisiti. Kõikide osanike osade omandamise eesõiguse võib välistada osanike otsusega, mille poolt on antud vähemalt 3/4 osanike koosolekul esindatud häälest või käesoleva seadustiku § 174 lõikes 2 nimetatud juhul vähemalt 3/4 osanike häälest, kui põhikirjasei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet.

(2) Kui osanik ei soovi kasutada käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud õigust, on uute osade omandamise õigus teistel osanikel.

(3) Kui osanikud ei soovi kasutada käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes nimetatud õigust, võivad uued osadomandada kolmandad isikud. [17.06.1998]

§ 194. Asutamissätete kohaldamine

Osakapitali suurendamisel kohaldatakse käesoleva seadustiku §-des 140--143 sätestatud, kui käesolevas jaos ei ole sätestatud teisiti.

§ 194¹. Nõude tasaarvestamine

Osakapitali suurendamisel võib uute osade või osade suurendatavate osade eesttasumisel osanike otsuselt tasaarvestada osaniku või osa omandava isiku nõude osatüingu vastu, kui see eikahjusta osatüingu ega temavõlausaldajate huve. Nõuet tuleb hinnata nagu mitterahalist sissemakset. [17.06.1998]

§ 195. Fondiemissioon

(1) Osatüing võib suurendada osakapitali osatüingu omakapitali arvel sissemakseid tegemata (fondiemissioon).

(2) Fondiemissiooni võivad osanikud otsustada pärast aastabilansikinnitamist. Kui fondiemissioon otsustatakse pärast seitsme kuu möödumist ajast, mille seisuga aastabilanss koostati, tuleb koostada ja osanike poolt kinnitada vahebilanss majandusaasta aruande koostamiseks ja kinnitamiseks ettenähtud korras.

(3) Fondiemissiooni korral suurendatakse osaniku osa võrdeliselt tema osanimiväärtusega.

(4) Fondiemissiooni korral suurendatakse ka osatüingule kuuluvaid oma osasid. [28.05.1996]

§ 196. Avalduse esitamine äriregistrile

(1) Kui osakapital on täielikult sisse makstud või fondiemissioon on läbi viidud, esitab juhatus äriregistrile avalduse osakapitali suurendamise äriregistrisse kandmiseks. Avaldusele lisatakse:

1) osanike otsus;

2) põhikirja uus tekst, kui põhikirja muudetakse;

3) osanike koosoleku protokoll või käesoleva seadustiku §-s 173 sätestatud juhul hääletamisprotokoll;

4) osakapitali suurendamisel uute sissemaksetega -- panga teatis osakapitali sissemaksimise kohta;

5) fondiemissiooni korral -- selle läbiviimise aluseks olnud majandusaasta aruanne;

6) mitterahalise sissemaksega tasumisel -- sissemakse väärtust jäselle üleandmist tõendavad dokumendid;

7) muud seaduses ettenähtud dokumendid.

(2) Mitterahalise sissemakse üleandmist osatüingule tõendavad juhatus liikmed oma allkirjadega. Kui mitterahaliseks sissemakseks on kinnisasi, peab avaldusele lisama väljavõtte kinnistusraamatust.

(3) Juhatus peab esitama avalduse osakapitali suurendamise äriregistrissekandmiseks kuue kuu jooksulosakapitali suurendamise otsuse vastuvõtmisest.

(4) Osakapital loetakse suurendatuks ja uuest või suurendatavast osast tulenevadõigused tekkinuks alateskande tegemisest äriregistrisse. [28.05.1996; 17.06.1998]

2. jagu. Osakapitali vähendamine

§ 197. Osakapitali vähendamise otsustamine

(1) Osakapitali vähendamise otsus on vastu võetud, kui sellepoolt on antud vähemalt 2/3 koosolekulosalenud osanike häältest või käesoleva seadustiku § 1742. lõikes nimetatud juhul vähemalt 2/3 osanike häältest, kui põhikirjas ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(1¹) Kui osakapitali vähendamise käigus soovitakse osadenimiväärtust vähendada või osasid tühistada teisitkui võrdeliselt kõigist osadest, on vastav otsus vastu võetud, kui lisakskäesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatulehääletavad otsuse poolt osanikud, kelle osad teistega ebavõrdeliselt suuremas osastühistatakse või osadenimiväärtust vähendatakse.

(2) Kui osakapitali vähendamise tõttu tuleb muuta põhikirja, peabpõhikirja muutmise otsustama enneosakapitali vähendamist, välja arvatud, kui osakapitali vähendatakse käesolevaseadustiku § 198 2. lõikesnimetatud juhul. [17.06.1998]

§ 197¹. Osakapitali vähendamise otsus

Osakapitali vähendamise otsuses märgitakse:

- 1) osakapitali vähendamise põhjus;
- 2) osakapitali vähendamise ulatus ja viis;
- 3) osade uus nimiväärtus. [17.06.1998]

§ 198. Osakapitali vähendamise ulatus

(1) Osakapitali ei või vähendada alla käesoleva seadustiku§-s 136 nimetatud osakapitali suuruse.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes ja käesoleva seadustiku§-s 199 sätestatut ei kohaldata, kui osakapitalivähendamisega samaaegselt otsustatakse osakapitali suurendamine vähemalt kunikäesoleva seadustiku §-s 136nimetatud osakapitali suuruseni. Osade eest, mis lastakse välja sellistel asjaoludel, võibtasuda ainult rahaga.

§ 199. Võlausaldajatele teatamine

(1) Juhatus saadab 15 päeva jooksul osakapitali vähendamiseotsuse vastuvõtmisest kirjaliku teate osakapitaliüue suuruse kohta osäühingule teada olevatele võlausaldajatele, kellel olid nõudedosäühingu vastu enneosakapitali vähendamise otsuse vastuvõtmist.

(2) Osakapitali vähendamise otsuse kohta peab juhatus avaldamaüleriigilise levikuga ajalehes kaks teadetvähemalt 15-päevase vahega. Teates tuleb näidata, et võlausaldajad esitaksidoma nõuded kahe kuu jooksul.

(3) Osäühing peab tagama võlausaldajate nõuded, kui need onesitatud kahe kuu jooksul viimase teateavaldamisest. Kui nõude täitmise tähtpäev on saabunud või kuinõue ei ole piisavalt tagatud, võib võlausaldajanõuda nõude rahuldamist.

§ 200. Avalduse esitamine äriregistrile

(1) Osakapitali vähendamise äriregistrisse kandmise avalduseesitab juhatus mitte varem kui kolme kuumõududes teise osakapitali vähendamise teate avaldamisest. Avaldusele lisatakse:

- 1) osanike otsus;
- 2) põhikirja uus tekst, kui põhikirja muudeti;
- 3) osanike koosoleku protokoll või käesoleva seadustiku§-s 173 sätestatud juhul hääletamisprotokoll;
- 4) muud seaduses ettenähtud dokumendid.

(2) Avalduses peavad juhatuse liikmed kinnitama, et oma nõudedtähtaegselt esitanud ja vähendamise vastuvaieldnud võlausaldajate nõuded on tagatud või rahuldatud.

(3) Osakapital loetakse vähendatuks kande tegemisel äriregistrisse.

22. peatükk. OSAÜHINGU LÕPETAMINE

§ 201. Osäüningu lõpetamise alused

Osäühing lõpetatakse:

- 1) osanike otsusel;
- 2) kohtuotsusega;
- 3) [välja jäetud 28.05.1996]
- 4) teistel seaduses või põhikirjas ettenähtud alustel.

§ 202. Osäüningu lõpetamise otsusevastuvõtmine

(1) Lõpetamisotsus on vastu võetud, kui selle poolt on antudvähemalt 2/3 koosolekul osalenud osanikehäälest või käesoleva seadustiku § 174 2. lõikesnimetatud juhtudel vähemalt 2/3 osanike häälest, kuipõhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(2) Juhatus peab esitama osanikele eelmise majandusaasta aruande ja ülevaateosäüningu käesoleva aastamajandustegevusest.

(3) Majandustegevuse ülevaates peab näitama, millise tähtaja jooksulsaab osäühing rahuldada võlausaldajatenõuded.

§ 203. Sundlõpetamine

(1) Osäühing lõpetatakse kohtuotsusega, kui:

1) osanikud ei ole võtnud vastu lõpetamise otsust, kui sellevastuvõtmine oli seaduse või põhikirja aluselkohustuslik, samuti juhul, kui osanikud ei ole vastu võtnud ühtegi §-s 176ettenähtud otsust või kui §-s 176nimetatud otsuste tegemiseks ei ole osanike koosolekut kokku kutsutud;

2) juhatuse volituste tähtaeg on lõppenud rohkem kui kaks aastattagasi ja uut juhatust ei ole valitud;

3) muudel seaduses sätestatud juhtudel.

(2) Osäüningu sundlõpetamise nõude võib esitada juhatus, nõukogu, juhatuse liige, osanik, samuti teisedseaduses nimetatud isikud.

(3) Enne osäüningu sundlõpetamise otsuse tegemist võib kohusmäärata tähtaja sundlõpetamise aluseks olevate asjaolude kõrvaldamiseks. [17.06.1998]

§ 204. Osäüningu lõpetamise avaldus

(1) Osäüningu lõpetamisotsuse kandmiseks äriregistrisseesitab juhatus avalduse. Avaldusele lisatakse osanikeotsus ja osanike koosoleku protokoll või käesoleva seadustiku §-s 173sätestatud juhtudel hääletamisprotokoll.

(2) Kui osäühing lõpetatakse kohtuotsuse alusel, saadab kohus otsuseäriregistrile kande tegemiseks.

§ 205. Likvideerimine

Osäüningu lõpetamisel toimub selle likvideerimine(likvideerimismenetlus), kui seaduses ei ole sätestatudteisiti.

§ 206. Likvideerijate määramine

(1) Osäüningu likvideerijateks on juhatuse liikmed, kuipõhikirjas, osanike otsusega või kohtuotsusega eiole ette nähtud teisiti. Likvideerija peab olema teovõimeline füüsiline isik.

(2) Vähemalt üks likvideerija peab olema isik, kelle elukoht on Eestis.

(3) Kohus määrab likvideerijad sundlõpetamise korral, samuti juhul, kui seda nõuavad osanikud, kelle osadesindavad vähemalt 1/10 osakapitalist. Kohus määrab ka likvideerijate tasustamiskorra ja tasu suuruse.

§ 207. Likvideerijate tagasikutsumine

- (1) Osanike määratud likvideerija võivad osanikud igalajal otsusega tagasi kutsuda.
- (2) Osaniku või muu huvitatud isiku nõudel võib kohus likvideerijamõjuval põhjusel tagasi kutsuda. Seljuhul nimetab kohus uue likvideerija.

§ 208. Likvideerija kanne

- (1) Likvideerijate kandmiseks äriregistrisse esitab juhatus avalduse. Avaldusele lisatakse likvideerijateallkirjade näidised.
- (2) Kui likvideerija nimetatakse kohtuotsusega, saadab kohus otsuse äriregistrilekande tegemiseks.
- (3) Äriregistrisse kantakse likvideerijate nimed, elukohad ja isikukoodid.

§ 209. Likvideerijate õigused ja kohustused

- (1) Likvideerijatel on juhatuse ja nõukogu õigused jakohustused, mis ei ole vastuolus likvideerimiseeesmärgiga.
- (2) Likvideerijad lõpetavad osaühingu tegevuse, nõuavad sissevõlad, müüvad vara ja rahuldavadvõlausaldajate nõuded.
- (3) Likvideerijad võivad teha ainult neid tehinguid, mis on vajalikudosaühingu likvideerimiseks. Kolmandate isikute suhtes on likvideerijate esindusõigus piiramatu.
- (4) Kui osaühingul on mitu likvideerijat, on neil õigus esinedaosaühingu nimel ainult ühiselt. Likvideerijadvõivad volitada ühte või mitut enda hulgast teatud tehingute tegemiseks võiteatud liiki tegevuseks.
- (5) Likvideerimismenetluses peab osaühingu ärinimele lisama märkuse«likvideerimisel». [17.06.1998]

§ 210. Pankrotiavalduse esitamine

Kui likvideeritava osaühingu varast ei jätku võlausaldajatekõigi nõuete rahuldamiseks, peavad likvideerijadesitama pankrotiavalduse.

§ 211. Likvideerimise alustamise bilanss

Likvideerimise alustamisel koostavad likvideerijad bilansi.

§ 212. Võlausaldajatele teatamine

- (1) Likvideerijad avaldavad viivitamatult teate osaühingulikvideerimismenetlusest üleriigilise levikugaajalehes ja Riigi Teataja Lisas.
- (2) Teada olevatele võlausaldajatele peavad likvideerijad saatmalikvideerimisteate.
- (3) Likvideerimisteates tuleb märkida, et võlausaldajad esitaksid omanõuded nelja kuu jooksul viimase teateavaldamisest. [28.05.1996]

§ 213. Nõuete esitamine

Võlausaldajad peavad teatama likvideerijatele nelja kuu jooksul viimaseteate avaldamisest kõigist omanõuetest osaühingu vastu. Teates märgitakse nõude sisu, alus ja suurus ning sellele lisatakse nõuet tõendavaddokumendid.

§ 214. Nõuete rahuldamine

- (1) Kui teada olev võlausaldaja ei ole nõuet esitanud, deponeeritakse temale kuuluv raha.
- (2) Kui võlausaldaja nõude täitmise tähtpäev ei olesaabunud ja võlausaldaja ei võta täitmist vastu, deponeeritakse temale kuuluv raha.

§ 215. Lõppbilanss

- (1) Pärast kõigi võlausaldajate nõueterahuldamist ja raha deponeerimist koostavad likvideerijad lõppbilansija likvideerimisel järelejäänud vara jaotusplaani.
- (2) Lõppbilanssi ja vara jaotusplaani peab kontrollima audiitor, kuiosaühingu majandusaasta aruandele onaudiitorkontroll ette nähtud.
- (3) Likvideerijad peavad lõppbilansi ja vara jaotusplaani esitama osaühinguasukohas tutvumiseks kõigileosanikele ja sellest osanikele teatama.

(4) Kui bilansi või vara jaotusplaani koostamisel ei ole järgitud seaduse või põhikirja sätteid või osanike otsuseid, võib kohus kahe kuu jooksul bilansi ja vara jaotusplaani osanikele tutvumiseks esitamisest huvitatud isiku avalduse alusel otsustada uue bilansi või vara jaotusplaani koostamise võitlindava likvideerimise.

§ 216. Vara jaotamine

(1) Pärast võlausaldajate kõigi nõueterahuldamist ja raha deponeerimist allesjäänud vara jaotatakse osanike vahel likvideerijate poolt koostatud vara jaotusplaani kohaselt vastavalt nende osadenimiväärtustele, kuipõhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Vara võib välja jagada kuue kuu möödumisel viimaselikvideerimisteate avaldamisest ja kahe kuumöödumisel lõppbilansi ja vara jaotusplaani osanikele tutvumiseks esitamisest, kuibilanssi ega vara jaotusplaan ei ole kohtus vaidlustatud või on hagi tagasi lükatud.

(3) Kohus võib lubada teha osanikele väljamakseid enne kuue kuumöödumist likvideerimisteate avaldamisest, kui sellega ei kahjustata võlausaldajate huve.

(4) Väljamaksed tehakse rahas, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(5) Likvideerijad ei pea vara müüma, kui see ei ole vajalik võlausaldajate nõuete rahuldamiseks ning kui osanikud annavad selleks nõusoleku. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 217. Lõpetatud osahingu tegevuse jätkamine

(1) Kui osahingu lõpetamine on põhikirjaga ettenähtud või osanike poolt otsustatud, võivad osanikud kunivara jagamise alustamiseni osanike vahel otsustada osahingu tegevuse jätkamise või osahingu ühinemise, jagunemise või ümberkujundamise. Tegevuse jätkamise otsus on vastuvõetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 koosolekul osalenud osanike häältest või käesoleva seadustiku § 174 2. lõikes nimetatud juhtudel vähemalt 2/3 osanike häältest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suuremahälteenamuse nõuet.

(2) Kui otsustatakse tegevuse jätkamine, tuleb sama otsusega määrata uus juhatus ja nõukogu ning vähendada osakapitali järelejäänud vara maksumuseni. Kui vara on vähenenud allakäesoleva seadustiku §-s 136 nimetatud osakapitali suurus, tuleb lisaks otsustada osakapitali suurendamine.

(3) Likvideerijad peavad esitama avalduse tegevuse jätkamisest äriregistrisse kandmiseks. Jätkamise otsus jõustub selle äriregistrisse kandmisest.

§ 218. Äriregistrist kustutamine ja täiendavlikvideerimine

(1) Pärast likvideerimise lõpetamist, kuid mitte varem kui kuue kuu möödumisel viimase likvideerimisteate avaldamisest ja kolme kuu möödumisel lõppbilansi ja vara jaotusplaani osanikele tutvumiseks esitamisest esitavad likvideerijad avalduse osahingu kustutamiseks äriregistrist. Avaldusele lisatakse lõppbilanss ja vara jaotusplaan. Avalduses peavad likvideerijad kinnitama, et lõppbilanssi ega vara jaotusplaani kohtuvaidlustatud ei ole võion hagi tagasi lükatud ning et osahingu võlausaldajate nõuded on rahuldatud või selleks vajalik varadeponeeritud.

(2) Kui pärast osahingu äriregistrist kustutamist selgub, et on vajalikud täiendavad likvideerimisabinõud, ennistab kohus huvitatud isiku nõudel vanade likvideerijate õigused võimäärab uued likvideerijad. [17.06.1998]

§ 219. Dokumentide säilitamine

(1) Osahingu dokumendid annavad likvideerijad hoiule ühele likvideerijale või arhiivile. Kui likvideerijad dokumentide hoidjat määranud ei ole, määrab selle kohus.

(2) Dokumentide hoidja nimi, elu- või asukoht ja isiku- või registrikood kantakse äriregistrisse likvideerijate avaldusel, kohtu poolt määratud hoidja puhul kohtuotsuse alusel. Dokumentide hoidjamuutumisel teatab üleandja sellest enne üleandmist registripidajale uute andmete registrisse kandmiseks.

(3) Osahing on vastutav oma tegevuse tulemusena loodud või saadud dokumentide säilimise eest seadusega ettenähtud tähtaja jooksul. Osahingu likvideerimisel võib temasäilitamisele kuuluvad dokumendid kokkuleppelarhiiviga üle anda arhiivi. Dokumentide üleandmisel arhiivi läheb vastutus nendesäilimise eest arhiivile. [25.03.1998; 17.06.1998]

§ 220. Likvideerijate vastutus

Likvideerijad vastutavad tekitatud kahju eest samamoodi nagu juhatuse liikmed.

§ 221. Aktsiaseltsi mõiste

- (1) Aktsiaselts on äriühing, millel on aktsiateks jaotatud aktsiakapital.
- (2) Aktsionär ei vastuta isiklikult aktsiaseltsi kohustuste eest.
- (3) Aktsiaselts vastutab oma kohustuste täitmise eest oma varaga.

§ 222. Aktsiakapitali suurus

Aktsiakapital peab olema vähemalt 400 000 krooni.

§ 223. Aktsia nimiväärtus

- (1) Aktsia väikseim nimiväärtus on 10 krooni.
- (2) Kui aktsia nimiväärtus on suurem kui 10 krooni, peab see olema 10 krooni täiskordne.
- (3) Väiksema kui 10-kroonise nimiväärtusega aktsia on tühine. Sellise aktsia väljalaskmisest tekkinud kahjueest vastutavad selle väljalaskjad solidaarselt.

§ 224. Aktsia jagamatus

Aktsia on jagamatu.

§ 225. Aktsia väljalaskehind

- (1) Aktsia väljalaskehind ei või olla väiksem aktsianimiväärtusest.
- (2) Aktsia väljalaskehind võib olla suurem selle nimiväärtusest (ülekurss). Ülekurssi võib kasutada aktsiaseltsi kahjumi katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta eelmiste perioodide jaotamata kasumi ja põhikirjas ettenähtud reservkapitali arvelt, ja aktsiakapitali suurendamiseks fondi emissiooni teel.
- (3) Aktsia väljalaskmisel peab märkija tasuma selle väljalaskehinnatäielikult. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 226. Aktsiast tulenevad õigused

Aktsia annab aktsionäri õiguse osaleda aktsionäride üldkoosolekul ning kasumi ja aktsiaseltsi lõpetamisel allesjäänud vara jaotamisel, samuti muud seaduses sätestatud ja põhikirjaga ettenähtud õigused.

§ 227. Aktsiatäht

- (1) Aktsiatähele kantakse:
 - 1) aktsiaseltsi ärinimi ja asukoht;
 - 2) aktsia järjekorranumber ja nimiväärtus;
 - 3) aktsionäri nimi, kui aktsia on nimeline;
 - 4) aktsia väljaandmise aeg;
 - 5) muud seaduses sätestatud või põhikirjaga ettenähtud andmed.
- (2) Kui on välja lastud eri liiki aktsiaid, kantakse aktsiatähele ka aktsia liik jäsellest tulenevad õigused.
- (3) Aktsiatähele kirjutab alla vähemalt üks nõukogu liige. Allkirivõib olla tiražeeritud.
- (4) Aktsiatähte ei või välja anda enne aktsiaseltsi kandmistäriregistrisse. [28.05.1996]

§ 228. Nimelised ja esitajaaktsiad

- (1) Aktsiad võivad olla nimelised või esitajaaktsiad.
- (2) Nimelisest aktsiast tulenevad õigused kuuluvad isikule, kes on aktsionärina kantud aktsiaraamatusse.

(3) Esitajaaktsiast tulenevad õigused loetakse kuuluvaks isikule, kelle valduses onaktsiatäht, kui vastupidineei ole tõendatud või seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(4) Aktsionär võib nõuda nimelise aktsia kohta aktsiatäheväljaandmist, kui seaduses või põhikirjaga ei oleette nähtud teisiti. Esitajaaktsia kohta peab aktsiatähe välja andma, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(5) Aktsionär võib nõuda esitajaaktsia vahetamist nimelise aktsiavastu ja vastupidi, kui põhikirjaga ei oleette nähtud teisiti.

§ 229. Nimelise aktsia võõrandamine

(1) Nimeline aktsia on vabalt võõrandatav.

(2) Aktsiate võõrandamisel kolmandatele isikutele võibpõhikirjaga ette näha teiste aktsionärideostueesõiguse, mille kasutamise tähtaeg ei või olla pikem kui kaks kuudvõõrandamise lepingu esitamisest.Müügilepingu sõlmimisest teatab müüja aktsiaseltsi juhatusele, kesteatab sellest viivitamatult teisteleaktsionäridele. Muus osas kohaldatakse ostueesõigusele ja selle teostamiseleasjaõigusseaduses ostueesõigusekohta sätestatud.

(3) Kui nimelise aktsia kohta on antud aktsiatäht, kantakse nimelise aktsiavõõrandamisel aktsiatähepealdis, milles näidatakse omandaja nimi ja elu- või asukoht ningvõõrandamise aeg.

(4) Omandajal on õigus nõuda enda kandmist aktsionärinaaktsiaraamatusse. Aktsiaseltsi suhtes loetakseaktsia ülelainuks omandaja kandmisest aktsiaraamatusse. [28.05.1996;17.06.1998]

§ 230. Esitajaaktsia võõrandamine

(1) Esitajaaktsia on vabalt võõrandatav.

(2) Esitajaaktsia võõrandatakse aktsiatähe üleandmisega.

§ 231. Aktsia üleminek pärijale

Aktsionäri surma korral läheb aktsia üle tema pärijale.

§ 232. Aktsia koormamine

(1) Esitajaaktsiat võib pantida või koormatakasutusvaldusega. Nimelist aktsiat võib pantida või koormatakasutusvaldusega, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Aktsia koormamise tehing tehakse kirjalikult.

(3) Aktsia koormamine kasutusvaldusega annab kasutusvaldajale üksnesõiguse osaleda aktsionäri asemelkasumi ja seltsi lõpetamisel allesjäänud vara jaotamisel.

(4) Aktsia pantimisel teostab aktsiast tulenevaid õigusi pantija.

(5) Kui nimelise aktsia kohta on välja antud aktsiatäht, tehakse aktsiapantimisel või kasutusvaldusegakoormamisel sellele vastav pealdis ning pantimine või koormamine kantakse aktsiaraamatusse.Nimeline aktsialoetakse aktsiaseltsi suhtes pandituks või kasutusvaldusega koormatuks pantimise või koormamise kandmisestaktsiaraamatusse. [17.06.1998]

§ 233. Aktsiaraamat

(1) Nimeliste aktsiate kohta peab aktsiaselts aktsiaraamatut, milles tuleb märkida:

1) aktsionäri nimi, aadress ja isiku- või registrikood;

2) aktsia liik ja nimiväärtus ning aktsia järjekorranumber;

3) aktsia märkimise ja omandamise aeg;

4) kas ja milliste aktsiate kohta on välja antud aktsiatähed, samutininende number ja väljaandmise aeg.

(2) Aktsiaraamatut peab juhatuse nõukogu poolt kehtestatud korras. [28.05.1996]

§ 234. Aktsiaraamatu avalikkus

(1) Aktsiaraamatuga on õigus tutvuda aktsionäri, juhatuse janõukogu liikmel ning pädeval riigiasutusel, samuti teistel isikutel, kellel on selleks õigustatud huvi.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud isikutel on õigussaada aktsiaraamatu või selle osa ärakirja.

§ 235. Aktsiate liigid

(1) Aktsiatest võivad tuleneda erinevad õigused seadusessätetud juhtudel. Ühesuguste õigustega aktsiad moodustavad aktsiate ühe liigi.

(2) Aktsia liigiga seotud õigusi võib muuta üldkoosoleku otsusega, mille poolt on antud vähemalt 4/5 kõigist hääletest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääletenamuse nõuet. Otsuse poolt peab hääletama vähemalt 9/10 aktsionäridest, kelle aktsiate liigiga seotud õigusi muudetakse.

(3) Aktsiate liigiga seotud õiguste muutmise teatab juhatus viivitamatult kirjalikult kõigile nimeliste aktsiate omanikele. Esitaja aktsiate õiguste muutmisel tuleb vastav teade avaldada käesoleva seadustiku §-s 288 nimetatud väljaandes. [17.06.1998]

§ 236. Hääleõigus

(1) Iga aktsia annab eraldi hääleõiguse, kui seaduses ei ole sätetatud teisiti.

(2) Võrdse nimiväärtusega aktsiad annavad võrdse hääle arvu. Kui aktsiaseltsil on erineva nimiväärtusega aktsiaid, peab nende poolt antavate hääle arvu erinevus vastama nimiväärtuse erinevusele. [17.06.1998]

§ 237. Eelisaktsia

(1) Aktsiaselts võib välja lasta hääleõiguseta aktsiaid, mis annavad eesõiguse dividendi saamisel ja aktsiaseltsi lõpetamisel alles jääva vara jaotamisel (eelisaktsia).

(2) Eelisaktsiate nimiväärtuste summa ei või olla suurem kui 1/3 aktsiakapitalist.

(3) Põhikirjaga võib ette näha, et eelisaktsia annab hääleõiguse teatud otsuste vastuvõtmisel (piiratud hääleõigus).

(4) Otsuse tegemiseks, millega tühistatakse või muudetakse eelisaktsiate eesõigus või tühistatakse eelisaktsiad, on vaja kõigi eelisaktsiate omanike nõusolekut. Eesõiguse tühistamisel omandavad eelisaktsiate omanikud hääleõiguse.

§ 238. Eelisaktsiast tulenev dividend

(1) Eelisaktsia omanikule makstakse dividend välja enne dividendiväljamaksmist teistele aktsionäridele. Dividend määratakse põhikirjas protsendina aktsia nimiväärtusest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Eelisaktsia omanikule võib maksta suuremat dividendi, kui on ettenähtud põhikirjas.

(3) Kui aktsiaseltsil ei ole jaotatavat kasumit või sellest ei piisa, võib eelisaktsia omanikele dividendit äielikult või osaliselt maksmata jätta. Maksmata osa liidetakse järgmisel aastal makstava dividendiga, arvestades sellele juurde intressi seaduses sätetatud suuruses.

§ 239. Hääleõiguse omandamine ja kaotamine

(1) Kui eelisaktsia omanikule ei ole kahe majandusaasta jooksul dividendit äielikult välja makstud, omandab eelisaktsia omanik hääleõiguse vastavalt aktsia nimiväärtusele. Eelisaktsiatest tulenevad hääled arvatakse üldkoosoleku kvoorumi hulka.

(2) Eelisaktsia omanik kaotab hääleõiguse selle majandusaastaviimasel päeval, mille jooksul dividendit äielikult välja maksti.

(3) Hääleõiguse omandamine ei vabasta aktsiaseltsi kohustusest maksta välja eelmiste aastate dividend jaseaduses sätetatud intress ega tühistada eelisaktsia omaniku eesõigust dividendisaamisel ja likvideerimisel alles jääva vara jaotamisel.

§ 240. Aktsiatähe ümbervahetamine

(1) Kui nimelise aktsia kohta väljaantud aktsiatäht on rikutud või kaotatud, on aktsionäri õigus nõudajuhatuselt uue aktsiatähe väljaandmist.

(2) Uue aktsiatähe väljaandmisega seotud kulud kannab aktsionär, kui juhatus ei otsusta teisiti või kui aktsiatähe rikkumise või kaotamise eest ei vastuta aktsiaselts.

(3) Esitajaaktsia ümbervahetamine toimub esitajaväärtpaberite ümbervahetamiseks ettenähtud korras. [17.06.1998]

§ 241. Vahetusvõlakiri

(1) Kui see on ette nähtud põhikirjas, võib aktsiaseltsi üldkoosoleku otsusel lasta välja võlakirju, milleomanikul on õigus vahetada võlakiri aktsia vastu (vahetusvõlakiri).

(2) Vahetusvõlakiri võib olla nimeline või esitajavõlakiri.

(3) Vahetusvõlakirju võib lasta välja pärast aktsiaseltsi kandmist äriregistrisse.

(4) Vahetusvõlakirja eest tuleb tasuda rahas vähemalt sellenimiväärtus. Võlakirja vastu väljalastavate aktsiainimiväärtus võib olla võlakirja nimiväärtusest suuremüksnes juhul, kui nimiväärtuste vahe tasutakse rahas.

(5) Vahetusvõlakirjade nimiväärtuste summa ei või olla suurem kui 1/3 aktsiakapitalist. [17.06.1998]

25. peatükk. ASUTAMINE

1. jagu. Asutamine aktsiate märkimiseta

§ 242. Asutaja

(1) Aktsiaseltsi võib asutada üks või mitu isikut.

(2) Asutajaks võib olla füüsiline isik või juriidiline isik. [17.06.1998]

§ 243. Asutamisleping

(1) Aktsiaseltsi asutamiseks sõlmivad asutajad asutamislepingu.

(2) Asutamislepingus tuleb märkida:

1) asutatava aktsiaseltsi ärinimi, asukoht, aadress ja tegevusala;

2) asutajate nimed ja elu- või asukohad;

3) aktsiakapitali kavandatud suurus;

4) aktsiate arv, nimiväärtus ning erinevat liiki aktsiate väljalaskmisel nende tähistus ja aktsiatega seotud õigused, samuti aktsiate jaotus asutajate vahel;

5) kui palju tuleb aktsiate eest tasuda, tasumise kord, aeg ja koht;

6) kui aktsia eest tasutakse mitterahalise sissemaksega -- mitterahalisesissemakse ese ja selle hindamise kord;

7) juhatuse ja nõukogu liikmete, samuti audiitori andmed;

8) prokuristi määramise korral tema andmed;

9) asutamiskulude eeldatav suurus ja nende kandmise kord.

(3) Asutamislepingu sõlmimisega kinnitavad asutajad asutamislepingulisana ka aktsiaseltsi põhikirja.

(4) Asutamisleping ja sellega kinnitatud põhikiri peab olema notariaalselt tõestatud ja sellele kirjutavad allakõik asutajad. Asutaja esindaja võib asutamislepingule alla kirjutada, kui talle selleks antud volikiri on notariaalselt tõestatud. Põhikirja muutmine pärast äriregistrissekandmist toimub käesoleva seadustiku §-s 300 sätestatud korras ega nõua asutamislepingu muutmist.

(5) Kui aktsiaseltsil on üks asutaja, asendab asutamislepingut asutaja poolt allkirjutatud notariaalselt tõestatud asutamisosus. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 244. Põhikiri

(1) Aktsiaseltsi põhikirjas peab olema märgitud:

1) aktsiaseltsi ärinimi, asukoht ja tegevusala;

2) aktsiakapitali suurus, mis võib olla määratud kindlasuurusena või miinimum- ja maksimumkapitalina, kusjuures miinimumkapitali suurus peab olema vähemalt 1/4 maksimumkapitali suurusest;

3) aktsiate nimiväärtused;

4) kas aktsiad on nimelised või esitajaaktsiad;

5) erinevat liiki aktsiate väljalaskmise korral erinevat liiki aktsiatetähistus, igat liiki aktsiate nimiväärtusja nendega seotud õigused;

6) üldkoosoleku kokkukutsumise ja otsuste vastuvõtmise kord;

7) juhatuse ja nõukogu liikmete arv, mis võib olla väljendatud kindla suurusena või ülem- ja alammäärana;

8) [välja jäetud 28.05.1996]

9) kui aktsia eest tasutakse mitterahalise sissemaksega -- mitterahalisesissemakse hindamise kord;

10) reservkapitali suurus;

11) muud seaduses sätestatud kohustuslikud tingimused.

(2) Põhikirjas võib ette näha ka muid tingimusi, mis ei ole seadusegavastuolus. Kui põhikirja säte on vastuolus seaduses sätestatuga, kohaldatakse seaduses sätestatut.

(3) Asutamislepinguga kinnitatud põhikirjale kirjutavad alla kõik asutajad. Äriregistrisse kandmise järele muudetud põhikirjale kirjutab alla vähemalt üks juhatuse liige või kui juhatuseliikmed on õigustatud aktsiaseltsiesindama ainult ühiselt, siis kõik ühiselt seltsi esindama õigustatud juhatuseliikmed. [17.06.1998]

§ 245. Eeliste lubamatus

Asutajad ei või võtta endale mingeid õigusi, mis ei tuleneaktsiatest.

§ 246. Aktsia eest tasumine

(1) Sissemakse võib olla rahaline või mitterahaline. Aktsia eesttasutakse rahas, kui põhikirjas ei ole ettenähtud mitterahalise sissemaksega tasumist.

(2) Aktsionärid peavad tasuma aktsiate eest täielikult enne aktsiaseltsiäriregistrisse kandmise avalduseesitamist, kui asutamislepinguga ei ole ette nähtud varasemat tähtpäeva. Tasumise gaviivitamisel kohaldatakse käesoleva seadustiku §-s 275 sätestatut.

(3) Aktsia eest tasuvat summat ei või tasaarvestada töötasu, honorari ega teiste sarnaste väljamaksetega asutatavast aktsiaseltsist ega muude nõuetega asutatava aktsiaseltsi vastu. [17.06.1998]

§ 247. Rahalise sissemakse tasumine

Asutajad avavad asutamisel oleva aktsiaseltsi nimele pangaarve, kuhu tasutakse rahalised sissemaksed.

§ 248. Mitterahaline sissemakse

(1) Mitterahaliseks sissemakseks võib olla mis tahes rahalisel hinnatav ja aktsiaseltsile üleantav asi või varaline õigus, millele on võimalik sissenõuet pöörata.

(2) Mitterahaliseks sissemakseks ei või olla aktsiaseltsile osutatav teenus ega tehtav töö ega ka asutajatetegevus aktsiaseltsi asutamisel.

(3) Aktsionär peab teatama kolmandate isikute õigustest mitterahalisesissemaksele.

(4) Kui aktsionär jätab täitmata käesoleva paragrahvi 3. lõikes nimetatud kohustuse, peab ta tasuma aktsia eest rahas.

§ 249. Mitterahalise sissemakse väärtuse hindamine

(1) Mitterahalise sissemakse hindamise kord nähakse ettepõhikirjas.

(2) Mitterahalise sissemakse väärtuse hindamisel tuleb aluseks võtta asja või õiguse harilik väärtus.

(3) Audiitor kontrollib mitterahalise sissemakse väärtuse hindamist ja esitab arvamuse selle kohta, kassissemakse vastab käesoleva seadustiku §-s 248 nimetatud nõuetele.

(4) Mitterahalise sissemakse ebaõige hindamisega tekitatud kahju eest vastutavadseda hinnanud isikud jahindamist kontrollinud audiitor solidaarselt.

§ 250. Äriregistrisse kandmise avaldus

(1) Aktsiaseltsi äriregistrisse kandmiseks esitab juhatus avalduse, milles näidatakse käesoleva seadustiku §-s 251 nimetatud andmed ja sellele kirjutavad alla kõik juhatuse liikmed. Avaldusele lisatakse:

- 1) asutamisleping;
- 2) põhikirja;
- 3) panga teatis aktsiakapitali sissemaksmise kohta;
- 4) mitterahalise sissemaksega tasumisel -- sissemakse aktsiaseltsile üleandmise leping ning sissemakseväärtust tõendavad dokumendid, samuti audiitori poolt alla kirjutatud arvamus mitterahalise sissemakse hindamise kohta;
- 5) juhatuse ja nõukogu liikmete, samuti audiitorite nimed, isikukoodid ja elukohad;
- 6) juhatuse liikmete allkirjanäidised;
- 7) sidevahendite (telefon, faks vms) numbrid;
- 8) muud seaduses sätestatud dokumendid.

(2) Mitterahalise sissemakse üleandmist aktsiaseltsile tõendavad juhatuse liikmed oma allkirjadega. Kui mitterahaliseks sissemakseks on kinnisasi või registreerimisele kuuluv vallasasi, peab avaldusele lisama väljavõtte kinnistusraamatust või registrist, kus vallasasi on registreeritud.

(3) Äriregistrile esitatavale muule avaldusele kirjutab alla juhatuse liige. Kui juhatuse liikmed on õigustatud aktsiaseltsi esindama ainult ühiselt, peavad avaldusele alla kirjutama kõik aktsiaseltsi ühiselt esindama õigustatud juhatuse liikmed.

(4) Juhatus on kohustatud esitama avalduse äriregistrisse kandmiseks kuue kuu jooksul, arvates asutamislepingu sõlmimisest. [28.05.1996]

§ 251. Äriregistrisse kantavad andmed

Äriregistrisse kantakse:

- 1) aktsiaseltsi ärinimi;
- 2) aktsiaseltsi tegevusala, asukoht ja aadress;
- 3) aktsiakapitali suurus;
- 4) põhikirja kinnitamise aeg;
- 5) juhatuse liikmete nimed, isikukoodid ja elukohad;
- 6) kes juhatuse liikmetest võib esindada aktsiaseltsi erinevalt käesoleva seadustiku § 307 1. lõikes sätestatud;
- 7) majandusaasta algus ja lõpp;
- 8) muud seaduses sätestatud andmed. [28.05.1996]

§ 252. Vastutus ebaõigete andmete esitamise eest

Kui juhatus esitas äriregistrile ebaõigeid andmeid, vastutavad avaldusele alla kirjutanud juhatuse liikmed sellega tekitatud kahju eest solidaarselt.

§ 253. Enne äriregistrisse kandmist tehtud tehingud

(1) Enne aktsiaseltsi äriregistrisse kandmist asutatava aktsiaseltsi nimel tehtud tehingutest tulenevate kohustuste täitmise eest vastutavad tehingu teinud isikud solidaarselt.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud kohustused lähevad üle aktsiaseltsile aktsiaseltsi registrisse kandmisest, kui tehingu teinud isikul oli õigus tehingut teha.

(3) Kui isikul ei olnud õigust tehingut teha, lähevad tehingust tulenevadkohustused üle aktsiaseltsile, kuiüldkoosolek kiidab selle tehingu heaks.

(4) Kui aktsiaseltsi varast ei jätku aktsiaseltsi võlausaldaja nõuderahuldamiseks, vastutavad asutajadaktsiaseltsi võlausaldaja ees isiklikult ja solidaarselt aktsiaseltsi kohustuste täitmise eestulatuses, millesaktsiaseltsi vara vähenes enne aktsiaseltsi äriregistrisse kandmist aktsiaseltsile võetudkohustuste tõttu. Nimetatudnõude aegumistähtaeg on viis aastat aktsiaseltsi äriregistrisse kandmisest.

§ 254. Asutaja vastutus

Asutajad vastutavad nende poolt aktsiaseltsile süüliselt tekitatud kahjueest solidaarselt.

§ 255. Lepingu kehtivus

(1) Kahe aasta jooksul aktsiaseltsi äriregistrisse kandmisestvõib aktsiaselts aktsionäriilt või temagasamaväärset majanduslikku huvi omavalt isikult lepingu alusel omandada vara, milleväärtus ületab 1/10aktsiakapitalist, ainult üldkoosoleku otsusel.

(2) Vara tuleb hinnata käesoleva seadustiku §-s 249 sätestatudkorras.

2. jagu. Aktsiaseltsi asutamine aktsiatemärkimisega

§ 256. Asutamise üldsätete kohaldamine

Aktsiaseltsi asutamisele aktsiate märkimisega kohaldatakse käesolevaseadustiku §-des 242--255 sätestatud,kui järgnevatest sätetest ei tulene teisiti.

§ 257. Asutamisleping

(1) Asutamislepingus tuleb lisaks käesoleva seadustiku§ 243 2. lõikes sätestatule märkida:

1) aktsiaseltsi asutamiskoosoleku toimumise aeg ja koht;

2) aktsiate märkimise aeg ja koht.

(2) Pärast asutamislepingu sõlmimist koostavad asutajad põhikirjaprojekti.

(3) Asutamisele aktsiate märkimisega ei kohaldata käesoleva seadustiku§ 243 3. lõikes sätestatud.

§ 258. Aktsia märkimine

Aktsia märkimisega saab märkija õiguse saada aktsia javõtub endale kohustuse selle eest tasuda.

§ 259. Märkimisteade

(1) Nimeliselt kindlaksmääratud isikutele võiavalikkusele (aktsiate avalik märkimine) saadetaksemärkimisele kutsumise teade. Aktsiate avaliku märkimise kord sätestatakseseadusega.

(2) Märkimisteates näidatakse kõik asutamislepingu andmed ja koht,kus saab tutvuda asutamislepinguga,põhikirja projektiga ning asutajate sõlmitud lepingutega.

(3) Pärast märkimisele kutsumist ei või märkimistingimusimuuta, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.[28.05.1996]

§ 260. Märkimisnimekiri

(1) Aktsia märgitakse kandega märkimisnimekirja.

(2) Kandes näidatakse:

1) märgitud aktsiate arv, liik ja nimiväärtus;

2) kui palju ja millal tuleb aktsiate eest tasuda;

3) märkija nimi ja aadress;

4) märkimise aeg.

(3) Kui aktsiate eest tasutakse mitterahalise sissemaksega, tuleb kandes näidata kamitterahalise sissemakseese ja selle väärtus, samuti audiitori arvamus mitterahalise sissemakse hindamise kohta.

(4) Kandle kirjutab märkija alla. [28.05.1996]

§ 261. Liigmärkimine

- (1) Kui aktsiaid on märgitud kogu aktsiakapitali ulatuses, võivad asutajad märkimise lõpetada enne asutamislepingus ette nähtud tähtaja möödumist.
- (2) Kui ilmneb, et aktsiaid on märgitud üle kavandatava aktsiakapitalisuuruse, otsustavad asutajad liigmärkimise heakskiitmise või tühistamise.
- (3) Liigmärkimise tühistamisel peavad asutajad liigselt aktsiaidmärkinud märkijate poolt tasuta viivitamatult tagastama. Tasutu tagastamise eest vastutavad asutajad solidaarselt.

§ 262. Märkimise ebaõnnestumine

- (1) Aktsiate märkimine loetakse ebaõnnestunuks, kui asutamislepingus näidatud tähtaja jooksul ei ole kavandatud aktsiakapitali ulatuses aktsiaid märgitud, välja arvatud juhul, kui asutajad isemärgivad märkimata aktsiaid pärast märkimistähtaja möödumist.
- (2) Märkimise ebaõnnestumisel aktsiaseltsi ei asutata. Asutajad peavad märkijate poolt tasuta viivitamatult tagastama. Tasutu tagastamise eest vastutavad asutajad solidaarselt.

§ 263. Märkimise kehtetus

Kohus võib huvitatud isiku nõudel tunnistada märkimisekehtetuks, kui aktsia on märgitud vastuolus asutamislepingus või märkimisteates nimetatud märkimistingimustega ja nõue on esitatud enne aktsiaseltsi kandmist äriregistrisse.

§ 264. Märkimistõend

- (1) Aktsia märkimisel võivad asutajad märkijale märgitud aktsiate kohta anda märkimistõendi, milles tuleb näidata:
 - 1) asutatava aktsiaseltsi ärinimi ja asukoht;
 - 2) märkija nimi ja aktsia märkimise kuupäev;
 - 3) märgitud aktsiate arv, liik ja nimiväärtus;
 - 4) aktsia järjekorranumber;
 - 5) märkimisel tasutu.
- (2) Märkimistõendile kirjutab alla vähemalt üks asutaja.
- (3) Märkimistõendile kantakse ka kõik märkija poolt tehtud hilisemad sissemaksed.
- (4) Asutajad on kohustatud märkija nõudmisel välja andma märkimistõendi.
- (5) Märkija võib märkimisest tulenevad õigused ja kohustused üle anda. Üleandmine toimub märkimistõendi üleandmise ja sellele pealdise tegemisega. Kui aktsia eest ei ole täielikult tasutud, vastutab märkija tasumise eest omandajaga solidaarselt. Märkimistõendi üleandmisele kohaldatakse nimelise aktsiavõõrandamise sätteid.

§ 265. Sundosa aktsiatest

- (1) Aktsiaseltsi asutamisel avaliku märkimisega peavad asutajad märkima aktsiaid vähemalt 1/4 ulatuses aktsiakapitalist.
- (2) Asutajad ei või käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ulatuses aktsiaid võõrandada enne kahe aastamöödumist aktsiaseltsi äriregistrisse kandmisest.

§ 266. Sissemaksega viivitamine

Kui märkija ei ole tasunud sissemaks enne aktsiaseltsi äriregistrissekandmise avalduse esitamist või asutamislepingus nimetatud tähtpäevaks, võivad asutajad märkimisest tulenevad õigused ja kohustused teisele isikule üle anda. Märkija poolt tasutud summa, mis ei ületa 1/5 aktsianimiväärtusest, kantakse reservkapitali, ülejäänud summa tagastatakse märkijale.

§ 267. Asutamiskoosoleku kokkukutsumine

(1) Asutajad kutsuvad aktsiaseltsi asutamiskoosoleku kokkuasutamislepinguga ettenähtud tähtaja jooksul, kuid mitte hiljem kui kuue kuu jooksul asutamislepingu sõlmimisest ja hiljemalt ühe kuujooksul aktsiatemärkimise lõppemisest.

(2) Kui asutajad ei kutsu asutamiskoosolekut käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tähtaja jooksul kokku, on märkijatel õigus saada tasutu tagasi täies ulatuses. Tagastamise eest vastutavad asutajad solidaarselt.

(3) Asutamiskoosolekust on õigus osa võtta kõigil märkijatel, kes on täitnud seadusest ja asutamislepingust tulenevad kohustused.

(4) Asutamiskoosolekul võib märkijat esindada isik, kellele on antud notariaalselt tõestatud volikiri.

§ 268. Esindatus

(1) Asutamiskoosolek võib vastu võtta otsuseid, kui sellelosalevad märkijad, kes esindavad vähemalt 2/3määritud aktsiakapitalist.

(2) Kui märkijal ei ole õigust asutamiskoosolekul osaleda (§ 267 lg 3), ei võeta tema poolt määritud aktsiaidesindatuse määramisel arvesse.

(3) Asutamiskoosolekul koostatakse sellel osalevate märkijate nimekiri, millest tuleb näidata märkija nimi ja elu- või asukoht, tema määritud aktsiate arv, nimiväärtus ja aktsiatega seotud hääle arv. Nimekirjale kirjutavad alla koosoleku juhataja ja protokollija.

(4) Asutamiskoosolekul on märkijal hääli vastavalt temamääritud aktsiatele.

§ 269. Asutamiskoosoleku pädevus

(1) Asutamiskoosolek:

- 1) otsustab aktsiaseltsi asutamise;
- 2) võtab vastu aktsiaseltsi põhikirja;
- 3) valib aktsiaseltsi juhatuse ja nõukogu liikmed;
- 4) valib audiitori.

(2) Aktsiaseltsi asutamise ja põhikirja vastuvõtmise otsus on vastuvõetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 koosolekul esindatud häälest. Muu otsus on vastu võetud, kui selle poolt antakse vähemalt pooled koosolekulesindatud häälest. Sama hääleteenamusega võib asutamiskoosolekmõne küsimuse otsustamiseks kehtestada suurema hääleteenamuse või kõigi koosolekul osalevate märkijate ühehäälsuse nõude.

(3) Asutamiskoosolek võib asutamislepingu sätetest kõrvale kalduda üksnes kõigi märkijate nõusolekul.

§ 270. Asutamiskoosoleku protokoll

(1) Asutamiskoosolek protokollitakse. Protokollitakse:

- 1) koosoleku toimumise aeg ja koht;
- 2) koosolekul vastuvõetud otsused;
- 3) hääletamistulemused;
- 4) koosolekul valitud juhatuse, nõukogu liikmete ja audiitori nimed;
- 5) muud aktsiaseltsi asutamisel olulist tähtsust omavad asjaolud.

(2) Asutamiskoosoleku protokollile lisatakse käesoleva seadustiku § 268 3. lõikes nimetatud märkijate nimekiri.

§ 271. Äriregistrisse kandmise avaldus

(1) Lisaks käesoleva seadustiku § 2501. lõikes nimetatud dokumentidele tuleb aktsiaseltsi äriregistrisse kandmise avaldusele lisada asutamiskoosoleku protokoll.

(2) Juhatus peab esitama avalduse aktsiaseltsi kandmiseks äriregistrisse kahe kuujooksul põhikirjavastuvõtmisest.

26. peatükk. AKTSIONÄR JA AKTSIASELTS

§ 272. Aktsionäride võrdsus

Aksionäre tuleb võrdsetel asjaoludel kohelda võrdselt.

§ 273. Aksionäri kohustus teha sissemaksid

Aksionäri ei või kohustada tegema sissemaksid, mis ületavadaktia nimiväärtust ja ülekursi.

§ 274. Sissemaks tagastamise ja intressi arvestamise keeld

- (1) Aksionärile ei või tagastada tema poolt tehtud sissemaksetega maksta sissemakselt intressi.
- (2) Sissemaks tagastamiseks ei loeta ostuhinna tasumist aktsiaseltsi poolt oma aktsiatetagasiostmisel.

§ 275. Sissemaksega viivitamise tagajärjed

- (1) Põhikirjaga võib ette näha, et aksionär, kes eitasu oma aktsia eest õigeaegselt, on kohustatud maksraviivist põhikirjas ettenähtud määral.
- (2) Juhatus saadab maksega viivitavale aksionärile teate nõudega tasudamakse kirjas näidatud tähtajajooksul, märkides, et makse tasumata jätmisel kaotab aksionär oma aktsia. Tasumise tähtaeg peab olema vähemalt 15 päeva teate saatmisest.
- (3) Kui aksionär ei tasu puudu olevat summat teates nimetatud tähtajajooksul, kaotab ta oma aktsia. Aksionäri poolt tasutud summa, mis ei ületa 1/5 aktsia nimiväärtusest, kantakse reservkapitali, ülejäänud summatagastatakse aksionärile. [17.06.1998]

§ 276. Väljamaksete tegemine aksionäridele

- (1) Aktsiaselts võib teha aksionäridele väljamakseid ainult puhaskasumist või eelmiste majandusaastate jaotamata kasumist, millest on maha arvatud eelmiste aastate katmata kahjum, vastavalt seadusele.
- (2) Aksionärile makstakse osa kasumist (dividend) vastavalt tema aktsiatenimiväärtusele. Põhikirjaga võib ette näha, et eri liiki aktsiatest tulenevad erinevad õigused kasumi jaotamisel. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 277. Dividendi maksmise kord

- (1) Dividendi võib maksta üks kord aastas kinnitatud majandusaasta aruande alusel.
- (2) Dividendi maksmise kord nähakse ette põhikirjas või üldkoosoleku otsusega. [28.05.1996]

§ 278. Dividendi suurus

Dividendi suuruse kinnitab üldkoosolek. Nõukogukooskõlastatud ettepaneku esitab juhatus. Aksionäridele ei tohi teha väljamakseid, kui aktsiaseltsi viimase majandusaastalõppemisel kinnitatud majandusaasta aruandest ilmnev aktsiaseltsi netovara on väiksem või jääksväiksemaks aktsiakapitali ja reservide kogusummast, mille väljamaksmine aksionäridele ei ole lubatud seadusest või põhikirjast tulenevalt. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 279. Dividendi väljamaksmine

- (1) Aksionäril on õigus nõuda üldkoosoleku otsusega ettenähtud dividendi väljamaksmist.
- (2) Dividend makstakse välja rahas. Aksionäri nõusolekul võib dividendi maksta ka muu varaga.

§ 280. Ebaseadusliku väljamakse tagastamine

- (1) Kui aksionärile on makstud suurem dividend, kui tal oli õigus saada, peab ta selle tagastama, kui tadvidendi saades teadis või pidi teadma, et see on talle alusetult välja makstud.
- (2) Aksionär peab talle kui aksionärile ebaseaduslikult tehtud muuväljamakse tagastama viivitamata pärast väljamakse tegemise ebaseaduslikkusest teada saamist.
- (3) Kui ebaseaduslik väljamakse tehti juhatuse liikmete süül, vastutavad väljamakse tegemise otsustanud juhatuse liikmed väljamakse tagastamise eest solidaarselt väljamakse saanud aksionäriaga.

§ 281. Laenukeeld

- (1) Aktsiaselts ei või anda laenu:

- 1) oma aktsionärile, kelle aktsiatega on esindatud rohkem kui 1 protsent aktsiakapitalist;
 - 2) oma emaettevõtja osanikule, aktsionärile või liikmele, kelle osa või aktsiatega on esindatud rohkem kui 1 protsent emaettevõtja osa- või aktsiakapitalist;
 - 3) isikule aktsiaseltsi aktsiate omandamiseks.
- (2) Emaettevõtja 100-protsendilises omanduses olev tütarettevõtjavõib anda laenu emaettevõtjale tingimusel, et laenu andmine ei kahjusta tütarettevõtja majanduslikku seisundit egavõlausaldajate huve.
- (3) Aktsiaselts ei või ka tagada käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud isikute poolt võetavat laenu. [17.06.1998]

§ 282. Oma aktsiate märkimine

- (1) Aktsiaselts ega kolmas isik tema arvel ei või märkida omaaktsiaid.
- (2) Tütarettevõtja ei või märkida emaettevõtja aktsiaid. [17.06.1998]

§ 283. Oma aktsiate omandamine ja tagatiseks võtmine

- (1) Aktsiaselts ei või ise ega kolmanda isiku kaudu, kes tegutseb oma nimel, kuid seltsi arvel omandada egatagatiseks võtta oma aktsiaid, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.
- (2) Oma aktsiate omandamine või tagatiseks võtmine aktsiaseltsi poolt on lubatud, kui:
 - 1) see on toimunud ühe aasta jooksul üldkoosoleku otsusevastuvõtmisest, millega on määratud aktsiate omandamise või tagatiseks võtmise tingimused ja tähtaeg ning aktsiate eesttasutavad summad, ja
 - 2) aktsiaseltsile kuuluvate või tagatiseks võetud aktsiatenimiväärtuste summa ei ületa 1/10 aktsiakapitalistja
 - 3) aktsia eest tasutakse varast, mis ületab aktsiakapitali, reservkapitali ja ülekursi.
- (3) Aktsiaselts võib aktsiaid omandada nõukogu otsusel üldkoosoleku otsuseta, kui aktsiate omandamine on vajalik aktsiaseltsile olulise kahju ärahoidmiseks. Järgmisel aktsionäride üldkoosolekul tuleb aktsionäridele teatada aktsiate omandamise asjaoludest ja üksikasjadest.
- (4) Aktsiaselts võib oma aktsiaid omandada käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud piiranguteta, kui aktsia omandatakse pärimisega.
- (5) Aktsiaseltsi oma aktsiaid ei anna aktsiaseltsile mingeid aktsionäriõigusi. [17.06.1998]

§ 284. Oma aktsiate võõrandamine

- (1) Aktsiaselts peab võõrandama oma aktsiaid või lõpetama oma aktsia tagatiseks võtmise ühe aasta jooksul omandamisest või tagatiseks võtmisest.
- (2) Kui aktsiaselts on omandanud või tagatiseks võtnud oma aktsiaid käesoleva seadustiku § 283 3. ja 4. lõikealusel ja nende nimiväärtuste summa ületab 1/10 aktsiakapitalist, tuleb 1/10 ületavad aktsiaid võõrandada või nende tagatiseks võtmine lõpetada kuue kuu jooksul omandamisest.
- (3) Kui aktsiaselts on omandanud või tagatiseks võtnud oma aktsiaid seadusevastaselt, peab need võõrandama või tagatiseks võtmise lõpetama kolme kuu jooksul omandamisest või tagatiseks võtmisest.
- (4) Kui aktsiaid ei võõrandata või tagatiseks võtmist ei lõpetata käesoleva paragrahvi 1., 2. ja 3. lõikes nimetatud tähtaja jooksul, peab need tühistama ja aktsiakapitali vastavalt vähendama.

§ 285. Aktsiate vastastikune omandamine

Tütarettevõtja võib omandada või tagatiseks võtta emaettevõtja aktsiaid samadel tingimustel kui oma osad või aktsiaid. Kui tütarettevõtja omandab või võtab tagatiseks emaettevõtja aktsiaid, loetakse, et need osad või aktsiaid on käesoleva seaduse tähenduses omandanud või tagatiseks võtnud emaettevõtja. [17.06.1998]

§ 286. Ühine aktsia

- (1) Aktsia võib kuuluda mitmele isikule ühiselt. Aktsiaisttulenevate kohustuste täitmise eest vastutavad isikud solidaarselt.
- (2) Kui nimeline aktsia kuulub mitmele isikule ühiselt, võivad need isikud nõuda kõigi nimede kandmist aktsiatähele ja aktsiaraamatusse.
- (3) Aktsionäriõiguste teostamiseks peavad isikud nimetama oma ühise esindaja. [17.06.1998]

§ 287. Aktsionäri õigus teabele

- (1) Aktsionäril on õigus üldkoosolekul saada juhatuseltteavet aktsiaseltsi tegevuse kohta.
- (2) Juhatus võib keelduda teabe andmisest, kui on alust eeldada, et seevõib tekitada olulist kahju aktsiaseltsihuvidele.

§ 288. Teadete avaldamine

Kui aktsiaseltsil on esitajaaktsiaid, tuleb kõik aktsiaseltsi teatedaktsionäridele avaldada põhikirjas nimetatudajalehes.

§ 289. Aktsionäri vastutus

- (1) Aktsionär vastutab aktsionärina aktsiaseltsile, teiseleaktsionärile või kolmandale isikule tahtlikult võiraske hooletuse tõttu tekitatud kahju eest.
- (2) Aktsionär ei vastuta tekitatud kahju eest, kui ta ei ole võtnud osa kahjutekitamise aluseks olnudüldkoosoleku otsuse vastuvõtmisest või kui ta hääletas otsuse vastu.[17.06.1998]

27. peatükk. JUHTIMINE

1. jagu. Üldkoosolek

§ 290. Üldkoosoleku olemus

- (1) Aktsionärid teostavad oma õigusi aktsiaseltsisaktsionäride üldkoosolekul.
- (2) Aktsionäride üldkoosolek on aktsiaseltsi kõrgeim juhtimisorgan.

§ 291. Korraline üldkoosolek

- (1) Korraline üldkoosolek toimub üks kord aastas.
- (2) Juhatus kutsub korralise üldkoosoleku kokku põhikirjasettenähtud korras ja tähtajal, kuid mitte hiljemkui kuue kuu jooksul majandusaasta lõppemisest.

§ 292. Erakorraline üldkoosolek

- (1) Juhatus kutsub kokku erakorralise üldkoosoleku, kui:
 - 1) aktsiaseltsil on netovara vähem kui pool aktsiakapitalist või vähem kui käesoleva seadustiku §-s 222nimetatud aktsiakapitali suurus või muu seaduses sätestatud aktsiakapitali minimaalsuurus või
 - 2) seda nõuavad aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/10 aktsiakapitalist, või
 - 3) seda nõuab nõukogu või audiitor.
- (2) Kui juhatus ei kutsu üldkoosolekut kokku ühe kuu jooksulaktsionäride või nõukogu, audiitori nõudesaamisest, on aktsionäridel või nõukogul või audiitoril õigusüldkoosolek ise kokku kutsuda.
- (3) Erakorralist üldkoosolekut ei kutsuta kokku, kui vara vähenemisestteada saamisest või nõude esitamisestjääb korralise üldkoosoleku toimumiseni vähem kui kaks kuud. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 293. Üldkoosoleku päevakord

- (1) Üldkoosoleku päevakorra määrabnõukogu. Kui üldkoosoleku kutsuvad kokku aktsionärid või audiitor,määravad nemad ka üldkoosoleku päevakorra.
- (2) Juhatus või aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt1/10 aktsiakapitalist, võivad nõuda teatudküsimumise võtmist päevakorda. Nõude peab esitama enneaktsionäridele üldkoosoleku teate saatmist või selleavaldamist.
- (3) Küsimuse, mida ei olnud eelnevalt üldkoosoleku päevakordavõetud, võib päevakorda võtta vähemalt9/10 üldkoosolekul osalevate aktsionäride nõusolekul, kui nende aktsiatega onesindatud vähemalt 2/3aktsiakapitalist. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 294. Üldkoosoleku kokkukutsumise teade

(1) Juhatus saadab üldkoosoleku toimumise teateaktsionäridele, kellel on nimelised aktsiad. Teadesaadetakse tähtid kirjaga aktsiaraamatusse kantud aadressil. Kui aktsiaseltsil on üle 100aktsionäri, ei peaaktsionäridele kutseid saatma, kuid üldkoosoleku toimumise teade tuleb avaldada vähemalt ühes üleriigiliselevikuga päevalehes.

(2) Kui aktsiaseltsil on esitajaaktsiad, avaldab juhatus ajalehes üldkoosoleku toimumise teate.

(3) Korralise üldkoosoleku toimumisest peab ette teatama vähemalt kolmnädalat, kui põhikirjaga ei ole ettenähtud pikemat tähtaega. Erakorralise üldkoosoleku toimumisest peab ette teatama vähemalt ühe nädala, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud pikematahtaega.

(4) Üldkoosoleku kokkukutsumise teates tuleb näidata:

- 1) aktsiaseltsi ärinimi ja asukoht;
- 2) üldkoosoleku toimumise aeg ja koht;
- 3) märke selle kohta, kas koosolek on korraline või erakorraline;
- 4) üldkoosoleku päevakord;
- 5) muud üldkoosolekuga seonduvalt tähtsust omavad asjaolud.

(5) Korralise üldkoosoleku kokkukutsumise teates tuleb näidata koht, kusun võimalik tutvuda majandusaastaruandega. [17.06.1998]

§ 295. Üldkoosoleku koht

Üldkoosolek viiakse läbi aktsiaseltsi asukohas, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

§ 296. Üldkoosoleku kokkukutsumise korra rikkumine

Kui üldkoosoleku kokkukutsumisel on rikutud seaduse võipõhikirja nõudeid, ei ole üldkoosolek õigustatud otsuseid vastu võtma, välja arvatud siis, kui üldkoosolekul osalevad võion esindatud kõik aktsionärid.

§ 297. Üldkoosoleku läbiviimine

(1) Üldkoosolek võib vastu võtta otsuseid, kui kohal on üle poole aktsiatega esindatud häälest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema esindatuse nõuet.

(2) Kui üldkoosolekul ei ole esindatud käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud hääled, kutsub juhatus kolmenädala jooksul, kuid mitte varem kui 7 päeva pärast, kokku uue koosoleku samapäevakorraga. Uus üldkoosolek on pädev vastu võtma otsuseid, sõltumata koosolekul esindatud häälest.

(3) Üldkoosolekul koostatakse seal osalevate aktsionäride nimekiri, millesse kantakse koosolekul osalevate aktsionäride nimed ja nende aktsiast tulenevate hääle arv, samuti aktsionäriesindaja nimi. Nimekirjale kirjutavad alla koosoleku juhataja ja protokollija, samuti iga üldkoosolekul osalenud aktsionär või tema esindaja; esindajate volikirjad lisatakse üldkoosoleku protokollile.

(4) Üldkoosolekul võib osaleda aktsionär ise või temaesindaja, kellele on antud kirjalik volikiri. Esindaja osavõtt ei võta aktsionäri õigust osaleda üldkoosolekul. [17.06.1998]

§ 298. Üldkoosoleku pädevus

(1) Üldkoosoleku pädevuses on:

- 1) põhikirja muutmine;
- 2) aktsiakapitali suurendamine ja vähendamine;
- 3) vahetusvõlakirjade väljalaskmine;
- 4) nõukogu liikmete valimine ja tagasikutsumine;
- 5) audiitori valimine;
- 6) erikontrolli määramine;
- 7) majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine;
- 8) aktsiaseltsi lõpetamise, ühinemise, jagunemise ja ümberkujundamise otsustamine;

9) juhatuse või nõukogu liikme või aktsionäri vastunõude esitamise, samuti nõukogu liikmega tehingute tegemise otsustamine ja selles nõudes või tehingus aktsiaseltsi esindajamääramine;

10) muude seadusega üldkoosoleku pädevusse antud küsimuste otsustamine.

(2) Teistes aktsiaseltsi tegevusega seotud küsimustes võib üldkoosolek otsuse vastu võtta juhatuse või nõukogu nõudel. Sellistel asjaoludel tehtud otsuse tegemisega tekitatud kahju eestvastutavad aktsionärid solidarselt nagu juhatuse või nõukogu liikmed. [28.05.1996;17.06.1998]

§ 299. Üldkoosoleku otsus

(1) Üldkoosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud üle poole üldkoosolekul esindatud häälest, kui seaduse või põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet. Seaduses sätestatud või põhikirjasettenähtud juhtudel on otsuse vastuvõtmiseks lisaks vajalik seaduses või põhikirjaga ette nähtud ulatuses eri liiki aktsiate omanike nõusolek.

(2) Isiku valimisel loetakse üldkoosolekul valituks kandidaat, kes sai teistest enam hääli. Hääle võrdse jagunemisel heidetakse liisku, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(3) Hääle arvestamisel võetakse aluseks käesoleva seadustiku § 297 3. lõikes nimetatud aktsionäridenime kiri. [17.06.1998]

§ 300. Põhikirja muutmise otsustamine

(1) Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häälest, kui põhikirjas ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet. Kui aktsiaseltsil on mitut liiki aktsiaid, on põhikirja muutmise otsus vastu võetud, kui selle poolt on lisaks esimeses lauses sätestatud antud vähemalt 2/3 igat liiki aktsiatega üldkoosolekul esindatud häälest, kui põhikirjaga ei ole ettenähtud suurema hääleteenamuse nõuet.

(2) Põhikirja muutmise otsus jõustub vastava kande tegemisel äriregistrisse. Äriregistrile esitatavale avaldusele lisatakse üldkoosoleku otsuse põhikirja muutmise kohta, üldkoosolekuprotokoll ja põhikirja uus tekst. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 301. Vara vähenemine

Kui aktsiaseltsil on netovara vähem kui pool aktsiakapitalist või vähem kui käesoleva seadustiku §-s 222 nimetatud aktsiakapitali suurus või muu seaduses sätestatud aktsiakapitali minimaalne suurus, peab üldkoosolek otsustama:

1) aktsiakapitali vähendamise või suurendamise, tingimusel et netovara suurus moodustaks seeläbi vähemalt poole aktsiakapitalist ja vähemalt käesoleva seadustiku §-s 222 nimetatud aktsiakapitali suuruse või muu seaduses sätestatud aktsiakapitali minimaalse suuruse või

1¹) muude abinõude tarvituselevõtmise, mille tulemusena aktsiaseltsil netovara suurus moodustaks vähemalt poole aktsiakapitalist ja vähemalt käesoleva seadustiku §-s 222 nimetatud aktsiakapitali suuruse või muu seaduses sätestatud aktsiakapitali minimaalse suuruse või

2) aktsiaseltsi lõpetamise, ühinemise, jagunemise või ümberkujundamisega või

3) pankroti avalduse esitamise. [28.05.1996;17.06.1998]

§ 302. Üldkoosoleku otsuse kehtetuks tunnistamine

Kohus võib aktsionäri, juhatuse või nõukogu liikmenõudel tunnistada kehtetuks seaduse või põhikirjagavastuolus oleva üldkoosoleku otsuse, kui nõue on esitatud kolme kuu jooksul otsuse vastuvõtmisest.

§ 303. Hääleõiguse piiramine

(1) Aktsionär ei või hääletada, kui otsustatakse tema vabastamist kohustustest või vastutusest, tema vastunõude esitamist või tema ja aktsiaseltsi vahel tehingu tegemist ja selles nõudes või tehingus aktsiaseltsi esindajamääramist. Esindatuse määramisel selle aktsionäri hääli eiarvestata.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud ei kohaldata tehingute tegemisele, kui aktsiaseltsil on ainult üks aktsionär. Sel juhul peavad aktsiaseltsi ja ainuaktsionäri vahel sõlmitud lepingud olema kirjalikud. [17.06.1998]

§ 304. Üldkoosoleku protokoll

(1) Üldkoosolek protokollitakse. Protokoll kantakse:

- 1) aktsiaseltsi ärinimi ja asukoht;
- 2) koosoleku toimumise aeg ja koht;
- 3) koosoleku juhataja ja protokollija nimed;
- 4) koosoleku päevakord;
- 5) koosolekul vastuvõetud otsused kooshääletamistulemustega;
- 6) koosoleku otsuse suhtes eriarvamusele jäänud aktsionäriinõudel tema eriarvamuse sisu;
- 7) üldkoosolekul olulist tähtsust omavad asjaolud.

(2) Üldkoosoleku protokollile lisatakse koosolekule esitatud kirjalikudettepanekud ja avaldused ningkoosolekul osalevate aktsionäride nimekiri. Protokollile kirjutavad alla koosoleku juhataja japrokokollija. Eriarvamusele kirjutab alla selle esitanud isik.

(3) Pärast seitsme päeva möödumist üldkoosolekulõppemisest peab protokoll olema aktsionäridelekättesaadav.

(4) Aktsionäril on õigus saada üldkoosoleku protokollile võiselle osa ära kirja.

(5) Üldkoosoleku protokoll koos koosoleku toimumise teadete ja koosolekust osavõtnud aktsionäridenimekirjadega säilitatakse aktsiaseltsi asukohas.

(6) Juhatus, nõukogu või aktsionäride nõudel, kelleaktsiatega on esindatud vähemalt 1/10 aktsiakapitalist, peab üldkoosoleku protokoll olema notariaalselt tõestatud.

(7) Aktsiaseltsi üldkoosoleku protokoll peab olema notariaalselt tõestatud, kui üldkoosoleku otsus on nõukogu liikme valimise või tagasikutsumise aluseks või nõukogu kohtapõhikirjas muudatuse tegemise aluseks. Seda nõuet ei kohaldata, kui aktsiaseltsil on ainult üks aktsionär. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 305. Ühisikuaktsiaseltsi üldkoosolek

Kui aktsiaseltsil on üks aktsionär, on aktsionäril kõikõigused, mis on üldkoosolekul.

2. jagu. Juhatus

§ 306. Juhatus e pädevus

- (1) Juhatus on aktsiaseltsi juhtimisorgan, mis esindab ja juhib aktsiaseltsi.
- (2) Juhatus peab juhtimisel kinni pidama nõukogu seaduslikest korraldustest. Tehinguid, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamest, võib juhatus teha ainult nõukogunõusolekul. Juhatus on kohustatud tegutsema majanduslikult kõige otstarbekamal viisil.
- (3) Juhatus peab esitama nõukogule vähemalt kord nelja kuu jooksul ülevaate aktsiaseltsi majandustegevusest ja majanduslikust olukorrast, samuti teatama koheselt aktsiaseltsi majanduslikuseisundi olulisest halvenemisest ja muudest aktsiaseltsi majandustegevusega seotud olulistest asjaoludest.
- (4) Juhatus korraldab aktsiaseltsi raamatupidamist.
- (5) Juhatus täpsema töökorra võib ette näha põhikirjas. [28.05.1996]

§ 307. Juhatus e esindusõigus

- (1) Aktsiaseltsi võib kõigis õigustoimingutes esindada juhatus e liige, kui põhikirjas ei ole ette nähtud, et juhatus e liikmed või mõned neist võivad esindada aktsiaseltsi ühiselt. Kolmandate isikute suhtes kehtib ühine esindus ainult siis, kui see on kantud äriregistrisse.
- (2) Juhatus e õigust esindada aktsiaseltsi võib piirata põhikirjaga, samuti üldkoosoleku või nõukogu otsusega. Esindusõiguse piiramine ei kehti kolmandate isikute suhtes. [28.05.1996]

§ 308. Juhatus e liikmed

- (1) Juhatus e liige ei pea olema aktsionär. Juhatusel võib olla üks liige (juhataja) või mitu liiget.
- (2) Juhatus e liige peab olema teovõimeline füüsiline isik.

(3) Juhatuse liikmeks ei või olla nõukogu liige, pankrotivõlgnik ega isik, kellelt on seaduse alusel ära võetud õigus olla ettevõtja. Põhikirjas võib ette näha muid isikuid, kes ei või olla juhatuse liikmeks.

(4) Vähemalt pooled juhatuse liikmed peavad olema isikud, kelle elukoht on Eestis. [28.05.1996]

§ 309. Juhatuse liikmete valimine ja tagasikutsumine

(1) Juhatuse liikmed valib ja kutsub tagasi nõukogu. Juhatuse liikmevalimiseks on vajalik tema kirjalik nõusolek.

(2) Juhatuse liige valitakse kolmeks aastaks, kui põhikirjas ei ole ette nähtud lühemat tähtaega.

(3) Nõukogu võib juhatuse liikme, sõltumata põhjusest, tagasikutsuda, kusjuures temaga sõlmitud lepingust tulenevad õigused ja kohustused lõpevad vastavalt lepingule.

(4) Juhatuse liikme volituste lõppemise või juhatuse uue liikme registrisse kandmise avaldusele kirjutab allanõukogu esimees või tema poolt volitatud isik. Avaldusele tuleb lisada nõukogu otsus ja koosoleku protokoll ning käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud juhatuse liikme nõusolek. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 310. Asendusliikmed

Mõjuval põhjusel võib väljalangenud juhatuse liikme asemele uue liikme määrata kohus nõukogu, aktsionäri või muu huvitatud isiku nõudel. Kohtu poolt määratud juhatuse liikme volitused kestavad kuni uue juhatuse liikme määramiseni nõukogu poolt.

§ 311. Juhatuse esimees

Kui juhatusel on üle kahe liikme, valivad juhatuse liikmed endi hulgast juhatuse esimehe, kes korraldab juhatuse tegevust. Põhikirjaga võib juhatuse esimehe määramise õiguse anda nõukogule. [28.05.1996]

§ 312. Konkurentsikeeld

(1) Juhatuse liige ei või nõukogu nõusolekuta:

1) olla füüsilisest isikust ettevõtjaks aktsiaseltsi tegevusalal;

2) olla aktsiaseltsiga samal tegevusalal tegutseva täisühingu osanik või usaldusühingu täisosanik;

3) olla aktsiaseltsiga samal tegevusalal tegutseva äriühingu juhtimisorgani liige, välja arvatud siis, kui tegemist on ühte kontserni kuuluvate äriühingutega.

(2) Kui juhatuse liikme tegevus on vastuolus käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatuga, võib aktsiaseltsi juhatuse liikmelt nõuda keelatud tegevuse lõpetamist, keelatud tegevusest saadud tulu üleandmist aktsiaseltsile, samuti kahju hüvitamist ulatuses, mis ületab sissenõutud tulu.

(3) Keelatud tegevuse lõpetamise ja keelatud tegevusest saadud tulu üleandmise nõude aegumistähtaeg on kolm kuud päevast, mil aktsiaselts sai teada konkurentsikeelu rikkumisest, kuid mitte pikem kui kolm aastat konkurentsikeelu rikkumisest. Kahju hüvitamise nõudele kohaldatakse üldistaegumistähtaega.

§ 313. Ärisaladuse tagamine

(1) Juhatuse liikmed peavad hoidma aktsiaseltsi ärisaladust.

(2) Aktsiaselts ei või nõuda käesoleva paragrahvi 1. lõikes näidatud kohustuse rikkumisega tekitatud kahju hüvitamist, kui juhatuse liikmed tegutsesid kooskõlas üldkoosoleku või nõukogu seadusliku otsusega.

§ 314. Juhatuse liikme tasu

Juhatuse liikmele võib maksta tema ülesannetele ja aktsiaseltsi majanduslikule olukorrale vastavat tasu, mille suurus ja maksmise kord määratakse nõukogu otsusega.

§ 315. Juhatuse liikmete vastutus

(1) Juhatuse liikmed vastutavad seaduse ja põhikirja nõueterikkumise ning oma kohustuste täitmata jätmisega aktsiaseltsile või aktsionäridele süüliselt tekitatud kahju eest solidaarselt.

(2) Juhatuse liikmed, kes on oma kohustuste täitmata jätmise võimittenõuetekohase täitmisega süüliselt kahju tekitanud aktsiaseltsi võlausaldajale, vastutavad võlausaldaja ees solidaarselt aktsiaseltsiga.

(3) Juhatusel liikme vastu esitatava nõude aegumistähtaeg on viis aastat rikkumise toimumisest või rikkumisealgusest. [28.05.1996]

3. jagu. Nõukogu

§ 316. Nõukogu pädevus

Nõukogu planeerib aktsiaseltsi tegevust ja korraldab aktsiaseltsi juhtimist ning teostab järelevalvet juhatustegevuse üle. Kontrolli tulemused teeb nõukogu teatavaks üldkoosolekule.

§ 317. Nõukogu õigused

(1) Nõukogu annab juhatusele korraldusi aktsiaseltsi juhtimise korraldamisel. Nõukogu nõusolek on vajalik aktsiaseltsi nimel tehingute tegemiseks, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamest, eelkõige tehingute tegemiseks, millega kaasneb:

- 1) osaluse omandamine ja lõppemine teistes ühingutes või
- 2) ettevõtte omandamine, võõrandamine või selle tegevuse lõpetamine või
- 3) kinnisasjade ja registrisse kantud vallasajade võõrandamine jakoormamine või
- 4) välisfiliaalide asutamine ja sulgemine või
- 5) investeeringute tegemine, mis ületavad selleks majandusaastaksettenähtud kulutuste summa, või
- 6) laenude ja võlakohustuste võtmine, mis ületavad selleks majandusaastaks ettenähtud summa, või
- 7) laenude andmine ja võlakohustuste tagamine, kui see väljub igapäevase majandustegevuse raamest.

(2) Põhikirjaga võib ette näha, et käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tehingute tegemiseks ei ole nõukogu nõusolek vajalik või on vajalik ainult põhikirjas nimetatud juhtudel, samuti teisi tehinguid, mille tegemiseks on nõukogu nõusolek vajalik. Põhikirjaga võib nõukogule anda õiguse otsustada ka muid küsimusi, mille otsustamine ei kuulu vastavalt seadusele või põhikirjale juhatuse või üldkoosoleku pädevusse.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes nimetatud nõusolek ei ole tehingu tegemiseks vajalik, kui tehingute tegemisega viivitamisega kaasneb aktsiaseltsile oluline kahju.

(4) Käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes sätestatud piirangud ei kehti kolmandate isikute suhtes.

(5) Nõukogu nimetab ja kutsub tagasi prokuristi.

(6) Oma ülesannete täitmiseks on nõukogul õigus tutvuda kõikide aktsiaseltsi dokumentidega, samuti kontrollida raamatupidamise õigsust, vara olemasolu, aktsiaseltsi tegevuse vastavust seadusele, põhikirjale ja üldkoosoleku otsustele.

(7) Nõukogul on õigus saada juhatuselt teavet aktsiaseltsi tegevuse kohtaning nõuda juhatuse tegevusaruannet ning bilansi koostamist. Nõukogu kinnitab ka aktsiaseltsi aastaelarve, kui seda ei ole põhikirjaga antud üldkoosoleku pädevusse.

(8) Nõukogu otsustab juhatuse liikmetega tehingute tegemise ja õigusvaidluste pidamise ning määrab selleks aktsiaseltsi esindaja.

(9) Nõukogul on ka muud seaduses sätestatud õigused. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 318. Nõukogu liikmed

(1) Nõukogul on kolm liiget, kui põhikirja ei näe ette suuremat liikmete arvu. Nõukogu liige peab olemate ovdõimeline füüsiline isik.

(2) Nõukogu liige ei pea olema aktsionär.

(3) [välja jäetud 28.05.1996]

(4) Nõukogu liikmeks ei või olla juhatuse liige, prokurist, audiitor, pankrotivõlgnik ega isik, kellelt on seaduse alusel ära võetud õigus olla ettevõtja. Põhikirjas võib näha ette muid isikuid, kes ei või olla nõukoguliikmeks.

(5) Juhatuse esitab ärireistrile nõukogu liikmete nimekirja, milles peavad olema märgitud liikmete nimed, isikukoodid, elukohad ning liikme volituste alguskuupäevad. Nõukogu liikmete muutmise esitab juhatuse viiepäeva jooksul ärireistrile nõukogu liikmete uue nimekirja. Nõukoguliikmete nimekirjale tuleb lisada liikmevalinud üldkoosoleku protokoll või muu otsus nõukoguliikme määramise kohta ning käesoleva seadustiku § 319. lõikes nimetatud nõukogu uue liikme nõusolek. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 319. Nõukogu liikmete valimine ja tagasikutsumine

- (1) Nõukogu liikmed valib ja kutsub tagasi üldkoosolek. Nõukogu liikme valimiseks on vajalik tema kirjaliknõusolek.
- (2) Seaduse või põhikirjaga võib ette näha, et nõukoguliikmed või osa neist valitakse või määratakse jakutsutakse tagasi käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatust erinevalviisil.
- (3) Nõukogu liige valitakse viieks aastaks, kui põhikirjaga ei ole ettenähtud volituste lühemat tähtaega.
- (4) Üldkoosoleku otsusel võib üldkoosoleku valitud nõukoguliikme, sõltumata põhjusest, tagasi kutsuda. Nõukogu liikme enne volituste tähtaja lõppu tagasikutsumise otsus on vastuvõetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häältest. Nõukogu liikmed, kes ei ole valitud üldkoosoleku poolt, võib nende valimise või määramise otsuses sätestatud tähtaega tagasi kutsuda nende valija või määraja otsusel.
- (5) Aktsionärid, kelle aktsiaga on esindatud vähemalt 1/10 aktsiakapitalist, võivad mõjuval põhjusel nõudanõukogu liikme tagasikutsumist kohtu poolt.
- (6) Mõjuval põhjusel võib väljalangenud nõukoguliikme asemele uue liikme määrata kohus juhatusel või nõukogu, aktsionäri või muu huvitatud isiku nõudel. Kohtu poolt määratud nõukogu liikme volitused kestavad kuni uue nõukogu liikme valimiseni üldkoosoleku poolt. [28.05.1996;17.06.1998]

§ 320. Nõukogu esimees

Nõukogu liikmed valivad endi hulgast esimehe, kes korraldab nõukogu tegevust.

§ 321. Nõukogu koosolek

- (1) Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kolme kuu jooksul. Koosoleku kutsub kokku nõukogu esimees või teda asendav nõukogu liige. Koosoleku toimumisest ja sellepäevakorrast tuleb ette teatada vähemalt üks päev, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud pikemat tähtaega.
- (2) Nõukogu koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole nõukogu liikmetest. Põhikirjaga võib ette näha suurema esindatuse nõude. Nõukogu liiget ei võikoosolekul ega otsuse tegemisel esindada teinenõukogu liige ega kolmas isik.
- (3) Nõukogu koosolek kutsutakse kokku, kui seda nõuab nõukoguliige, juhatus, audiitor või aktsionärid, kelle aktsiad esindavad vähemalt 1/10 aktsiakapitalist.
- (3¹) Nõukogu kokkukutsumisel teatavaks tegemata küsimuse võib nõukogu päevakorda võtta üksnes juhul, kui koosolekul osalevad kõik nõukogu liikmed ja otsuse päevakorda võtmise poolt on vähemalt 3/4 nõukoguliikmetest.
- (4) Nõukogu koosolek protokollitakse. Protokollile kirjutavad alla kõik koosolekul osalenud nõukoguliikmed ja koosoleku protokollija. Protokoll kantakse nõukogu liikme eriarvamus, mille takinnitab omaallkirjaga.
- (5) Kui nõukogu kokkukutsumisel on rikutud seaduse või põhikirjanõudeid, ei ole nõukogu õigustatud otsuseid vastu võtma, välja arvatud siis, kui nõukogu koosolekul osalevad kõik nõukogu liikmed. [17.06.1998]

§ 322. Nõukogu otsus

- (1) Nõukogu otsus on vastu võetud, kui selle poolthääletas üle poole koosolekul osalenud nõukoguliikmetest. Põhikirjaga võib ette näha suurema esindatuse nõude.
- (2) Igal nõukogu liikmel on üks hääl. Nõukogu liikmel ei ole õigust hääletamisest keelduda ega erapooletuks jääda. Häälte võrdsel jagunemisel on otsustav nõukogu esimehe hääl, kui põhikirjaga on nii ette nähtud.
- (3) Nõukogu liige ei võta osa hääletamisest, kui otsustatakse tema ja aktsiaseltsi vahelise tehingu tegemiseks nõusoleku andmist, samuti kolmanda isiku ja aktsiaseltsi vahelise tehingu tegemiseks nõusoleku andmist, kuisellest tehingust tulenevad nõukogu liikme huvid on vastuolus aktsiaseltsi huvidega.
- (4) Kohus võib aktsionäri, juhatuse või nõukogu liikmenõudel tunnistada kehtetuks seaduse või põhikirjaga vastuolus oleva nõukogu otsuse, kui nõue on esitatud kolme kuu jooksul otsuse vastuvõtmisest. [28.05.1996;17.06.1998]

§ 323. Otsuse vastuvõtmine koosolekut kokku kutsumata

(1) Nõukogul on õigus vastu võtta otsuseid nõukogu koosolekut kokku kutsumata, kui põhikirjaga ei oleette nähtud teisiti ja sellega on nõus kõik nõukogu liikmed.

(2) Nõukogu esimees saadab käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud otsuse eelnõu kirjalikult kõigilenõukogu liikmetele, määrates tähtaja, mille jooksul nõukogu liige peab esitama selle kohta oma kirjalikuseisukoha. Kui nõukogu liige ei teata nimetatud tähtaja jooksul, kas ta on otsuse poolt või vastu, loetakse, et tahäaletab otsuse vastu.

(3) Kui otsus tehakse käesolevas paragrahvis sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kui selle poolt antakse üle poole nõukogu liikmete häältest, kui seaduse või põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(4) Hääletustulemuste kohta koostab nõukogu esimeesnõukogu koosoleku protokoll asendavahääletusprotokoll ning saadab selle viivitamata nõukogu liikmetele ja juhatusele. Hääletusprotokoll kantakse:

1) aktsiaseltsi ärinimi ja asukoht;

2) vastuvõetud otsused koos hääletustulemustega (sealhulgas otsuse poolt hääletanud liikmed nimeliselt);

3) muud hääletamise suhtes olulise tähtsusega asjaolud.

(5) Käesoleva paragrahvi 4. lõikes nimetatud liikmete kirjalikuseisukohad on hääletusprotokollil lahutamatuks lisaks. [17.06.1998]

§ 324. Konkurentsikeeld

(1) Nõukogu liige ei või üldkoosoleku otsuseta:

1) olla füüsilisest isikust ettevõtjaks aktsiaseltsi tegevusalal;

2) olla aktsiaseltsiga samal tegevusalal tegutseva täisühingu osanik või usaldusühingu täisosanik;

3) olla aktsiaseltsiga samal tegevusalal tegutseva äriühingu juhtimisorgani liige, välja arvatud siis, kui tegemist on ühte kontserni kuuluvate äriühingutega.

(2) Kui nõukogu liikme tegevus on vastuolus käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatuga, võib aktsiaseltsi nõukogu liikmelt nõuda keelatud tegevuse lõpetamist, keelatud tegevusest saadud tulu üleandmist aktsiaseltsile, samuti kahju hüvitamist ulatuses, mis ületab sissenõutud tulu.

(3) Keelatud tegevuse lõpetamise ja keelatud tegevusest saadud tulu üleandmise nõude aegumistähtaeg on kolm kuud päevast, mil aktsiaselts sai teada konkurentsikeelu rikkumisest, kuid mitte pikem kui kolm aastat konkurentsikeelu rikkumisest. Kahju hüvitamise nõudele kohaldatakse üldistaegumistähtaega.

§ 325. Ärisaladuse tagamine

(1) Nõukogu liikmed peavad hoidma aktsiaseltsi ärisaladust.

(2) Aktsiaselts ei või nõuda käesoleva paragrahvi 1. lõikes näidatud kohustuse rikkumisega tekitatud kahju hüvitamist, kui nõukogu liikmed tegutsesid kooskõlas üldkoosolekuseadusliku otsusega. [28.05.1996]

§ 326. Nõukogu liikme töö tasustamine

Nõukogu liikmele võib maksta tema ülesannetele ja aktsiaseltsi majanduslikule olukorrale vastavat tasu, mille suurus ja maksmise kord määratakse üldkoosoleku otsusega. Kui aktsiaseltsi kasutatakse ilma asutamiskoosolekuta, määratakse esimese nõukogu liikmetele makstava tasu suurus ja maksmise kord kindlaks asutamislepinguga.

§ 327. Nõukogu liikme vastutus

Nõukogu liikmed vastutavad seaduse või põhikirjanõuete rikkumise ning oma kohustuste täitmata jätmisega süüliselt tekitatud kahju eest solidaarselt vastavalt käesoleva seadustiku §-s 315 sätestatule samamoodi nagu juhatuse liikmed. Nõukogu liige vabaneb vastutusest aktsiaseltsi ees, kui ta on ebaseaduslik tegevuse aluseks oleva otsuse vastuvõtmisel jäänud eriarvamusele ning eriarvamus on kantud protokollis.

4. jagu. Audiitor ja erikontroll

§ 328. Audiitori nimetamine

(1) Audiitorite arvu määrab ja audiitori nimetab üldkoosolek, kes määrab ka audiitorite tasustamise korra. Audiitori nimetamiseks on vajalik tema kirjalik nõusolek.

(2) Audiitoriks võib olla füüsiline isik, kellele on see õigusseaduse alusel antud.

(3) Juhatus esitab äriregistrile audiitorite nimekirja, milles peavad olemamärgitud audiitorite nimed, isikukoodid ja elukohad ning nende audiitoritegevuse õiguslik alus. Audiitorite muutumisel esitab juhatus viiepäeva jooksul äriregistrile audiitorite uue nimekirja. Äriregistrile esitatavale audiitoritenimekirjale tuleb lisada käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud audiitori nõusolek.

(4) Mõjuval põhjusel võib väljalangenud audiitori asemele määrata audiitori kohus juhatus või nõukogu, aktsionäri või muu huvitatud isiku nõudel. Kohtu poolt määratud audiitori volitused kestavad kuni uue audiitorivalimiseni üldkoosoleku poolt. Kohus määrab ka tema poolt määratud audiitorite tasustamise korra ja tasu suuruse. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 329. Audiitori volituste tähtaeg

Audiitori võib nimetada ühekordse audiitorkontrolli tegemiseks või teatud tähtjaks.

§ 330. Erikontroll

(1) Aktsionäride üldkoosolekul võivad aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/10 aktsiakapitalist, nõuda aktsiaseltsi juhtimise või varalise seisundiga seotud küsimustes erikontrolli korraldamise otsustamist ja erikontrolli läbiviija määramist.

(2) Kui üldkoosolek erikontrolli korraldamist ei otsusta, võivad aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/4 aktsiakapitalist, nõuda erikontrolli korraldamist ja erikontrolli läbiviijamääramist kohtu poolt. Kohus otsustab erikontrolli korraldamise ainult mõjuval põhjusel.

(3) Erikontrolli läbiviijaks võivad olla audiitorid. Kui erikontrollil läbiviijad määrab üldkoosolek, kinnitab üldkoosolek ka nende tasustamise korra. Kohtu poolt määratud erikontrollil läbiviijate tasustamise korra ja tasu suuruse määrab kohus.

(4) Juhatus ja nõukogu liikmed peavad võimaldama erikontrollil läbiviijatele tutvumist kõigi erikontrollil läbiviimiseks vajalike dokumentidega ning andma vajalikku teavet. Erikontrollil läbiviijad peavad hoidma aktsiaseltsi ärisaladust.

(5) Erikontrolli läbiviijad koostavad erikontrolli tulemuste kohta aruande, mille esitavad aktsionäride üldkoosolekule. [28.05.1996]

28. peatükk. ARUANDLUS JA KASUMI JAOTAMINE

§ 331. Aruannete koostamine

Pärast majandusaasta lõppu koostab juhatus raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruanderaamatupidamise seaduses sätestatud korras.

§ 332. Aruannete esitamine

(1) Pärast raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruandekoostamist esitab juhatus need viivitamatult audiitorile.

(2) Juhatus esitab raamatupidamise aastaaruande, tegevusaruande, audiitori järeldusotsuse ja kasumi jaotamise ettepaneku (majandusaasta aruanne) üldkoosolekule.

(3) Kasumi jaotamise ettepanekus märgitakse:

1) puhaskasum;

2) eraldised reservkapitali;

3) kasumi kandmine teistesse seaduses või põhikirjaga ettenähtud reservidesse;

4) aktsionäridele väljamakstava kasumiosa suurus;

5) kasumi kasutamine muuks otstarbeks.

(4) Juhatus peab tagama aktsionäridele võimaluse tutvuda majandusaastaaruandega vähemalt kahe nädalajooksul enne üldkoosolekut. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 333. Nõukogu õigused aruannete koostamisel

(1) Nõukogu vaatab majandusaasta aruande läbi ja koostabselle kohta kirjaliku aruande, mis esitatakse üldkoosolekule. Aruandes peab nõukogu näitama, kas ta kiidab heaks juhatuse poolt koostatud aastaaruande. Aruandes peab lisaks näitama, kuidas nõukogu on aktsiaseltsi tegevust korraldanud jajuhtinud.

(2) Nõukogul on õigus teha muudatusi kasumi jaotamise ettepanekus enneselle esitamist üldkoosolekule. [28.05.1996]

§ 334. Majandusaasta aruande kinnitamine ja esitamine äriregistrile

(1) Majandusaasta aruande kinnitab üldkoosolek.

(2) Juhatus esitab kinnitatud majandusaasta aruande äriregistrile mitte hiljem kui kuus kuud majandusaastalõpust. Koos majandusaasta aruandega tuleb esitada üle 10% aktsiategamääratud hääli omavate nimeliste aktsiateomanike nimekiri aastaaruande kinnitanud üldkoosoleku toimumise seisuga, midasäilitatakse äritoimikus. Nimekirjas tuleb näidata § 233 1. lõikes nimetatud andmed. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 335. Kasumi jaotamise otsus

(1) Kasumi jaotamise otsuse võtab vastu üldkoosolek kinnitatud raamatupidamise aastaaruande alusel.

(2) Kasumi jaotamise otsuses märgitakse:

- 1) puhaskasumi suurus;
- 2) eraldised reservkapitali;
- 3) eraldised teistesse seaduses või põhikirjaga ettenähtud reservidesse;
- 4) aktsionäride vahel jaotatav kasumiosa;
- 5) kasumi kasutamine muuks otstarbeks. [17.06.1998]

§ 336. Reservkapitali moodustamine

(1) Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest, samuti muudest eraldistest, mis kantakse reservkapitali seaduse või põhikirja alusel.

(2) Reservkapitali suurus nähakse ette põhikirjas ja see ei või olla väiksem kui 1/10 aktsiakapitalist.

(3) Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist. Kui reservkapital saavutab põhikirjas ettenähtud suuruse, lõpetatakse reservkapitali suurendamine puhaskasumi arvelt.

§ 337. Reservkapitali kasutamine

(1) Reservkapitali võib üldkoosoleku otsusel kasutada kahjumikatmiseks, kui seda ei ole võimalik katta aktsiaseltsi vabast omakapitalist (eelmistest perioodide jaotamata kasumi ja põhikirjas ettenähtud reservkapitali arvelt), samuti aktsiakapitali suurendamiseks.

(2) Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid. [17.06.1998]

29. peatükk. AKTSIAKAPITALI SUURUSEMUUTMINE

1. jagu. Aktsiakapitali suurendamine

§ 338. Aktsiakapitali suurendamise viisid

- (1) Aktsiakapitali võib suurendada uute aktsiate väljalaskmisega.
- (2) Aktsiakapitali suurendatakse täiendavate sisse maksetega või sisse makseteta.

§ 339. Üldkoosoleku kokkukutsumise teade

Aktsiakapitali suurendamiseks märgitakse üldkoosoleku kokkukutsumise teates:

- 1) aktsiakapitali suurendamise põhjus ja viis;
- 2) aktsiakapitali uus suurus;
- 3) uute aktsiate arv ja nimiväärtus või olemasolevate aktsiate uus nimiväärtus;
- 4) uute aktsiate märkimise eesõigus ja selle kasutamise aeg;

5) kui aktsiakapitali suurendatakse uute aktsiate väljalaskmisega -- nende märkimise aeg ja koht;

6) kui lastakse välja uut liiki aktsiaid -- nendest aktsiatest tulenevadõigused.

§ 340. Erakorralisele üldkoosolekule esitatavaddokumendid

Kui aktsiakapitali suurendamise otsustab erakorraline üldkoosolek, esitabjuhatuse üldkoosolekule üldkoosoleku kinnitatud eelmise majandusaasta aruande ja ülevaate aktsiaseltsikäesoleva aastamajandustegevusest.

§ 341. Aktsiakapitali suurendamise otsustamine

(1) Aktsiakapitali suurendamise otsus on vastu võetud, kui selle poolton antud vähemalt 2/3 üldkoosolekulesindatud häälest. Põhikirjaga võib ette näha suuremahälteenamuse nõude.

(2) Kui aktsiaseltsil on mitut liiki aktsiaid, on aktsiakapitali suurendamise otsus vastuvõetud, kui selle poolton lisaks käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud antud vähemalt 2/3 igat liiki aktsiatega üldkoosolekulesindatud häälest. Põhikirjas võib ette näha suuremahälteenamuse nõude.

(3) Kui aktsiakapitali suurendamise tõttu tuleb muuta põhikirja, tulebpõhikirja muutmise otsustada enneaktsiakapitali suurendamist.

(4) Aktsiakapitali suurendamise otsust ei või vastu võtta enne aktsiaseltsiäriregistrisse kandmist. [17.06.1998]

§ 342. Aktsiakapitali suurendamise otsus

Aktsiakapitali suurendamise otsuses märgitakse:

1) uute aktsiate arv ja nimiväärtus, samuti aktsiakapitalisuurendamise ulatus;

2) väljalastavate aktsiate liik, kui aktsiaseltsil on või lastaksevälja mitut liiki aktsiaid;

3) uute aktsiate märkimise eesõigus ja selle kasutamisetähtaeg; samuti aeg, mille seisuga aktsionäridelekuulub ostueesõigus;

4) aktsiate märkimise aeg;

5) aktsiate eest tasumise aeg ja koht, samuti kas ja millises ulatuses tasutakseaktsiate eest rahalise või mitterahalise sissemaksega, mitterahalise sissemakse korral ka selle ese;

6) kui suurendatakse aktsiate nimiväärtust -- olemasolevate aktsiateuus nimiväärtus;

7) kui aktsiaid lastakse välja ülekursiga -- ülekursi suurus, mis võib olla määratud kas kindla summana või ülekursi alampiirina, millest kõrgema ülekursi võib nõukogumäärata kuni märkimise alguseni;

8) aktsiatähtede ümbervahetamise aeg, kui aktsiatähed onvälja antud;

9) fondiemissiooni korral lisaks viide fondiemissiooni aluseks olevale bilansile ja omakapitali kirjetele, mille arvel ja millises ulatuses fondiemissioon läbi viiakse; samuti aeg, mille seisuga fondiemissioon läbiviiakse. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 343. Äriregistri kande tegemine

(1) Kui aktsiakapital on täielikult sisse makstud või fondiemissioon läbiviidud, esitab juhatuse äriregistrile avalduse aktsiakapitali suurendamise äriregistrisse kandmiseks. Avaldusele lisatakse:

1) üldkoosoleku otsus;

2) üldkoosoleku protokoll;

3) põhikirja uus tekst, kui põhikirja muudetakse;

4) aktsiakapitali suurendamisel uute sissemaksetega -- panga teatis aktsiakapitalis sissemaksimise kohta;

5) fondiemissiooni korral -- selle läbiviimise aluseks olnud majandusaasta aruanne;

6) mitterahalise sissemaksega tasumisel -- sissemakse väärtust jäselle üleandmist tõendavad dokumendid;

7) muud seaduses sätestatud dokumendid.

(2) Mitterahalise sissemaksega tasumisel lisatakse käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud avaldusesissemakse eseme väärtust ja selle üleandmist tõendavad dokumendid.

(3) Mitterahalise sissemakse üleandmist tõendavad juhatuse liikmed omaallkirjaga. Kui mitterahaliseksissemakseks on kinnisasi, peab avaldusele lisama väljavõtte kinnistusraamatust.

(4) Juhatus peab esitama avalduse aktsiakapitali suurendamiseäriregistrisse kandmiseks kuue kuu jooksulaktsiakapitali suurendamise otsuse vastuvõtmisest.

(5) Aktsiakapital loetakse suurendatuks ja uuest või suurendatavast osasttulenevad õigused tekkinuks kandetegemisest äriregistrisse. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 344. Asutamissätete kohaldamine

Sissemaksega aktsiakapitali suurendamisel kohaldatakse aktsiaseltsi asutamisesissemaksete tegemise jaaktsiate märkimise sätteid, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti. [17.06.1998]

§ 345. Aktsionäri eesõigus

(1) Kui uute aktsiate eest tasutakse rahas, on aktsionärieesõigus märkida uusi aktsiaid võrdeliselt omaaktsiate nimiväärtuse summaga. Aktsionäride eesõiguse võibvälistada üldkoosoleku otsusega, mille poolt onantud vähemalt 3/4 üldkoosolekul esindatud häälest. Juhatus peabaktsionäridele eelnevalt esitama kirjalikuselgituse, miks ostueesõiguse välistamine on vajalik ja põhjendama selles ka aktsiateväljalaskehinda.

(1¹) Aktsionär võib võõrandada oma aktsiatemärkimise eesõiguse samadel tingimustel kui aktsia.

(2) Kui aktsiaseltsil on mitut liiki aktsiaid ja lastakse välja ühte võimõnda liiki uusi aktsiaid, on nendemärkimisel vastavat liiki aktsiate omanikel eesõigus teiste aktsionäride ees.

(3) Juhatus saadab üldkoosoleku otsuse uute aktsiate märkimiseeesõigust omavatele aktsionäridele, kes eivõtnud üldkoosolekust osa. Kui eesõigus on esitajaaktsiate omanikel, tuleb teadeüldkoosoleku otsusest avaldada.

(4) Aktsiate ostueesõigusega märkimise aeg on kaks nädalataktsiakapitali suurendamise otsusevastuvõtmisest, kui üldkoosoleku otsuses ei ole ette nähtud pikemat tähtaega.[17.06.1998]

§ 346. Nõude tasaarvestamine

Uute aktsiate eest tasumisel võib üldkoosoleku otsusel tasaarvestadaaktsionäri või muu aktsiat märkidasooviva isiku nõude aktsiaseltsi vastu, kui see ei kahjusta aktsiaseltsi ega temavõlausaladajate huve. Nõuet tulebhinnata nagu mitterahalist sissemakset. [17.06.1998]

§ 346¹. Liigmärkimine

(1) Kui aktsiakapitali suurendamisel on aktsiaid märgitud koguaaktsiakapitali suurendamise ulatuses, võibaktsiaseltsi nõukogu otsustada aktsiate märkimise lõpetamise enne aktsiakapitalisuurendamise otsuses ettenähtudtähtaja möödumist.

(2) Kui ilmneb, et aktsiaid on märgitud üle kavandatud aktsiakapitalisuurendamise, otsustab nõukoguaaktsiate jaotuse märkijate vahel vastavalt märgitud aktsiate arvule ning liigmärgitudaktsiate tühistamise, kuiaktsiakapitali suurendamise otsusega ei ole ette nähtud teisiti. Liigmärgitud aktsiate eesttasutu tuleb aktsiaseltsikulul märkijatele viivitamata tagastada. [17.06.1998]

§ 347. Märkimise ebaõnnestumine

(1) Aktsiate märkimine loetakse ebaõnnestunuks, kuiaktsiakapitali suurendamise otsuses näidatud tähtajajooksul ei märgita kõiki uusi aktsiaid.

(2) Märkimise ebaõnnestumisel lõpevad märkijate kõikmärkimisega seotud õigused ja aktsiakapitalisuurendamine jäetakse ära. Juhatus peab märkijate poolt tasuta viivitamatulttagastama. Tasutu tagastamise eestvastutavad juhatuse liikmed solidaarselt.

(3) Üldkoosoleku otsusega võib juhatusele anda õiguse pikendada märkimise aega või tühistada aktsiad, midaei ole märkimisaja jooksul märgitud. Juhatus võib nimetatud õigusi teostada 15 päeva jooksul pärast märkimisajalõppu. Kui juhatuse antud uueks tähtpäevaks on aktsiad märgitud, loetaksemärkimine kehtivaks. [17.06.1998]

§ 348. Kasumi jaotamises osalemine

(1) Aktsiakapitali suurendamise otsusega võib ette nähatähtpäeva, millest alates aktsiad annavad õigusesaada dividendi. See õigus ei või tekkida hiljem kui aktsiakapitali suurendamiselejärgneva majandusaasta eest.

(2) Kui aktsiakapitali suurendamise otsuses ei ole ette nähtud käesolevaparagrahvi 1. lõikes nimetatudtähtpäeva, tekib õigus saada dividendi majandusaastal, millal on tehtud aktsiakapitalisuurendamise kanne.[17.06.1998]

§ 349. Nõukogu õigus suurendada aktsiakapitali

(1) Põhikirjaga võib anda nõukogule kuni kolmeks aastaks õiguse suurendada aktsiakapitali sissemaksete tegemisega.

(2) Nõukogu võib suurendada aktsiakapitali põhikirjasettenähtud suuruseni. Aktsiakapitali ei või suurendada rohkem kui pool aktsiakapitalist, mis oli ajal, kui nõukogu sai õiguse suurendada aktsiakapitali.

(2¹) Nõukogul on käesoleva seadustiku § 3473. lõikes nimetatud õigused.

(3) Mitterahalise sissemaksega võib nõukogu väljalastud aktsiateest tasuda ainult juhul, kui see on ettenähtud põhikirjas.

(4) Äriregistrile esitatavale avaldusele aktsiakapitali suurendamise kohta lisatakse nõukogu otsus jakoosoleku protokoll, käesoleva seadustiku §-s 323 sätestatud juhulhääletusprotokoll. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 350. Fondi emissioon

(1) Aktsiaselts võib suurendada aktsiakapitali aktsiaseltsi omakapitaliarvel sissemaksid tegemata (fondi emissioon).

(2) Fondi emissiooni võib üldkoosolek otsustada pärast aastabilansikinnitamist. Kui fondi emissioonotsustatakse pärast seitsme kuu möödumist ajast, mille seisuga aastabilanss koostati, tuleb koostada ja üldkoosolekul kinnitada vahebilanss. Vahebilanss tuleb koostada ja kinnitada majandusaastaaruandekoostamiseks ja kinnitamiseks ettenähtud korras.

(3) Fondi emissiooni võib viia läbi uute aktsiate väljalaskmisega või olemasolevate aktsiate nimiväärtuse suurendamisega.

(4) Fondi emissiooni korral suureneb aktsionäri osa aktsiakapitalisvõrdeliselt tema aktsiate nimiväärtusega.

(5) Fondi emissioonis osalevad ka aktsiaseltsile kuuluvad oma aktsiad.

(6) Fondi emissiooni teel suurendatakse aktsiakapitali uute aktsiate nimiväärtuste summa ulatuses võiolemasolevate aktsiate nimiväärtuse suurendamise ulatuses. [28.05.1996]

§ 351. Aktsiakapitali tingimuslik suurendamine

(1) Kui aktsiaselts laseb välja vahetusvõlakirju (§ 241), võib juhatus suurendada aktsiakapitali aktsiate vastuvahetatavate vahetusvõlakirjade nimiväärtuste summa ulatuses. Juhatus võib suurendada aktsiakapitali kasuuremas ulatuses, kui selline võimalus on ette nähtud tingimusliku aktsiakapitalisuurendamise otsuses ja nimiväärtuste vahe kaetakse rahas.

(2) Võlakirja omaniku nõudel laseb juhatus välja aktsiaid ja vahetab need võlakirja vastu võlakirjas märgitud tähtajal.

(3) Kui aktsiaselts laseb välja vahetusvõlakirju, on aktsionäridelnende märkimise eesõigus käesolevaseadustiku §-s 345 sätestatud korras. [17.06.1998]

2. jagu. Aktsiakapitali vähendamine

§ 352. Aktsiakapitali vähendamise viisid

(1) Aktsiakapitali võib vähendada aktsiate nimiväärtuse vähendamisega või aktsiate tühistamisega.

(2) Kui aktsiakapitali vähendatakse aktsiate nimiväärtuse vähendamisega, vahetatakse aktsiatähed uute vastuvõeti neile tehakse nimiväärtuse vähendamise märged. Nimiväärtuse vähendamisel tuleb järgida käesoleva seadustiku § 223 1. ja 2. lõikes sätestatud.

§ 353. Aktsiakapitali vähendamise ulatus

(1) Aktsiakapitali ei või vähendada alla käesolevaseadustiku §-s 222 nimetatud aktsiakapitali suuruse.

(2) Aktsiakapitali vähendatakse esmajärjekorras aktsiaseltsile kuuluvate oma aktsiate arvel.

(3) Eelisaktiate arvel võib aktsiakapitali vähendada ainult juhul, kui nendeaktiate omanikele on dividendtäielikult välja makstud.

(4) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes ja käesoleva seadustiku §-s 358 sätestatud ei kohaldata, kui aktsiakapitalivähendamisega samaaegselt otsustatakse aktsiakapitali suurendamine kuni käesolevaseadustiku §-s 222 nimetatud aktsiakapitali suuruseni. Aktsiate eest, mis lastakse välja sellistel asjaoludel, võibtasuda ainult rahaga.

§ 354. Üldkoosoleku kokkukutsumise teade

Aktsiakapitali vähendamiseks märgitakse üldkoosolekukokkukutsumise teates:

- 1) aktsiakapitali vähendamise põhjus ja viis;
- 2) aktsiakapitali vähendamise ulatus;
- 3) tühistatavate aktsiate arv ja liik või aktsiatenimiväärtuse vähendamise ulatus.

§ 355. Erakorralisele üldkoosolekule esitatavaddokumendid

Kui aktsiakapitali vähendamise otsustab erakorraline üldkoosolek, esitab juhatus üldkoosolekule üldkoosoleku kinnitatud eelmise majandusaasta aruande ja ülevaate aktsiaseltsikäesoleva aastamajandustegevusest.

§ 356. Aktsiakapitali vähendamise otsustamine

(1) Aktsiakapitali vähendamise otsus on vastu võetud, kui sellepoolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekulesindatud häälest. Põhikirjaga võib ette näha suuremahälteenamuse nõude.

(2) Kui aktsiaseltsil on mitut liiki aktsiaid, on aktsiakapitali vähendamise otsus vastu võetud, kui selle poolton lisaks käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud antud vähemalt 2/3 igat liiki aktsiatega üldkoosolekulesindatud häälest. Põhikirjaga võib ette näha suuremahälteenamuse nõude.

(2¹) Kui aktsiakapitali vähendamise käigus soovitakse aktsiatenimiväärtust vähendada või aktsiaid tühistada teisi kui võrdeliselt kõigist vastavat liiki aktsiatest, on vastav otsus vastu võetud, kui lisaks käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes sätestatud otsuse poolt aktsionärid, kelle aktsiaid teistega ebavõrdeliselt suuremas osast tühistatakse või aktsiate nimiväärtust vähendatakse.

(3) Kui aktsiakapitali vähendamise tõttu tuleb muuta põhikirja, peab põhikirja muutmise otsustama enne aktsiakapitali vähendamist, välja arvatud siis, kui aktsiakapitali vähendatakse käesoleva seadustiku § 3534. lõikes nimetatud juhul. [17.06.1998]

§ 357. Aktsiakapitali vähendamise otsus

Aktsiakapitali vähendamise otsuses märgitakse:

- 1) aktsiakapitali vähendamise põhjus;
- 2) aktsiakapitali vähendamise ulatus ja viis;
- 3) tühistatavate aktsiate arv ja liik või aktsiatenimiväärtuse vähendamise ulatus;
- 4) aktsiate tagastamise või ümbervahetamise aeg.

§ 358. Võlausaldajatele teatamine

(1) Juhatus saadab 15 päeva jooksul aktsiakapitalivähendamise otsuse vastuvõtmisest kirjaliku teate aktsiakapitali uue suuruse kohta aktsiaseltsile teada olevatele võlausaldajatele, kellel olid nõuded aktsiaseltsi vastu enne aktsiakapitali vähendamise otsuse vastuvõtmist.

(2) Aktsiakapitali vähendamise otsuse kohta peab juhatus avaldama üleriigilise levikuga ajalehes kaks teadet vähemalt 15-päevase vahega. Teates tuleb näidata, et võlausaldajad esitaksid oma nõuded kahe kuu jooksul.

(3) Aktsiaselts peab tagama võlausaldajate nõuded, kui need on esitatud kahe kuu jooksul viimase teate avaldamisest. Kui nõude täitmise tähtpäev on saanud või kui nõue ei ole piisavalt tagatud, võib võlausaldajal nõude rahuldamisest.

§ 359. Avalduse esitamine äriregistrile

(1) Aktsiakapitali vähendamise äriregistrisse kandmise avalduse esitab juhatus mitte varem kui kolme kuumõõdudes teise aktsiakapitali vähendamise teate avaldamisest. Avaldusele lisatakse:

1) üldkoosoleku otsus;

2) üldkoosoleku protokoll;

3) muud seaduses sätestatud dokumendid.

(2) Avalduses peavad juhatuse liikmed kinnitama, et oma nõudedtähtaegselt esitanud ja vähendamise vastuvaieldnud võlausaldajate nõuded on tagatud või rahuldatud.

(3) Aktsiakapital loetakse vähendatuks kande tegemisel äriregistrisse.

§ 360. Aktsiatähe tagastamine ja ümbervahetamine

(1) Juhatus teatab aktsionäridele üldkoosoleku kinnitatudtähtaja, mille jooksul tühistatud aktsiatähedkõrvaldatakse käibest või senised aktsiad vahetatakse madalanimiväärtusega aktsiate vastu. Kui aktsiaseltsil on esitajaaktsiad, avaldatakse aktsiatähtede vahetamise või kõrvaldamise teade.

(2) Kui käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tähtaeg on möödunud, on aktsiatäht kehtetu. Aktsionäriksäilib kehtetu aktsiatähe ümbervahetamise õigus.

§ 361. Väljamakse aktsionäridele

(1) Aktsiakapitali vähendamisel võib teha väljamakseidaktsionäridele, kui see on ette nähtud aktsiakapitalivähendamise otsuses.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud väljamakseidvõib teha mitte varem kui kolme kuu möödumiselaktsiakapitali vähendamise äriregistrisse kandmisest ning tingimusel, et võlausaldajate tähtaegselt esitatud nõudedon tagatud või rahuldatud.

§ 362. Aktsiakapitali lihtsustatud vähendamine

(1) Aktsiaseltsi kahjumi katmiseks võib aktsiakapitalivähendada, kohaldamata käesoleva seadustiku §-s 358sätestatud (aktsiakapitali lihtsustatud vähendamine).

(2) Aktsiakapitali lihtsustatud vähendamise võib läbi viia, kui kahjumikatmiseks ei piisa aktsiaseltsireservkapitalist ja kui aktsiaseltsil ei ole ka muid reserve.

(3) Aktsiakapitali vähendamise otsuses tuleb näidata kahjum, millekatmiseks aktsiakapitali vähendatakse.

(4) Aktsiakapitali lihtsustatud vähendamisel tekkinud vaba kapitali võibkasutada ainult aktsiaseltsi kahjumikatmiseks. Kui tekkinud vaba kapital on kahjumist suurem, kantakse kahjumit ületav osareservkapitali.

§ 363. Kasumi jaotamise piirang

(1) Aktsiakapitali lihtsustatud vähendamise aasta ja sellejärgneva kahe majandusaasta jooksul ei võiaktsionäridele maksta dividendi.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud keeldu ei kohaldataeelisaktsiate suhtes. [28.05.1996]

30. peatükk. AKTSIASELTSI LÕPETAMINE

§ 364. Aktsiaseltsi lõpetamise alused

Aktsiaselts lõpetatakse:

1) üldkoosoleku otsusega;

2) kohtuotsusega;

3) [välja jäetud 28.05.1996]

4) teistel seaduse või põhikirjaga ettenähtud alustel.

§ 365. Aktsiaseltsi lõpetamise otsustamineüldkoosolekul

(1) Lõpetamisotsus on vastu võetud, kui selle poolt on antudvähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häältest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet. Kuiaktsiaseltsil on mitut liiki aktsiaid,

onlõpetamisotsuse vastuvõtmiseks lisaks vajalik, et otsuse poolthääletaks vähemalt 2/3 iga liiki aktsiatega esindatudhäälest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamusenõuet.

(2) Kui aktsiaseltsi lõpetamise otsustab erakorraline üldkoosolek, esitabjuhatuse üldkoosolekuleüldkoosolekul kinnitatud eelmise majandusaasta aruande ja ülevaate aktsiaseltsikäesoleva aastamajandustegevusest.

(3) Majandustegevuse ülevaates peab näitama, millise tähtaja jooksulsaab aktsiaselts rahuldavadõlausaldajate nõuded. [17.06.1998]

§ 366. Sundlõpetamine

(1) Aktsiaselts lõpetatakse kohtuotsusega, kui:

1) üldkoosolek ei ole võtnud vastu lõpetamise otsust, kuiselle vastuvõtmine oli seaduse või põhikirjaalusel kohustuslik, samuti juhul, kui aktsionärid ei ole vastu võtnud ühtegi§-s 301 ettenähtud otsust või kuinende otsuste tegemiseks ei ole üldkoosolekut kokku kutsutud;

2) kahe viimase majandusaasta jooksul ei ole toimunud üldkoosolekut;

3) juhatuse volituste tähtaeg on lõppenud rohkem kui kaks aastattagasi ja uut juhatust ei ole valitud;

4) muudel seaduses sätestatud juhtudel.

(2) Aktsiaseltsi sundlõpetamise nõude võivad esitada juhatuse,nõukogu, juhatuse liige, aktsionär, samutiteised seaduses nimetatud isikud.

(3) Enne aktsiaseltsi sundlõpetamise otsuse tegemist võib kohusmäärata tähtaja sundlõpetamise aluseks olevate asjaolude kõrvaldamiseks. [17.06.1998]

§ 367. Aktsiaseltsi lõpetamise avaldus

(1) Aktsiaseltsi lõpetamise otsuse kandmiseks äriregistrissesitab juhatuse avalduse. Avaldusele lisatakseüldkoosoleku otsus ja üldkoosoleku protokoll.

(2) Kui aktsiaselts lõpetatakse kohtuotsuse alusel, saadab kohus otsuseäriregistrile kande tegemiseks.

§ 368. Likvideerimine

Aktsiaseltsi lõpetamisel toimub selle likvideerimine(likvideerimismenetlus), kui seaduses ei ole sätestatudteisiti.

§ 369. Likvideerijate määramine

(1) Aktsiaseltsi likvideerijateks on juhatuse liikmed, kui põhikirjaga,üldkoosoleku otsusega või kohtuotsusega ei ole ette nähtud teisiti. Likvideerija peab olema teovõimelinefüüsiline isik.

(2) Vähemalt üks likvideerija peab olema isik, kelle elukoht on Eestis.

(3) Kohus määrab likvideerijad sundlõpetamise korral, samuti juhul,kui seda nõuavad aktsionärid, kelleaktsiad esindavad vähemalt 1/10 aktsiakapitalist. Kohus määrab ka likvideerijatetasustamise korra ja tasu suuruse.

§ 370. Likvideerijate tagasikutsumine

(1) Üldkoosoleku määratud likvideerija võibüldkoosolek igal ajal tagasi kutsuda.

(2) Aktsionäri või muu huvitatud isiku nõudel võib kohuslikvideerija mõjuval põhjusel tagasi kutsuda. Seljuhul nimetab kohus uue likvideerija.

§ 371. Likvideerija kanne

(1) Likvideerijate kandmiseks äriregistrissesitab juhatuse avalduse.Avaldusele lisatakse likvideerijateallkirjade näidised.

(2) Kui likvideerija nimetatakse kohtuotsusega, saadab kohus otsuse äriregistrilekande tegemiseks.

(3) Äriregistrissesitatakse likvideerijate nimed, elukohad ja isikukoodid.

§ 372. Likvideerijate õigused ja kohustused

(1) Likvideerijatel on juhatuse ja nõukogu õigused jakohustused, mis ei ole vastuolus likvideerimiseeesmärgiga.

(2) Likvideerijad lõpetavad aktsiaseltsi tegevuse, nõuavad sissevõlad, müüvad vara ja rahuldavadvõlausaldajate nõuded.

(3) Likvideerijad võivad teha ainult neid tehinguid, mis on vajalikud aktsiaseltsilikvideerimiseks. Kolmandate isikute suhtes on likvideerijate esindusõigus piiramatu.

(4) Kui aktsiaseltsil on mitu likvideerijat, on neil õigus esindada aktsiaseltsi ainultühiselt. Likvideerijad võivad volitada ühte või mitut enda hulgast teatud tehingute tegemiseks võiteatud liiki tegevuseks.

(5) Likvideerimismenetluses peab aktsiaseltsi ärinimele lisama märkuse «likvideerimisel». [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 373. Pankrotiavalduse esitamine

Kui likvideeritava aktsiaseltsi varast ei jätku võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamiseks, peavad likvideerijad esitama pankrotiavalduse.

§ 374. Likvideerimise alustamise bilanss

Likvideerimise alustamisel koostavad likvideerijad bilansi.

§ 375. Võlausaldajatele teatamine

(1) Likvideerijad avaldavad viivitamata teate aktsiaseltsilikvideerimismenetlusest üleriigilise levikuga ajalehes ja Riigi Teataja Lisas.

(2) Teada olevatele võlausaldajatele peavad likvideerijad likvideerimisteatesaatma.

(3) Likvideerimisteates tuleb märkida, et võlausaldajad esitaksid omanõuded nelja kuu jooksul viimase teate avaldamisest. [28.05.1996]

§ 376. Nõuete esitamine

Võlausaldajad peavad teatama likvideerijatele nelja kuu jooksul viimaste teate avaldamisest kõigist omanõuetest aktsiaseltsi vastu. Teates märgitakse nõude sisu, alus ja suurus ning sellele lisatakse nõuet tõendav dokumentid.

§ 377. Nõuete rahuldamine

(1) Kui teada olev võlausaldaja ei ole nõuet esitanud, deponeeritakse temale kuuluv rahasumma.

(2) Kui võlausaldaja nõude täitmise tähtpäev ei olesaabunud ja võlausaldaja ei võta täitmist vastu, deponeeritakse temale kuuluv raha.

§ 378. Lõppbilanss

(1) Pärast kõigi võlausaldajate nõuete rahuldamist ja raha deponeerimist koostavad likvideerijad lõppbilanssi ja vara jaotusplaani.

(2) Lõppbilanssi ja vara jaotusplaani peab kontrollima audiitor.

(3) Likvideerijad peavad lõppbilanssi ja vara jaotusplaani esitama aktsiaseltsi asukohas tutvumiseks kõigile aktsionäridele ja teatama sellest aktsionäridele, kellel on nimelised aktsiad. Kui aktsiaseltsil on esitaja aktsiad, avaldavad likvideerijad ajalehes teate bilanssi ja vara jaotusplaani kohta.

(4) Kui bilansi või vara jaotusplaani koostamisel ei ole järgitud seaduse või põhikirja sätteid või üldkoosoleku otsuseid, võib kohus huvitatud isiku nõudel kahe kuu jooksul bilanssi ja vara jaotusplaani aktsionäridele tutvumiseks esitamise otsustada uue bilansi või vara jaotusplaani koostamise või täiendavalikvideerimise.

§ 379. Vara jaotamine

(1) Pärast võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamist ja raha deponeerimist jaotatakse allesjäänud vara aktsionäride vahel likvideerijate poolt koostatud vara jaotusplaani kohaselt vastavalt nende aktsiainimiväärtusele, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Vara võib välja jagada kuue kuu möödumisel viimase likvideerimisteate avaldamisest ja kahe kuu möödumisel lõppbilanssi ja vara jaotusplaani aktsionäridele tutvumiseks esitamise, kui bilanssi ega vara jaotusplaani ei ole koostatud või on hagi tagasi lükatud.

(3) Kohus võib lubada teha aktsionäridele väljamakseid enne kuue kuu möödumist likvideerimisteate avaldamisest, kui sellega ei kahjustata võlausaldajate huve.

(4) Väljamaksed tehakse rahas, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(5) Likvideerijad ei pea vara müüma, kui see ei ole vajalikvõlausaldajate nõuete rahuldamiseks ning kui üldkoosolek annab selleks nõusoleku. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 380. Lõpetatud aktsiaseltsi tegevuse jätkamine

(1) Kui aktsiaseltsi lõpetamine on ette nähtud põhikirjaga või otsustatud üldkoosoleku otsusega, võib üldkoosolek kuni vara aktsionäride vahel jagamise alustamiseni otsustada aktsiaseltsitegevuse jätkamise või aktsiaseltsi ühinemise, jagunemise või ümberkujundamise. Tegevuse jätkamise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul antud häältest.

(2) Kui otsustatakse tegevuse jätkamine, tuleb sama otsusega määrata uus nõukogu ja juhatus ning vähendada aktsiakapitali järelejäänud vara maksumuseni. Kui vara on vähenenud allakäesoleva seadustiku §-s 222 nimetatud aktsiakapitali suurus, tuleb lisaks otsustada aktsiakapitali suurendamine.

(3) Likvideerijad peavad esitama avalduse tegevuse jätkamise äriregistrisse kandmiseks. Jätkamise otsus jõustub selle äriregistrisse kandmisest.

§ 381. Äriregistrist kustutamine ja täiendavlikvideerimine

(1) Pärast likvideerimise lõpetamist, kuid mitte varem kui kuuekuu möödumisel viimase likvideerimisteate avaldamisest ja kolme kuu möödumisel lõppbilansi ja vara jaotusplaanis aktsionäridele tutvumiseks esitamises esitavad likvideerijad avalduse aktsiaseltsi kustutamiseks äriregistrist. Avaldusele lisatakse lõppbilanss ja varajaotusplaan. Avalduses peavad likvideerijad kinnitama, et lõppbilanssi ega vara jaotusplaanikohtus vaidlustatude ole või on hagi tagasi lükatud ning et aktsiaseltsi võlausaldajatenõuded on rahuldatud või selleks vajalik varadeponeeritud.

(2) Kui pärast aktsiaseltsi äriregistrist kustutamist selgub, et on vajalikud täiendavad likvideerimisabinõud, ennistab kohus huvitatud isiku nõudel vanade likvideerijate õigused võimäärab uued likvideerijad. [17.06.1998]

§ 382. Dokumentide säilitamine

(1) Aktsiaseltsi dokumendid annavad likvideerijad hoiule ühele likvideerijale või arhiivile. Kui likvideerijadei ole määranud dokumentide hoidjat, määrab selle kohus.

(2) Dokumentide hoidja nimi, elu- või asukoht ja isiku- või registrikood kantakse äriregistrisse likvideerijate avaldusel, kohtu poolt määratud hoidja puhul kohtuotsuse alusel. Dokumentide hoidjamuutumisel teatab üleandja sellest enne üleandmist registripidajale uute andmete registrisse kandmiseks.

(3) Aktsiaselts on vastutav oma tegevuse tulemusena loodud või saadud dokumentide säilimise eest seadusega ettenähtud tähtaja jooksul. Aktsiaseltsi likvideerimisel võib temasäilitamisele kuuluvad dokumendid kokkuleppel arhiiviga üle anda arhiivi. Dokumentide üleandmisel arhiivi läheb vastutus nende säilimise eest arhiivile. [25.03.1998; 17.06.1998]

§ 383. Likvideerijate vastutus

Likvideerijad vastutavad tekitatud kahju eest nagu juhatuse liikmed.

VIII osa. FILIAAL

§ 384. Välismaa äriühingu filiaal

(1) Kui välismaa äriühing tahab oma nimel Eestispüsivalt pakkuda kaupu või teenuseid, peab ta äriregistrisse kandma filiaali.

(2) Filiaal ei ole juriidiline isik. Äriühing vastutab filiaali tegevusest tulenevate kohustuste eest.

(3) Seaduses sätestatud juhtudel peab äriühing saama loa Eestis filiaaliasutamiseks. [28.05.1996]

§ 385. Filiaali juhataja

(1) Välismaa äriühing peab filiaalile määramajuhataja või juhatajad. Juhataja peab olema teovõimeline füüsiline isik. Vähemalt ühe juhataja elukoht peab olema Eestis. Juhatajaks ei või olla pankrotivõlgnik ega isik, kellel on seaduse alusel ära võetud õigus tegelda majandustegevusega.

(2) Juhataja juhib ja esindab filiaali ning korraldab filiaaliraamatupidamist. Juhataja võib anda prokuura.

(3) Kui filiaalile on määratud mitu juhatajat, võib filiaali esindada igüks neist, kui ei ole määratud, et filiaalivõivad esindada juhatajad või mõned neist ühiselt.

(4) Juhataja filiaali esindusõiguse piiramine ei kehti kolmandate isikute suhtes.

(5) Juhatajatele kohaldatakse käesoleva seadustiku §-des 310 ja 312--315 sätestatud. [28.05.1996]

§ 386. Filiaali registrisse kandmine

(1) Välismaa äriühingu filiaal kantakse selle asukoohaäriregistrisse filiaali juhataja avaldusel. Avaldusesmärgitakse käesoleva seadustiku §-s 387 sätestatud andmed.

(2) Avaldusele lisatakse:

1) ametlik tunnistus äriühingu olemasolu kohta tema asukohamaal (äriregistri väljavõte võiregistreerimistunnistuse ärakiri);

2) luba filiaali asutamiseks, kui see on sätestatud seaduses;

3) filiaali juhataja volitusi tõendav volikiri või juhatajamääramise otsuse ärakiri;

4) äriühingu põhikirja või ühingulepingu asukohamaa seaduste kohaselt tõestatud ärakiri, kui põhikirjavõi ühingulepingu registrile esitamine on nõutav ka ühingu asukohamaal;

5) sidevahendite (telefon, faks) numbrid;

6) juhatajate notariaalselt tõestatud allkirjanäidised;

7) muud seaduses sätestatud dokumendid.

(3) [kehtetu 17.06.1998]

(4) Filiaali äriregistrisse kandmise avaldusele ja teistele äriregistrile esitatavatele avaldustele kirjutab allafiliaali juhataja. Kui filiaalil on mitu juhatajat, peavad avaldusele kirjutama alla mitu juhatajat, kui nad on õigustatud filiaali esindama ainult ühiselt.

(5) Filiaal loetakse asutatuks selle äriregistrisse kandmisest ja lõppenuks selle äriregistrist kustutamisel. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 387. Äriregistrisse kantavad andmed

Äriregistrisse kantakse:

1) filiaali ja äriühingu ärinimed;

2) filiaali ja äriühingu asukohad ja aadressid;

3) filiaali tegevusala;

4) register, kus äriühing on registrisse kantud ning registrinumber, kui äriühingu asukohamaa seadusega on ette nähtud registrisse kandmine;

5) äriühingu õiguslik vorm;

6) millise maa seaduse alusel äriühing asukohamaal tegutseb;

7) äriühingu osa- või aktsiakapitali suurus, kui see kantakse äriühingu asukohamaa registrisse;

8) äriühingu põhikirja vastuvõtmise aeg ja põhikirja muudatuste tegemine, kui see kantakse äriühingu asukohamaa registrisse;

9) [välja jäetud 28.05.1996]

10) filiaali juhatajate nimed;

11) kes juhatajatest võib esindada filiaali erinevalt käesolevase seadustiku § 385 3. lõikes sätestatud;

11¹) välismaa äriühingu seadusjärgsete esindajate nimed;

12) äriühingu majandusaasta algus ja lõpp ning kasühing peab majandusaasta aruande avaldama;

13) muud seaduses sätestatud andmed. [28.05.1996;17.06.1998]

§ 388. Raamatupidamine ja aastaaruannete esitamine

(1) Välismaa äriühing peab filiaali kohta pidama eraldiraamatupidamist. Raamatupidamist tuleb filiaali kohtapidada vastavalt raamatupidamise seaduse nõuetele.

(2) Kui välismaa äriühing peab avaldama majandusaasta aruande, peab filiaali juhataja hiljemalt üks kuupärast aastaaruande kinnitamist ja seitse kuud pärast majandusaasta lõppu esitama filiaali asukoha äriregistrile äriühingu kontrollitud ja kinnitatud aastaaruande notariaalselt tõestatud ära kirja, samuti aruande filiaali tegevuse kohta.

(3) Kui filiaali asutaja on asukohamaal tütarettevõtja, võib taaastaaruande esitamise asemel esitada emaettevõtja kontserniaruande, kui samaaegselt esitatakse emaettevõtja juhtorgani poolt allkirjutatud avaldusselle kohta, et tütarettevõtja ei pea äriühingu asukohamaa seaduse kohaselt aastaaruannet koostama ja äriühingubilanss ning kasum kajastuvad emaettevõtja kontserniaruandes. [28.05.1996]

§ 389. Äriühingu pankrot või likvideerimine

Äriühingu pankrotimenetluse või likvideerimise alustamisest peab filiaali juhataja 14 päeva jooksul teatama filiaali asukoha registripidajale, kes teeb selle kohta äriregistrisse vastava märke. [28.05.1996]

§ 390. Filiaali likvideerimine ja registrist kustutamine

(1) Filiaal kustutatakse äriregistrist, kui:

1) äriühing on lõppenud;

2) seda taotleb äriühing;

3) kui filiaalil ei ole juhatajat ja teda ei määrata kolme kuu jooksul registripidaja poolt hoiatuse tegemisest;

4) kui filiaali juhataja ei esita käesoleva seadustiku §-s 388 nimetatud tähtaegade kestel nõutava aastaaruannet ja filiaali aruannet ning ei tee seda ka registripidaja määratud lisatähtajajooksul.

(2) Filiaal kustutatakse äriregistrist kohtuotsuse alusel selleks seadusega õigustatud isiku või asutuse, samuti muu huvitatud isiku nõudel, kui filiaali tegevuse eesmärk või tegevus on vastuolus seaduse, põhiseadusliku korra või heade kommetega või võlausaldaja taotlusel, kes tõendab, et ei saa omanõuet, mis tuleneb äriühingute gutsemisest Eestis, rahuldada äriühingu Eestis oleva vara arvel, samuti muul seaduses sätestatud alusel.

(3) Pärast filiaali registrist kustutamist võib välismaa äriühing Eestis ettevõtjana tegevust jätkata ainult siis, kui ta laseb registrisse kanda uue filiaali. Filiaali kustutamisel registrist võlausaldaja taotlusel võib uue filiaaliregistrisse kanda ainult siis, kui võlausaldaja nõue on rahuldatud või kui esitatakse võlausaldaja kirjalik nõusolek filiaal registrisse kanda.

(4) Enne filiaali registrist kustutamist tuleb teostada filiaali likvideerimine, millele kohaldatakse käesolevaseadustiku §-des 369--372, 374--377, 378 1. ja 2. lõikes ja 381--383 sätestatud. Pärast kõigi võlausaldajate nõuete rahuldamist ja raha deponeerimist koostavad likvideerijad lõppbilansi, mis lisatakse filiaali registrist kustutamise avaldusele. [28.05.1996]

IX osa. ÜHINEMINE, JAGUNEMINE JA ÜMBERKUJUNDAMINE

31. peatükk. ÜHINEMINE

1. jagu. Üldsätted

§ 391. Ühinemise viisid

(1) Äriühing (ühendatav ühing) võib ühineda teise äriühinguga (ühendav ühing). Ühendatav ühing loetakse lõppenuks.

(2) Äriühingud võivad ühineda ka selliselt, et asutavad uue äriühingu. Ühinevad ühingud loetakse sel juhul lõppenuks.

(3) Ühinemine toimub likvideerimismenetluseta.

(4) Ühinemisel läheb ühendatava ühingu vara, sealhulgas kohustused, üle ühendavale ühingule. Uue ühingu asutamisel läheb ühinevate ühingute vara, sealhulgas kohustused, sellele üle.

(5) Ühendatava ühingu osanikud või aktsionärid saavad ühinemisel ühendava ühingu osanikeks või aktsionärideks. Uue ühingu asutamisel saavad selle osanikeks või aktsionärideks ühinevate ühingute osanikud või aktsionärid.

(6) Ühinevateks ühinguteks võivad olla sama või eri liiki Eestiäriregistrisse kantud äriühingud, kui seadusei ole sätestatud teisiti. [17.06.1998]

§ 392. Ühinemisleping

(1) Ühinemiseks sõlmivad ühingute juhatused võiühingut esindama õigustatud osanikud ühinemislepingu. Ühinemislepingust tekivad õigused ja kohustused pärast lepingu heakskiitmiskäesoleva seadustiku §-s 397sätestatud korras. Ühinemislepingus tuleb märkida:

- 1) ühingute ärinimed ja asukohad;
- 2) ühingute osade või aktsiate asendussuhe ja juurdemaksetesuurus, kui juurdemakseid tehakse;
- 3) ühendava ühingu osade või aktsiate üleandmisingimused;
- 4) mis ajast alates üleantud osad või aktsiad annavad õigusekasumiosale ühendavas ühingus;
- 5) õigused, mis ühendav ühing annab ühendatavaühingu osanikele või aktsionäridele, sealhulgasaktsiaseltsi eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanikele;
- 6) ühinemise tagajärjed ühendatava ühingu töötajatele;
- 7) aeg, millest alates ühendatava ühingu tehingud loetakse tehtuksühendava ühingu arvel (ühinemisebilansi päev).

(2) Ühinemislepingus ettenähtud ühendava osaühingu võiaktsiaseltsi juurdemaksete summa ühendatavaühingu osanikele või aktsionäridele ei või ületada 1/10 neile asendatudosade või aktsiate nimiväärtuste summat.

(3) Kui ühendatava ühingu kõik osad või aktsiad kuuluvadühendavale ühingule, ei tule ühinemislepingusnäidata käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 2--5 nimetatudandmeid.

(4) Ühinemisleping peab olema notariaalselt tõestatud.

(5) Kui heakskiidetud ühinemisleping on tingimuslik ja tingimus ei ole viie aastajooksul pärast lepingusõlmimist saanud, võib ühing selle lõpetada, teatades lõpetamisestvähemalt kuus kuud ette, kuiühinemislepingus ei ole ette nähtud lühemat etteteatamise tähtaega. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 393. Ühinemisaruanne

(1) Ühinevate ühingute juhatused või ühingutesindama õigustatud osanikud koostavad kirjaliku aruande(ühinemisaruanne), kus selgitatakse ja põhjendatakse õiguslikult ja majanduslikultühinemist ja ühinemislepingut, sealhulgas osade või aktsiate asendussuhet ning juurdemaksete suurus, kui juurdemakseidtehakse. Aruandestuleb eraldi viidata hindamisega seotud raskustele.

(2) Ühinemisaruanne ei pea koostama, kui ühendatava ühingu kõik osad või aktsiad kuuluvad ühendavaleühingule või kui sellega on nõus ühineva ühingu kõik osanikudvõi aktsionärid, välja arvatud juhul, kuiühinevate äriühingute majandusaasta realiseerimise netokäive ületab sadamiljonit krooni või ühinevadäriühingud saavutavad enam kui 40 protsenti kaubaturust. [28.05.1996; 11.03.1998; 17.06.1998]

§ 394. Audiitorkontroll

(1) Seaduses sätestatud juhtudel kontrollib ühinemislepingu audiitor.

(2) Audiitor ei pea ühinemislepingut kontrollima, kui ühendatavaühingu kõik osad või aktsiad kuuluvadühendavale ühingule või ühineva ühingu kõik osanikud võiaktsionärid on nõus, et audiitor ühinemislepingutei kontrolli.

§ 395. Audiitori määramine

Audiitori määravad ühineva ühingu juhatus võiühingut juhtima õigustatud osanikud. Ühe audiitori võib määrata mitme või kõigi ühinevate ühingute jaoks. [28.05.1996]

§ 396. Audiitori aruanne ja vastutus

(1) Audiitor koostab ühinemislepingu kontrolli tulemuste kohtakirjaliku aruande. Ühinemislepingut kontrollivad audiitorid võivad koostada ühingutele ühise aruande.

(2) Aruandes tuleb näidata, kas ühinemislepingus näidatud osadevõi aktsiate asendussuhe ja juurdemaksedon kohaseks tasuks ühendatava ühingu osanikele või aktsionäridele ning kasühinemine võib kaasa tuua ühinguvõlausaldajate huvide kahjustamise.

(3) Audiitor vastutab ühinemislepingu ebaõige kontrollimiseegasüüliselt tekitatud kahju eest.

§ 397. Ühinemisotsus

(1) Ühinemislepingust tekivad õigused ja kohustused, kuiühinemislepingu on heaks kiitnud kõik ühinevadühingud. Ühinemisotsus peab olema kirjalik.

(2) Vähemalt kaks nädalat enne ühinemislepingu heakskiitmiseotsustamist tuleb osanikele või aktsionärideleevõimaldada tutvumist ühinemislepingu, ühinemisaruande ja audiitori aruandega, kuiseaduses ei ole sätestatudteisiti.

(3) Osanik või aktsionär võib nõuda ühinemislepingu ja-otsuse ärakirja.

§ 398. Ühinemisotsuse vaidlustamine ja kahjuhüvitamine

(1) Kohus võib osaniku, aktsionäri, juhatuse või nõukoguliikme nõudel seaduse, ühingulepingu võiipõhikirjaga vastuolus oleva ühinemisotsuse kehtetuks tunnistada, kui nõue onesitatud ühe kuu jooksul otsusetegemisest.

(2) Ühendatava ühingu ühinemisotsust ei saa kehtetuks tunnistadapõhjusel, et osade või aktsiate asendussuhemäärati liiga madalaks.

(3) Kui osade või aktsiate asendussuhe määrati liiga madalaks, võib osanik või aktsionär nõuda ühendavaltühingult tagasimakset, mis võib ületada käesoleva seadustiku§ 392 2. lõikes nimetatud määra.

(4) Alates ühinemise kandmisest ühendava ühingu asukoha registrissepeab ühendav ühing tasumatatagasi maksma intressi seaduses sätestatud suuruses. [28.05.1996]

§ 399. Võlausaldajate kaitse

(1) Iga ühineva ühingu juhatus või ühingut juhtimaõigustatud osanikud saavad 15 päeva jooksulühinemisotsuse vastuvõtmisest kirjaliku teate ühinemise kohta ühingule teadaolevatele võlausaldajatele, kellelolid nõuded ühingu vastu enne ühinemisotsuse tegemist.

(2) Ühinemisotsuse kohta peavad juhatus või ühingut juhtimaõigustatud osanikud avaldama üleriigiliselevikuga ajalehes kaks teadet vähemalt 15-päevase vahega. Teates tulebnäidata, et võlausaldajad esitaksid omanõuded kahe kuu jooksul.

(3) Ühing peab tagama võlausaldajate nõuded, kui need on esitatudkahe kuu jooksul viimase teateavaldamisest. Kui nõude täitmise tähtaeg on saabunud või kuinõue ei ole piisavalt tagatud, võib võlausaldajanõuda nõude rahuldamist.

(4) Ühendava ühingu võlausaldaja võib oma nõudetagamist või rahuldamist nõuda üksnes siis, kui tatõendab, et ühinemine ohustab tema nõude täitmist, välja arvatud, kuitema nõude täitmise tähtpäev on saabunud.[28.05.1996]

§ 400. Avalduse esitamine äriregistrile

(1) Ühineva ühingu juhatus või ühingut esindamaõigustatud osanikud esitavad mitte varem kui kolme kuumõödudes teise ühinemise teate avaldamisest avalduse ühinemise omaühingu asukoha äriregistrisse kandmiseks. Avaldusele lisatakse:

- 1) ühinemislepingu notariaalselt tõestatud ärakiri;
- 2) ühinemisotsus;
- 3) osanike või aktsionäride koosoleku protokoll, kuiühinemisotsus tehti koosolekul;
- 4) ühinemise luba, kui see on nõutav;
- 5) ühinemisaruanne või nõusolekud selle koostamatajätmiseks;
- 6) audiitori aruanne, kui see on nõutav, või nõusolekud sellekoostamata jätmiseks;
- 7) ühendatava ühingu lõppbilanss, kui avalduse esitabühendatav ühing;
- 8) ajalehed, milles on avaldatud § 399 2. lõikesnimetatud teated;

9) Konkurentsiameti kinnitus ühinemise kohta kogu vajaliku teabesaamisest, kui ühinevate äriühingutemajandusaasta realiseerimise netokäive ületab sada miljonit krooni võiühinevad äriühingud saavutavadenam kui 40 protsenti kaubaturust.

(2) Registripidaja võib ühinemise registrisse kanda ainult siis, kuiühendatava ühingu lõppbilanss onkoostatud seisuga mitte varem kui kaheksa kuud enne avalduse esitamist äriregistrile.Lõppbilansi koostamiseleja kinnitamisele kehtivad majandusaasta aruande koostamise ja kinnitamise kohta käivadsätted.

(3) Avalduses peavad juhatuse liikmed või ühingut esindamaõigustatud osanikud kinnitama, et oma nõudedtähtaegselt esitanud ja ühinemise vastu väielnud võlausaldajate nõuded ontagatud või rahuldatud ning etühinemisotsust ei ole vaidlustatud või on vastav avaldus rahuldamata jäetud.[28.05.1996; 11.03.1998]

§ 401. Ühendava ühingu ärinimi

(1) Ühendav ühing võib jätkata tegevustühendatava ühingu ärinime all.

(2) Kui ühendatava ühingu osanik või aktsionär olifüüsiline isik, kes ühendavas ühingus enam ei osale, võibühendav ühing tema nime ärinimes edasi kasutada ainult tema või temapärijate kirjalikul nõusolekul.

§ 402. Ühinemise kanne

(1) Ühinemine kantakse ühendava ühingu asukohaäriregistrisse, kui see on kantud kõigi ühendatavateühingute asukoha äriregistritesse. Kandes ühendatava ühingu asukohaäriregistris märgitakse, et ühinemine loetakse toimunuks selle kandmisega ühendava ühingu asukoha äriregistrisse.

(2) Ühendava ühingu asukoha äriregistri registripidaja teatabühendatava ühingu asukoha registripidajaleühinemise äriregistrisse kandmisest. Saanud teate, märgib registripidajaäriregistrisse, millal on ühinemine kantudühendava ühingu asukoha äriregistrisse. Ühendatava ühingu registripidajasaadab tema juures hoitavad ühingudokumendid ühendava ühingu asukoha registripidajale.

§ 403. Kande õiguslik toime ja ühinemisega tekitatudkahju hüvitamine

(1) Ühinemise kandmisega ühendava ühingu asukohaäriregistrisse läheb ühendatava ühingu vara üleühendavale ühingule. Pärast ühinemise kandmist ühendava ühinguasukoha äriregistrisse tehakse vara üleminekukanded registrites ühendava ühingu juhatuse või ühingut esindamaõigustatud osanike avaldusel.

(2) Ühendatav ühing loetakse lõppenuks ühinemise kandmisegaühendava ühingu asukoha äriregistrisse.Registripidaja kustutab ühendatava ühingu äriregistrist.

(3) Ühinemise kandmisega ühendava ühingu asukohaäriregistrisse saavad ühendatava ühingu osanikud võiaktsionärid ühendava ühingu osanikeks või aktsionärideks ning nendeosad või aktsiad asendatakse ühendavaühingu osade või aktsiatega. Kolmandate isikute õigused asendatud osadevõi aktsiate suhtes jäävad kehtimaühendava ühingu osade ja aktsiate suhtes.

(4) Ühendatava ühingu osasid või aktsiaid, mis kuuluvadühendavale ühingule või ühendatavale ühinguleendale või isikule, kes tegutseb oma nimel, kuid ühingu arvel, ei asendata ja need kaotavadkehtivuse.

(5) Ühinemist ei saa vaidlustada pärast selle kandmist ühendavaühingu asukoha äriregistrisse.

(6) Ühineva ühingu juhatuse ja nõukogu liikmed võiühingut juhtima õigustatud osanikud vastutavadsolidarselt ühinemisega ühingule, osanikele või aktsionäridele võinende võlausaldajatele süüliselt tekitatudkahju eest.

(7) Käesoleva paragrahvi 6. lõikes nimetatud nõudeaegumistähtaeg on viis aastat ühinemise kandmisestühendava ühingu asukoha äriregistrisse. [28.05.1996]

§ 404. Hüvitus eri liiki ühingute ühinemisel

(1) Ühendatava ühingu osanik või aktsionär, kes ei ole ühinemisotsusega nõus, võib eri liiki ühinguteühinemisel kahe kuu jooksul ühinemise ühendava ühingu asukohaäriregistrisse kandmisest nõuda, et ühendavühing omandaks tema asendatud osa või aktsia rahalise hüvituse eest. Rahalinehüvitus peab olema sama suur kuiarahasumma, mida osanik või aktsionär oleks saanud ühingu likvideerimiseljärelejäänud vara jaotamisel, kui ühingoleks likvideeritud ühinemisotsuse tegemise ajal.

(2) Osade või aktsiate ühingu poolt omandamisele käesolevaparagrahvi 1. lõikes nimetatud alustel eikohaldata käesoleva seadustiku § 162 2. lõike punktis 2 ja § 283 2. lõike punktis 2 sätestatud.

(3) Osanike või aktsionäride nimed, kes ei olnud nõusühinemisotsusega ja soovivad kasutada käesolevasparagrahvis nimetatud õigusi, lisatakse ühinemisotsusele. Ühinemisotsusegamittenõustumist kinnitab iga osanikvõi aktsionär oma allkirjaga.

(4) Kui ühendav ühing on täis- või usaldusühing, võib käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud hüvitustnõuda osanik, kes lahkub ühingust.

(5) Alates ühinemise kandmisest ühendava ühingu asukohaäriregistrisse, peab ühendav ühing maksmahüvituselt intressi seaduses sätestatud suuruses.

(6) Kui ühinemisotsusega mittedõustunud osanik või aktsionärei nõua käesolevas paragrahvis nimetatud hüvitust, võib ta osa või aktsia võõrandada kahe kuu jooksul, sõltumata seaduses sätestatud või põhikirjaga ettenähtud käsutuspiirangutest.

§ 405. Ühinemine uue ühingu asutamisega

(1) Ühinemisele uue ühingu asutamisega kohaldatakse käesolevas peatükis sätestatud koos seaduses ettenähtud täiendustega.

(2) Ühinevatele ühingutele kohaldatakse ühendatava ühingu kohta sätestatud ja asutatavale ühingule ühendava ühingu kohta sätestatud. Ühingud loetakse ühinevaks uue ühingu registrisse kandmisel.

(3) Uue ühingu asutamisele kohaldatakse seda liiki ühingu asutamisesätteid, kui käesoleva peatüki säteteste tulene teisiti. Asutajateks on ühinevad ühingud.

(4) Ühinemislepingus tuleb lisaks käesoleva seadustiku § 3921. lõikes sätestatud määrata uue ühingu ärimisaja asukoht. Ühinemislepingule lisatakse asutatava ühingu põhikirjaga või ühinguleping, mis kinnitatakse ühinemisotsusega.

(5) Ühineva ühingu juhatus või ühingu esindaja õigustatud osanikud esitavad avalduse ühinemise kandmiseks ühingu asukoha äriregistrisse.

(6) Ühinevate ühingute juhatused või ühingu esindaja õigustatud osanikud esitavad ühise avalduse uue ühingu kandmiseks selle asukoha äriregistrisse.

2. jagu. Täis- või usaldusühing ühineva ühinguna

§ 406. Sissemakse tähendus

Täis- või usaldusühingu osaniku sissemakset loetakse käesoleva peatüki tähenduses osaks.

§ 407. Ühinemislepingu sisu

(1) Kui ühendavaks ühinguks on täis- või usaldusühing, tuleb ühinemislepingus lisaks käesoleva seadustiku § 3921. lõikes märkida ühendatava ühingu iga osanikvõi aktsionäri kohta, kas ta saab ühendavas ühingu täis- või usaldusosanikuks ning milline on tema sissemakse suurus.

(2) Ühendatava usaldusühingu usaldusosanik, osaühingu osanik ja aktsionär, kes ühinemisotsusega ei nõustunud, saab ühendava ühingu usaldusosanikuks. [28.05.1996]

§ 408. Ühinemisaruanne

Ühinemisaruanne ei pea koostama, kui ühineva täis- või usaldusühingu kõik osanikud on ühingu juhtimiseks õigustatud.

§ 409. Ühinemisotsus

(1) Ühinemisotsus on vastu võetud, kui selle poolthääletavad kõik osanikud.

(2) Ühingulepinguga võib ette näha, et ühinemisotsus on vastuvõetud, kui selle poolt hääletab üle 2/3 osanikest. Kui ühinemisotsusega ei nõustu ühendatava täisühingu osanikvõi usaldusühingu täisosanik, saab ta ühendavas ühingu usaldusosanikuks.

(3) Kui ühinemisotsuse võib vastavalt ühingulepingule tehahäälteenamusega, võib osanik ühingu kulunõuda ühinemislepingu audiitorkontrolli. [28.05.1996]

§ 410. Osaniku vastutus

(1) Kui täis- või usaldusühing ühineb usaldusühingu, osaühingu või aktsiaseltsiga, vastutab täisosanik ühendatava ühingu kohustuste eest, mille täitmise tähtpäev on saabunud või saabub viie aasta jooksul ühinemise kandmisest ühendava ühingu asukoha äriregistrisse.

(2) Kui täis- või usaldusühing ühineb usaldusühinguga, mille täisosanikuks saab ühendatava ühingu täisosanik, ei kehti täisosaniku suhtes käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud vastutuse piirang.

3. jagu. **Osäühing ühineva ühingu**

§ 411. Ühinemislepingu audiitorkontroll

Ühineva osäühingu osanik võib osäühingu kulunõuda ühinemislepingu audiitorkontrolli.

§ 412. Ühinemisotsus

(1) Ühinemisotsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 osanike koosolekul esindatud häältest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet.

(2) Kui ühinemisotsus tehakse käesoleva seadustiku §-s 173 sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 osanike häältest, kui põhikirjaga ei ole ettenähtud suurema hääleteenamuse nõuet.

(3) Kui vähemalt 9/10 ühendatava osäühingu osakapitalist või aktsiaseltsi aktsiakapitalist kuulub ühendavale osäühingule, ei ole ühendamiseks nõutav ühinemislepingu heakskiitmine ühendava osäühingu ühinemisotsusega. Ühinemisotsus on vajalik, kui seda nõuavad osanikud, kelle osadega on esindatud vähemalt 1/20 osakapitalist, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud väiksemat esindatust. Esindatuse määramisel ei arvestata ühendatava ühingu oma osasid või aktsiaid.

§ 413. Ühendava ühingu osakapitali suurendamine

(1) Ühendava osäühingu osakapitali suurendamisel seoses ühinemisega ei ole teistel osanikel eesõigust osadeomandamisele (§ 193).

(2) Osakapitali suurendamise äriregistrisse kandmise avaldusele lisatakse täiendavalt käesoleva seadustiku § 196 1. lõikes nimetatud dokumentidele ühinemislepingu ja ühinevate ühingute ühinemisotsuste notariaalselt tõestatud ära kirjad.

§ 414. Osade üleandmine ühinemisel

(1) Ühendav osäühing annab üle ühendatava ühingu osanikele või aktsionäridele nende osade või aktsiate asendamisel kõigepealt ühendava osäühingu oma osa.

(2) Kui ühendatava ühingu osanikele või aktsionäridele antakse üle ühendava osäühingu oma osa, võib selle jagada, järgimata käesoleva seadustiku § 152 1. ja 2. lõikes sätestatud. [28.05.1996]

§ 415. Võõrandamise lubatavus

Kui ühinemisotsusega mittedõustunud osanik ei nõuakäesoleva seadustiku § 404 1. lõikes nimetatud hüvitust, võib ta osa võõrandada kahe kuu jooksul, sõltumata käesoleva seadustiku § 149 1.–3. lõikes sätestatud käsutuspiirangutest.

§ 416. Üleantava vara hindamine

Kui ühendav ühing on osäühing, mille osakapitali seoses ühinemisega suurendatakse või kui ühinemisel asutatakse uus osäühing, tuleb osäühingu mitterahalise sisse makse hindamiseks ettenähtud korras (§ 143) hinnata, kas ühendatavate ühingute varast piisab osakapitali suurendamiseks või asutatava osäühingu osakapitaliks. Varahindamist tõendavad dokumendid esitatakse koos ühinemise avaldusega äriregistrile.

§ 417. Ühinemine uue osäühingu asutamisega

(1) Ühingu ühinemisele uue osäühingu asutamisega eikohaldata §-s 138 sätestatud.

(2) Ühinemisel uue osäühingu asutamisega tuleb ühinemislepingus lisaks käesoleva seadustiku § 392 1. lõikes ja § 405 4. lõikes sätestatud märkida asutatava osäühingu osakapitali suurus, samuti juhatuse liikmed. Kui moodustatakse nõukogu, märgitakse ka nõukogu liikmed. [28.05.1996]

4. jagu. **Aktsiaselts ühineva ühingu**

§ 418. Audiitorkontroll

Aktsiaseltsi ühinemisel peab ühinemislepingut kontrollima audiitor.

§ 419. Üldkoosoleku ettevalmistamine

(1) Vähemalt üks kuu enne ühinemist otsustavatüldkoosolekut esitab juhatus aktsiaseltsi asukohasaktsionäridele tutvumiseks:

- 1) ühinemislepingu;
- 2) ühinevate ühingute viimase kolme majandusaasta aruanded jategevusaruanded;
- 3) ühinemisaruaande;
- 4) audiitori aruaande.

(2) Aktsionäri nõudel antakse talle käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud dokumentidest viivitamatultärakiri.

(3) Kui ühineva aktsiaseltsi viimane majandusaasta aruanne on koostatud varem kui kuus kuud enneühinemislepingu sõlmimist, koostatakse aastaaruande nõuetele vastavaltbilanss (vahebilanss) viimaseveerandaasta seisuga, mis esitatakse aktsionäridele tutvumiseks.

§ 420. Üldkoosoleku korraldus

(1) Juhatus selgitab üldkoosolekul ühinemise õiguslikkeja majanduslikke tagajärgi, sealhulgas aktsiateasendamist.

(2) Nõukogu esitab üldkoosolekul ühinemise kohta oma arvamuse.

(3) Aktsionäri nõudel antakse talle üldkoosolekul teavet ka teisiühinevaid ühinguid puudutavate asjaoludekohta.

§ 421. Ühinemisotsus

(1) Ühinemisotsus on vastu võetud, kui selle poolt on antudvähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häälestja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(2) Kui aktsiaseltsil on mitut liiki aktsiaid, on ühinemisotsus vastu võetud, kui lisaks käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatule on otsuse poolt hääletanud vähemalt 2/3 igaliiki aktsiate omanikest ja põhikirjaga ei ole ettenähtud suurema häälteenamuse nõuet. Kui otsus tehakse § 2972. lõikes sätestatud korras, peab otsuse poolthääletama vähemalt 2/3 iga liiki aktsiatega üldkoosolekul esindatudhäälest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtudsuurema häälteenamuse nõuet.

(3) Kui ühendavaks ühinguks ei ole aktsiaselts, osalevad ühendatavaaktsiaseltsi eelisaktsiate javahetusvõlakirjade omanikud esindatuse määramisel ja hääletamiselaktsionäridega samadel alustel.

(4) Kui vähemalt 9/10 ühendatava osaühingu osakapitalist võiaktsiaseltsi aktsiakapitalist kuulub ühendavaleaktsiaseltsile, ei ole ühendamiseks nõutav ühinemislepingu heakskiitmineühendava aktsiaseltsiühinemisotsusega. Ühinemisotsus on vajalik, kui seda nõuavad aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatudvähemalt 1/20 aktsiakapitalist ja põhikirjaga ei ole ette nähtud väiksematesindatust. Esindatuse määramisel eiarvestata ühendatava ühingu oma osasid või aktsiaid. [28.05.1996]

§ 422. Ühendava aktsiaseltsi aktsiakapitali suurendamine

(1) Ühendava aktsiaseltsi aktsiakapitali suurendamisel seosesühinemisega ei ole teistel aktsionäridel aktsiateomandamise eesõigust (§ 345).

(2) Aktsiakapitali suurendamise registrisse kandmise avaldusele lisataksetäiendavalt käesoleva seadustiku § 343 1. lõikes nimetatud dokumentidele ühinemislepingu jaühinevate ühingute ühinemisotsuste notariaalselttõestatud ärakirjad.

§ 423. Aktsiate üleandmine ühinemisel

Ühendav aktsiaselts annab üle ühendatava ühinguosanikele või aktsionäridele nende osade või aktsiateasendamisel kõigepealt ühendava aktsiaseltsi oma aktsiad.

§ 424. Üleantava vara hindamine

Kui ühendav ühing on aktsiaselts, mille aktsiakapitali seosesühinemisega suurendatakse, või kui ühinemiselasutatakse uus aktsiaselts, tuleb aktsiaseltsi mitterahalise sissemakse hindamiseks ettenähtudkorras (§ 249) hinnata, kas ühendatavate ühingute varast piisab aktsiakapitali suurendamiseks või asutatava aktsiaseltsiaktsiakapitaliks. Vara hindamist tõendavad dokumendid esitatakse koos ühinemiseavaldusega äriregistrile.

§ 425. Aktsionärid, kelle nimi ei ole teada

(1) Kui ühendavaks ühinguks on täisühing, usaldusühing või osaühing ja ühendatava aktsiaseltsi esitajaaktsiavõi vahetusvõlakirja omanik ei ole teada, märgitakse ühinemislepingus järeregistreerimise avalduses aktsionäri nimeasemel aktsia või vahetusvõlakirja järjekorranumber ja nimiväärtus. Kuiselliste osanike nimed saavad hiljemteatavaks, kantakse nende nimed osanike nimekirja ning ühendava täis- või usaldusühingu puhul äriregistrisse.

(2) Kui ühendavaks ühinguks on aktsiaselts, millel on ainult nimelised aktsiad, kohaldatakse ühendatava aktsiaseltsi nende aktsionäride suhtes, kellel on esitajaaktsiad ja kelle isik ei ole teada, samuti vahetusvõlakirjade omanike suhtes, kelle isik ei ole teada, käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud. [28.05.1996]

§ 426. Eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanike kaitse

(1) Ühendavas aktsiaseltsis säilivad ühendatava aktsiaseltsi eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanike õigused, mis neil olid ühendatavas aktsiaseltsis.

(2) Kui ühendavaks ühinguks ei ole aktsiaselts, omandavad eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanikud ühendava ühingu osad samadel alustel ühendatava aktsiaseltsi aktsionäridega. Ühinemislepingu gamittenõustumisel võivad nad nõuda hüvitust vastavalt käesolevaseadustiku §-le 404.

§ 427. Ühinemine uue aktsiaseltsi asutamisega

(1) Ühingute ühinemisele uue aktsiaseltsi asutamisega eikohaldata käesoleva seadustiku §-des 243, 256--271 sätestatud.

(2) Ühinemisel uue aktsiaseltsi asutamisega tuleb ühinemislepingus lisaks käesoleva seadustiku § 3921. lõikes ja § 405 4. lõikes sätestatud märkida asutatava aktsiaseltsi aktsiakapitali suurus, samuti juhatuse janõukogu liikmed. [28.05.1996]

5. jagu. Tulundusühistu ühinevaühinguna

§ 428. Tulundusühistu ühinevaühinguna

Tulundusühistu võib ühineda ainult tulundusühistuga.

§ 429. Osamaks ja liikmelisus

(1) Tulundusühistu osamakset loetakse käesoleva peatükitaõhenduses osaks.

(2) Tulundusühistu liiget loetakse käesoleva peatüki tähenduses osanikuks.

§ 430. Ühinemislepingu audiitorkontroll

Ühineva tulundusühistu liige võib tulundusühistu kulunõuda ühinemislepingu audiitorkontrolli.

§ 431. Ühinemisotsus

Ühinemisotsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas vähemalt 2/3 koosolekul osalenud liikmetest jaõhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

§ 432. Üleantava vara hindamine

Ühendatava tulundusühistu poolt üleantav vara tuleb hinnata ühistu mitterahalise sisse makse hindamiseks ettenähtud korras (ühistuseaduse (RT 1992, 36, 477; RT I 1995, 26--28, 355; 1996, 40, 773; 1998, 59, 941) § 29 lg 3). Vara hindamist tõendavad dokumendid esitatakse äriregistrile.

§ 433. Ühinemine uue tulundusühistu asutamisega

Ühinemisel uue tulundusühistu asutamisega tuleb ühinemislepingus lisaks käesoleva seadustiku § 3921. lõikes ja § 405 4. lõikes sätestatud märkida asutatava ühistu juhatuse liikmed. [28.05.1996]

32. peatükk. JAGUNEMINE

1. jagu. Üldsätted

§ 434. Jagunemise viisid

- (1) Jagunemine toimub likvideerimismenetluseta jaotumise võieraldumise teel.
- (2) Jaotumisel annab jagunev ühing oma vara üle omandavateleühingutele. Omandav ühing võib ollaolemasolev või uus ühing. Jaotumisel jagunev ühing loetakse lõppenuks.
- (3) Jaotumisel saavad jaguneva ühingu osanikud või aktsionäridomandava ühingu osanikeks võiaktsionärideks.
- (4) Eraldumisel annab jagunev ühing osa oma varast üle ühelevõi mitmele omandavale ühingule. Omandavühing võib olla olemasolev või uus ühing.
- (5) Eraldumisel saavad omandava ühingu osanikeks võiaktsionärideks jaguneva ühingu osanikud võiaktsionärid või ainsaks osanikuks või aktsionäriks saab jagunev ühing.
- (6) Omandavateks ühinguteks võivad üheaegselt olla Eestisäriregistrisse kantud olemasolevad või uuedühingud.
- (7) Jagunemisel osalevateks ühinguteks võivad olla sama või eri liikiühingud, kui seaduses ei olesätetatud teisiti.

§ 435. Jagunemisleping

(1) Jagunemiseks sõlmivad jagunemisel osalevate ühingutejuhatused või ühingu esindama õigustatudosanikud jagunemislepingu. Jagunemislepingust tekivad õigused ja kohustused pärastlepingu heakskiitmiskäesoleva seadustiku §-s 440 sätestatud korras. Jagunemislepingus tulebmärkida:

- 1) jagunemisel osalevate ühingute ärinimed ja asukohad;
- 2) jaotumisel ja eraldumisel osade või aktsiate asendamisega jagunevaühingu osanikele või aktsionärideüleantavate osade või aktsiate jaotus ja asendussuhe ja juurdemaksete suurus, kuijuurdemakseid tehakse;
- 3) jaotumisel ja eraldumisel osade või aktsiate asendamisega jagunevaühingu osanikele või aktsionärideleomandavate ühingute osade või aktsiate üleandmise tingimused;
- 4) mis ajast alates üleantud osad või aktsiad annavad õigusekasumiosale omandavates ühingutes;
- 5) õigused, mis omandav ühing annab jaguneva ühinguosanikele või aktsionäridele, sealhulgaseelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanikele;
- 6) igale omandavale ühingule üleantava vara nimekiri;
- 7) jagunemise tagajärjed töötajatele;
- 8) jaotumise korral aeg, millest alates jaguneva ühingu tehingud loetaksetehtuks omandava ühingu arvel(jagunemise bilansi päev).

(2) Jagunemislepingus ettenähtud omandava osahingude või aktsiaseltsijuurdemaksete summa jagunevaühingu osanikele või aktsionäridele ei või ületada 1/10 neile asendatudosade või aktsiate nimiväärtuste summat.

(3) Jagunemisleping peab olema notariaalselt tõestatud.

(4) Kui heakskiidetud jagunemisleping on tingimuslik ja tingimus ei ole viie aastajooksul pärast lepingusõlmimist saanud, võib ühing selle lõpetada, teatades lõpetamisestvähemalt kuus kuud ette, kuijagunemislepingus ei ole ette nähtud lühemat etteteatamise tähtaega. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 436. Jagunemisaruanne

(1) Jagunemisel osalevate ühingute juhatused või ühingutesindama õigustatud osanikud koostavad kirjalikuaruande (jagunemisaruanne), kus selgitatakse ja põhjendatakse õiguslikult jamajanduslikult jagunemist jajagunemislepingut. Jaotumisel, samuti eraldumisel osade või aktsiate andmise vastu jagunevaühingu osanikelevõi aktsionäridele tuleb aruandes põhjendada osade või aktsiateasendussuhet ning juurdemaksete suurus, kuijuurdemakseid tehakse. Aruandes tuleb eraldi viidata hindamisega seotud raskustele.

(2) Jagunemisaruanne ei pea koostama eraldumisel osade või aktsiateasendamisega jagunevale ühingulevõi kui sellega on nõus jagunemisel osaleva ühingu kõik osanikud võiaktsionärid. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 437. Audiitorkontroll

(1) Seaduses sätestatud juhtudel kontrollib jagunemislepingut audiitor.

(2) Audiitor ei pea jagunemislepingut kontrollima eraldumisel osadevõi aktsiate asendamisega jagunevaleühingule või kui jagunemisel osaleva ühingu kõik osanikud võiaktsionärid on nõus, et audiitorjagunemislepingut ei kontrolli.

§ 438. Audiitori määramine

Audiitori määravad jagunemisel osaleva ühingu juhatusvõi ühingut juhtima õigustatud osanikud. Üheaudiitori võib määrata mitme või kõigi jagunemises osalevateühingute jaoks. [28.05.1996]

§ 439. Audiitori aruanne ja vastutus

(1) Audiitor koostab jagunemislepingu kontrolli tulemuste kohta kirjalikuaruande. Jagunemislepingutkontrollivad audiitorid võivad koostada ühingutele ühise aruande.

(2) Aruandes tuleb näidata, kas jagunemislepingus näidatud osade võiaktsiate asendussuhe ja juurdemaksedon kohaseks tasuks jaguneva ühingu osanikele või aktsionäridele ning kasjagunemine võib kaasa tuua ühinguvõlausaldajate huvide kahjustamise.

(3) Audiitor vastutab jagunemislepingu ebaõige kontrollimisegasüüliselt tekitatud kahju eest.

§ 440. Jagunemisotsus

(1) Jagunemislepingust tekivad õigused ja kohustused, kuijagunemislepingu on heaks kiitnud kõikjagunemises osalevad ühingud. Jagunemisotsus peab olema kirjalik.

(2) Osanik või aktsionär võib nõuda jagunemislepingu ja-otsuse ärakirja.

(3) Vähemalt kaks nädalat enne jagunemislepingu heakskiitmiseotsustamist tuleb osanikele võiaktsionäridele võimaldada tutvumist jagunemislepingu, jagunemisaruande ja audiitoriaruandega, kui seadusesei ole sätestatud teisiti.

§ 441. Jagunemisotsuse vaidlustamine ja kahju hüvitamine

(1) Kohus võib osaniku, aktsionäri, juhatuse või nõukogu liikme nõudel seaduse, ühingulepingu või põhikirjaga vastuolus oleva jagunemisotsuse kehtetuks tunnistada, kui nõue on esitatudühe kuu jooksul otsusetegemisest.

(2) Jaguneva ühingu jagunemisotsust ei saa kehtetuks tunnistada põhjusel, etosade või aktsiate asendussuhemäärati liiga madalaks.

(3) Kui osade või aktsiate asendussuhe määrati liiga madalaks, võib osanik või aktsionär nõuda omandavaltühingult tagasimakset, mis võib ületada käesoleva seadustiku § 435 2. lõikes nimetatud määra.

(4) Alates jagunemise kandmisest jaguneva ühingu asukoha registrisse, tulebtasumata tagasimakselt makstaintressi seaduses sätestatud suuruses. [28.05.1996]

§ 442. Võlausaldajate kaitse

(1) Jagunemisel osalevate ühingute juhatused või ühingutjuhtima õigustatud osanikud saadavad 15 päevajooksul jagunemisotsuse vastuvõtmisest kirjaliku teate jagunemise kohta ühingule teadaolevatelevõlausaldajatele, kellel olid nõuded ühingu vastu enne jagunemisotsusevastuvõtmist.

(2) Jagunemisotsuse kohta peavad juhatused või ühingut juhtimaõigustatud osanikud avaldama üleriigiliselevikuga ajalehes kaks teadet vähemalt 15-päevase vahega ning kutsuma neisvõlausaldajaid üles esitama omanõuded. Teates tuleb näidata, et võlausaldajad esitaksid oma nõuded kahekuu jooksul.

(3) Ühing peab tagama oma võlausaldajate nõuded, kui need onesitatud kahe kuu jooksul viimase teateavaldamisest. Kui nõude täitmise tähtpäev on saabunud või kuinõue ei ole piisavalt tagatud, võib võlausaldajanõuda nõude rahuldamist.

(4) Omandava ühingu võlausaldaja võib oma nõude tagamistvõi rahuldamist nõuda üksnes siis, kui tatõendab, et jagunemine ohustab tema nõude täitmist, välja arvatud, kui temanõude täitmise tähtpäev on saabunud.

§ 443. Avalduse esitamine äriregistrile

(1) Jagunemisel osaleva ühingu juhatus või ühingutesindama õigustatud osanikud esitavad mitte varem kuikolme kuu möödudes teise jagunemise teate avaldamisest oma ühingu asukohasavalduse jagunemise äriregistrissekandmiseks. Avaldusele lisatakse:

1) jagunemislepingu notariaalselt tõestatud ära kiri;

2) jagunemisotsus;

- 3) osanike või aktsionäride koosoleku protokoll, kuijagunemisotsus tehti koosolekul;
- 4) jagunemise luba, kui see on nõutav;
- 5) jagunemisaruanne või nõusolekud selle koostamatajätmiseks;
- 6) audiitori aruanne, kui see on nõutav, või nõusolekud sellekoostamata jätmiseks;
- 7) jaotumise korral jaguneva ühingu lõppbilanss, kui avalduse esitabjagunev ühing;
- 8) ajalehed, milles on avaldatud § 442 2. lõikesnimetatud teated.

(2) Registripidaja võib jaotumise registrisse kanda ainult siis, kui jagunevaühingu lõppbilanss on koostatudseisuga mitte varem kui kaheksa kuud enne avalduse esitamist äriregistrile. Lõppbilansikoostamisele jakinnitamisele kehtivad majandusaasta aruande koostamise ja kinnitamise kohta käivadsätted.

(3) Avalduses peavad juhatuse liikmed või ühingu esindamaõigustatud osanikud kinnitama, et oma nõudedtähtaegselt esitanud ja jagunemise vastu väielnud võlausaldajate nõuded on tagatudvõi rahuldatud ning etjagunemise otsust ei vaidlustatud või vastav avaldus on jäetud rahuldamata. [28.05.1996]

§ 444. Omandava ühingu ärinimi

- (1) Jaotumise korral võib üks omandav ühingjätkata tegevust jaguneva ühingu ärinime all.
- (2) Kui jaguneva ühingu osanikuks või aktsionäriks olifüüsiline isik, kes omandavas ühingu enam ei osale, võib omandav ühing tema nime ärinimes edasi kasutada ainult tema või temapärijate kirjalikul nõusolekul.

§ 445. Jagunemise kanne

(1) Jagunemine kantakse jaguneva ühingu asukohaäriregistrisse, kui see on kantud kõigi omandavateühingute asukoha äriregistritesse. Kandes omandavate ühingu asukohaäriregistrisses märgitakse, et jagunemine loetakse toimunuks selle kandmisega jaguneva ühingu asukoha äriregistrisse.

(2) Jaguneva ühingu asukoha äriregistri registripidaja teatab omandavateühingute asukoha registripidajatejagunemise äriregistrisse kandmisest ja saadab neile äriregistri väljavõtte. Saanud teate, märgib registripidajaäriregistrisse, millal on jagunemine kantud jaguneva ühingu asukoha äriregistrisse.

§ 446. Kande õiguslik toime

(1) Jagunemise kandmisega jaguneva ühingu asukohaäriregistrisse läheb jaguneva ühingu kogu vara, eraldumise korral eraldatud vara, vastavalt jagunemislepingus ettenähtud jaotusele üleomandavatele ühingutele. Pärast jagunemise kandmist jaguneva ühingu asukoha äriregistrisse tehakse varaülemineku kanded registrissesomandava ühingu juhatuse või ühingu esindama õigustatud osanike avaldusel.

(2) Jaotumisel loetakse jagunev ühing lõppenuks jagunemise kandmisega jaguneva ühingu asukohaäriregistrisse. Registripidaja kustutab jaguneva ühingu äriregistrist.

(3) Jagunemise kandmisega jaguneva ühingu asukoha äriregistrisse saavad jaguneva ühingu osanikud võiaktsionärid vastavalt jagunemislepingule omandavate ühingu osanikeks võiaktsionärideks, välja arvatud, kuiomandava ühingu ainsaks osanikuks või aktsionäriks saab eraldumisel jagunevühing.

(4) Jagunemisel asendatakse jaguneva ühingu osanike võiaktsionäride aktsiad omandavate ühingu osadevõi aktsiatega. Kolmandate isikute õigused asendatud osade või aktsiate suhtesjäädavad kehtima omandava ühinguosade ja aktsiate suhtes.

(5) Osasid või aktsiaid, mis kuuluvad omandavale ühingu või jagunevale ühingu endale või isikule, kehtestab oma nimel, kuid ühingu arvel, jagunemisel ei asendata ja need kaotavad kehtivuse, välja arvatud, kuijagunev ühing saab eraldumisel omandava ühingu ainsaks osanikuks võiaktsionäriks.

(6) Jaotumisel jagamata jäänud vara jagatakse omandavate ühingu vahel võrdeliselt nende osaga jagatudvaras.

(7) Jagunemist ei saa vaidlustada pärast selle kandmist jaguneva ühinguasukoha äriregistrisse. [28.05.1996]

§ 447. Vastutus jaguneva ühingu kohustuste eest jajagunemisega tekitatud kahju hüvitamine

(1) Enne jagunemise kandmist jaguneva ühingu asukohaäriregistrisse tekkinud jaguneva ühingu kohustusteeest vastutavad jagunemisel osalevad ühingud solidaarselt. Solidaarvõlgnike omavahelisesuhtes on kohustatudisikuks ainult see, kellele kohustused määrati jagunemislepinguga.

(2) Jagunemisel osalev ühing, kellele kohustusi jagunemislepinguga eimääratud, vastutab jaguneva ühingu kohustuste eest, kui nende täitmise tähtpäev saabub viie aasta jooksulpärast jagunemise kandmist jagunevaühingu asukoha äriregistrisse.

(3) Jagunemisel osaleva ühingu juhatuse ja nõukogu liikmed võiühingut juhtima õigustatud osanikudvastutavad solidaarselt jagunemisega ühingule, osanikele või aktsionäridele või nende võlausaldajatele süüliselttekitatud kahju eest.

(4) Käesoleva paragrahvi 3. lõikes nimetatud nõudeaegumistähtaeg on viis aastat jagunemise kandmisestjaguneva ühingu asukoha äriregistrisse.

§ 448. Hüvitus eri liiki ühingute jagunemisesosalemisel

(1) Kui jagunemisel osalevad eri liiki ühingud, võib jagunevaühingu osanik või aktsionär, kes ei olejagunemisotsusega nõus, kahe kuu jooksul, arvates jagunemise kandmisest jagunevaühingu asukoha äriregistrisse,nõuda, et omandav ühing omandaks tema asendatud osa või aktsia rahalisehüvituse eest. Rahaline hüvitus peabolema sama suur kui raha, mida osanik või aktsionär oleks saanud ühingulikvideerimisel järelejäänud varajaotamisel, kui ühing oleks likvideeritud jagunemisotsuse tegemise ajal.

(2) Osade või aktsiate ühingu poolt omandamisele käesolevaparagrahvi 1. lõikes nimetatud alustel eikohaldata vastavalt käesoleva seadustiku § 162 2. lõikepunktis 2 ja § 283 2. lõike punktis 2 sätestatud.

(3) Osanike või aktsionäride nimed, kes ei olnud nõusjagunemisotsusega ja soovivad kasutada käesolevasparagrahvis nimetatud õigusi, lisatakse jagunemisotsusele. Jagunemisotsusegammittenõustumist kinnitab igaosanik või aktsionär oma allkirjaga.

(4) Kui omandav ühing on täis- või usaldusühing, võibkäesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud hüvitustnõuda osanik, kes lahku ühingust.

(5) Alates jagunemise kandmisest jaguneva ühingu asukoha äriregistrisse,peab omandav ühing maksmahüvitusele intressi seaduses sätestatud suuruses.

(6) Kui jagunemisotsusega mittedõustunud osanik või aktsionär einõua käesolevas paragrahvis nimetatudhüvitust, võib ta osa või aktsia võõrandada kahe kuu jooksul,sõltumata seaduses sätestatud või põhikirjagaettenähtud käsutuspiirangutest. [28.05.1996]

§ 449. Jagunemine uue ühingu asutamisega

(1) Jagunemisele uue ühingu asutamisega kohaldataksekäesolevas peatükis sätestatud koos seadusesettenähtud täiendustega.

(2) Asutatavatele ühingutele kohaldatakse omandavate ühingute kohtasätestatud.

(3) Uue ühingu asutamisele kohaldatakse seda liiki ühingu asutamisesätteid, kui käesoleva peatüki sätetestei tulene teisiti. Asutajaks on jagunev ühing.

(4) Jagunemisel uue ühingu asutamisega koostavad jaguneva ühingujuhatus või ühingut esindamaõigustatud osanikud jagunemiskava, mis asendab jagunemislepingut. Jagunemiskavas tuleb lisakskäesolevaseadustiku § 435 1. lõikes sätestatudle määrata uueühingu ärinimi ja asukoht. Jagunemiskavale lisatakse asutatavaühingu põhikiri või ühinguleping, mis kinnitatakse jagunemisotsusega.

(5) Jaguneva ühingu juhatus või ühingut esindama õigustatudosanikud esitavad avalduse uute ühingutekandmiseks nende asukoha äriregistrisse ning jagunemise kandmiseks jaguneva ühinguasukoha äriregistrisse.

(6) Iga uue ühingu asukoha äriregistri registripidaja teatab jagunevaühingu asukoha registripidajale uueühingu äriregistrisse kandmisest. Teadete saamisel kõigi uute ühingute kohtakannab jaguneva ühingu asukohaäriregistri registripidaja jagunemise äriregistrisse ja teatab kande tegemisest iga uueühingu asukoharegistripidajale ning saadab neile äriregistri väljavõtte. Saanud teate, märgibregistripidaja äriregistrisse, millal onjagunemine kantud jaguneva ühingu asukoha äriregistrisse.

2. jagu. Täis- või usaldusühing jagunemisel osalevaühinguna

§ 450. Sissemakse tähendus

Täis- või usaldusühingu osaniku sissemakset loetaksekäesoleva peatüki tähenduses osaks.

§ 451. Jagunemislepingu sisu

(1) Kui omandavaks ühinguks on täis- võiusaldusühing, tuleb jagunemislepingus lisaks käesoleva seadustiku§ 435 1. lõikes sätestatudle märkidajaguneva ühingu ühingu osaniku või aktsionäri kohta, kas ta saab omandavasühingus täis- või usaldusosanikuks ning milline on tema sissemakse suurus.

(2) Kui jaguneva usaldusühingu usaldusosanik, osaühingu osanik jaaktsiaseltsi aktsionär jagunemisotsusega ei nõustunud, saab omandavaks ühinguks olla usaldusühing ja mittedõustunud usaldusosanik, osaühingu osanik ja aktsiaseltsi aktsionär saab omandava ühingu usaldusosanikuks. [28.05.1996]

§ 452. Jagunemisaruanne

Jagunemisaruanne ei pea koostama, kui jaguneva täis- või usaldusühingu kõik osanikud on ühingujuhtimiseks õigustatud.

§ 453. Jagunemisotsus

(1) Jagunemisotsus on vastu võetud, kui selle poolthääletavad kõik osanikud.

(2) Ühingulepinguga võib ette näha, et jagunemisotsus on vastuvõetud, kui selle poolt hääletab üle 2/3 osanikest. Kui jagunemisotsusega ei nõustu jaguneva täisühingu osanik või usaldusühingu täisosanik, saab ta omandavas usaldusühingus usaldusosanikuks.

(3) Kui jagunemisotsuse võib vastavalt ühingulepingule tehahäälteenamusega, võib osanik ühingu kulunõuda jagunemislepingu audiitorkontrolli. [28.05.1996]

§ 454. Osaniku vastutus

(1) Kui täis- või usaldusühingu jaotumisel on omandavaks ühinguks usaldusühing, osaühing või aktsiaselts, vastutab täisosanik jaguneva ühingu kohustuste eest, mille täitmistähtpäev on saanud või saabub viie aastajooksul jagunemise kandmisest jaguneva ühingu asukoha ärireestrisesse.

(2) Kui omandavaks ühinguks on usaldusühing, mille täisosanikuga jaguneva ühingu täisosanik, ei kehtita täisosaniku suhtes käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud vastutusepiirang. [28.05.1996]

3. jagu. **Osaühing jagunemisel osaleva ühinguna** [28.05.1996]

§ 455. Jagunemislepingu audiitorkontroll

Jagunemises osaleva osaühingu osanik võib osaühingu kulunõuda jagunemislepingu audiitorkontrolli.

§ 456. Jagunemisotsus

(1) Jagunemisotsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 osanike koosolekul esindatud häältest ja põhikirjas ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(2) Kui jagunemisotsus tehakse käesoleva seadustiku §-s 173 sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kuiselle poolt on antud vähemalt 2/3 osanike häältest ja seaduse võipõhikirjaga ei ole ette nähtud suuremahälteenamuse nõuet.

§ 457. Omandava ühingu osakapitali suurendamine

(1) Omandava osaühingu osakapitali suurendamisel seoses jagunemisega ei ole teistel osanikel eesõigust osade omandamisele (§ 193).

(2) Osakapitali suurendamise ärireestrisesse kandmise avaldusele lisatakse täiendavalt käesoleva seadustiku § 196 1. lõikes nimetatud dokumentidele jagunemislepingu ja jagunemiselosalevate ühingute jagunemisotsust notariaalselt tõestatud ära kirjad.

§ 458. Osade üleandmine jagunemisel

(1) Omandav osaühing annab üle jaguneva ühinguosanikele või aktsionäridele nende osade või aktsiate asendamisel kõigepealt omandava osaühingu oma osa.

(2) Kui jaguneva ühingu osanikele või aktsionäridele antakse üle omandava osaühingu oma osa, võib selle jagada, järgimata käesoleva seadustiku § 152 1. ja 2. lõikes sätestatud.

(3) [välja jäetud 28.05.1996] [28.05.1996]

§ 459. Võõrandamise lubatavus

Kui jagunemisotsusega mittedõustunud osanik ei nõuakäesoleva seadustiku § 448 1. lõikes nimetatud hüvitust, võib ta osa võõrandada kahe kuu jooksul, sõltumata käesoleva seadustiku § 149 1.--3. lõikes sätestatud käsutuspiirangutest.

§ 460. Üleantava vara hindamine

Kui omandav ühing on osaühing, mille osakapitali seoses jagunemise gasuurendatakse või kui jagunemisel asutatakse uus osaühing, tuleb osaühingu mitterahalise sissemakse hindamiseks ettenähtud korras (§ 143) hinnata, kas jaguneva ühingu poolt üleantud varast piisab osakapitali suurendamiseks või asutatava osaühingu osakapitaliks. Vara hindamist tõendavad dokumendid esitatakse koos jagunemise avaldusega äriregistrile.

§ 461. Jagunemine uue osaühingu asutamisega

(1) Ühingu jagunemisele uue osaühingu asutamisega eikohaldada käesoleva seadustiku §-s 138 sätestatud.

(2) Jagunemisel uue osaühingu asutamisega tuleb jagunemiskavas lisaks käesoleva seadustiku § 435 1. lõikes ja § 449 4. lõikes sätestatud märkida asutatava osaühingu osakapitali suurus, samuti juhatuse liikmed. Kuimoodustatakse nõukogu, märgitakse ka nõukogu liikmed. [28.05.1996]

4. jagu. Aktsiaselts jagunemisel osaleva ühinguna

[28.05.1996]

§ 462. Audiitorikontroll

Kui aktsiaselts osaleb jagunemises, peab audiitor kontrollima jagunemislepingut.

§ 463. Üldkoosoleku ettevalmistamine

(1) Vähemalt üks kuu enne jagunemist otsustavat üldkoosolekut esitab juhatus aktsiaseltsi asukohas aktsionäridele tutvumiseks:

- 1) jagunemislepingu;
- 2) jagunemises osalevate ühingute viimase kolme majandusaasta aruanded ja tegevusaruanded;
- 3) jagunemisaruande;
- 4) audiitori aruande.

(2) Aktsionäri nõudel antakse talle käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud dokumentidest viivitamatult ärakiri.

(3) Kui jagunemisel osaleva aktsiaseltsi viimane majandusaasta aruanne on koostatud varem kui kuus kuud enne jagunemislepingu sõlmimist, koostatakse aastaaruande nõuetele vastavalt bilanss (vahebilanss) viimaseveerandaasta seisuga, mis esitatakse aktsionäridele tutvumiseks.

§ 464. Üldkoosoleku korraldus

(1) Juhatus selgitab üldkoosolekul jagunemise õiguslikke ja majanduslikke tagajärgi, sealhulgas osade või aktsiate asendamist.

(2) Nõukogu esitab üldkoosolekul jagunemise kohta oma arvamuse.

(3) Aktsionäri nõudel antakse talle üldkoosolekul teavet ka teisi jagunemises osalevaid ühinguid puudutavate oluliste asjaolude kohta.

(4) Jaguneva aktsiaseltsi juhatus peab teatama üldkoosolekule ja omandavate ühingute juhatustele kõigist jagunemislepingu sõlmimise ja jagunemist otsustava üldkoosoleku toimumise vahelisel ajal toimunud olulistest muudatustest aktsiaseltsi varas.

§ 465. Jagunemisotsus

(1) Jagunemisotsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häältest, kui põhikirjas ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet.

(2) Kui aktsiaseltsil on mitu liiki aktsiaid, on jagunemisotsus vastu võetud, kui lisaks käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud on otsuse poolt hääletanud vähemalt 2/3 igaliiki aktsiate omanikest ja põhikirjas ei ole ettenähtud suurema hääleteenamuse nõuet. Kui otsus tehakse § 297 2. lõikes sätestatud korras, peab otsuse poolt hääletama vähemalt 2/3 iga liiki aktsiatega üldkoosolekul esindatud häältest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet.

(3) Kui omandavaks ühinguks ei ole aktsiaselts, osalevad jaguneva aktsiaseltsi aktsionäride ja vahetusõlakirjade omanikud esindatuse määramisel ja hääletamisel aktsionäridega samadel alustel. [28.05.1996]

§ 466. Omandava aktsiaseltsi aktsiakapitali suurendamine

(1) Omandava aktsiaseltsi aktsiakapitali suurendamisel seoses jagunemisega ei ole teistel aktsionärideleesõigust aktsiate omandamisel (§ 345).

(2) Aktsiakapitali suurendamise registrisse kandmise avaldusele lisatakse täiendavalt käesoleva seadustiku § 343 1. lõikes nimetatud dokumentidele jagunemislepingu ja jagunemiselosalevate ühingu jagunemisotsustena täiendavalt tõestatud ära kirjad.

§ 467. Aktsiate üleandmine jagunemisel

Omandav aktsiaselts annab üle jaguneva ühingu osanikele või aktsionäridele nende osade või aktsiate asendamisel kõigepealt omandava aktsiaseltsi oma aktsiad.

§ 468. Üleantava vara hindamine

Kui omandav ühing on aktsiaselts, mille aktsiakapitali seoses jagunemisega suurendatakse, või kui jagunemisel asutatakse uus aktsiaselts, tuleb aktsiaseltsi mitterahalise sissemakse hindamiseks ettenähtud korras (§ 249) hinnata, kas jaguneva ühingu poolt üleantud varast piisab aktsiakapitali suurendamiseks või asutatava aktsiaseltsi aktsiakapitaliks. Vara hindamist täiendavad dokumendid esitatakse koos jagunemise avaldusega äriregistrile.

§ 469. Aktsionärid, kelle nimi ei ole teada

(1) Kui omandavaks ühinguks on täisühing, usaldusühing või osahing ja jaguneva aktsiaseltsi esitaja aktsiavõi vahetusvõlakirja omanik ei ole teada, märgitakse jagunemislepingus järelekirjandava avalduses aktsionäri nimeasemel aktsia või vahetusvõlakirja järjekorranumber ja nimiväärtus. Kuiselliste osanike nimed saavad hiljem teatavaks, kantakse nende nimed osanike nimekirja ning omandava täis- või usaldusühingu puhul äriregistrisse.

(2) Kui omandavaks ühinguks on aktsiaselts, millel on ainult nimelised aktsiad, kohaldatakse jaguneva aktsiaseltsi nende aktsionäride suhtes, kellel on esitaja aktsiad ja kelle isik ei ole teada, samuti vahetusvõlakirjade omanike suhtes, kelle isik ei ole teada, käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud. [28.05.1996]

§ 470. Eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanike kaitse

(1) Omandavas aktsiaseltsis säilivad jaguneva aktsiaseltsi eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanike õigused, mis neil olid jagunevas aktsiaseltsis.

(2) Kui omandavaks ühinguks ei ole aktsiaselts, omandavad eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanikud omandava ühingu osad samadel alustel jaguneva aktsiaseltsi aktsionäridega. Jagunemislepingu gamittenõustumisel võivad nad nõuda hüvitust vastavalt käesoleva seadustiku §-le 448.

§ 471. Jagunemine uue aktsiaseltsi asutamisega

(1) Ühingu jagunemisele uue aktsiaseltsi asutamisega ei kohaldata käesoleva seadustiku §-des 243, 256--271 sätestatud.

(2) Jagunemisel uue aktsiaseltsi asutamisega tuleb jagunemiskavas lisaks käesoleva seadustiku § 435 1. lõikes ja § 449 4. lõikes sätestatud märkida asutatava aktsiaseltsi aktsiakapitali suurus, samuti juhatuse ja nõukogu liikmed. [28.05.1996]

5. jagu. **Tulundusühistu jagunemisel osaleva ühingu** [28.05.1996]

§ 472. Tulundusühistu jagunemises osaleva ühingu

Tulundusühistu võib jaguneda ainult tulundusühistuteks. Eraldumisel ei või eralduva ühistu liikmeks saada jagunev ühing.

§ 473. Osamaks ja liikmelisus

(1) Tulundusühistu osamakset loetakse käesoleva peatükita tähenduses osaks.

(2) Tulundusühingu liiget loetakse käesoleva peatüki tähenduses osanikuks.

§ 474. Jagunemislepingu audiitorkontroll

Jaguneva tulundusühingu liige võib tulundusühistu kulunõuda jagunemislepingu audiitorkontrolli.

§ 475. Jagunemisotsus

Jagunemisotsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletasvähemalt 2/3 koosolekul osalenud liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet.

§ 476. Üleantava vara hindamine

Jaguneva tulundusühistu poolt üleantav vara tuleb hinnata ühistumitterahalise sissemakse hindamiseks ettenähtud korras (ühistuseaduse § 29 lg 3). Vara hindamist tõendavaddokumendid esitatakse äriregistrile.

§ 477. Jagunemine uue tulundusühistu asutamisega

Jagunemisel uue tulundusühistu asutamisega tuleb jagunemislepingus lisaks käesoleva seadustiku § 4351. lõikes ja § 449 4. lõikes sätestatud märkida asutatava ühistu juhatuse liikmed. [28.05.1996]

33. peatükk. ÜMBERKUJUNDAMINE

1. jagu. Üldsätted

§ 478. Ümberkujundamise õigus

(1) Äriühingu võib ümber kujundada teist liiki äriühinguks. Tulundusühistu ümberkujundamine, samuti tulundusühistuks ümberkujundamine ei ole lubatud.

(2) Ümberkujundatava ühingu osanikud või aktsionärid saavad uue ühingu osanikeks või aktsionärideks. [17.06.1998]

§ 479. Ümberkujundamisaruanne

(1) Ümberkujundatava ühingu juhatuse või ühingujuhtimise õigustatud osanikud koostavad kirjaliku aruande (ümberkujundamisaruanne), kus selgitatakse ja põhjendatakse õiguslikult ning majanduslikult ümberkujundamist, sealhulgas osade või aktsiate asendussuhet ning juurdemaksete suurust, kui juurdemakseid tehakse. Aruandestuleb eraldi viidata hindamisega seotud raskustele.

(2) Ümberkujundamisaruannet ei pea koostama, kui ümberkujundatavas ühingu osanikud või aktsionärid on nõus, et ümberkujundamisaruannetei pea koostama. [17.06.1998]

§ 480. Ümberkujundamisotsus

(1) Ümberkujundamise otsustavad ümberkujundatava ühingu osanikud või aktsionärid. Ümberkujundamisotsus peab olema kirjalik.

(2) Osanik või aktsionär võib nõuda ümberkujundamisotsuse ära kirja.

(3) Ümberkujundamisotsuses tuleb märkida:

1) mis liiki ühinguks ühing ümber kujundatakse;

2) ühingu ärinimi;

3) ümberkujundatava ühingu osanike või aktsionäride osade või aktsiate asendussuhe;

4) õigused, mis ühingu osanikele või aktsionäridele, sealhulgas eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanikele;

5) ümberkujundamise tagajärjed töötajatele;

6) kui ühing kujundatakse ümber osahinguks või aktsiaseltsiks, osa- või aktsiakapitali suurus.

(4) Osanike või aktsionäride nimed, kes ei olnud nõus ümberkujundamisotsusega, lisatakse ümberkujundamisotsusele. Ümberkujundamisotsusega mittedõustumist kinnitab iga osanik või aktsionär oma allkirjaga.

(5) Ümberkujundamise otsusega kinnitatakse uue ühingu põhikirivõi ühinguleping. Ühingu ümberkujundamisel osahinguks või aktsiaseltsiks valitakse koos otsuse tegemise juhataja liikmed ja nõukogu liikmed, kui moodustatakse nõukogu. [28.05.1996]

§ 481. Ümberkujundamisotsuse vaidlustamine ja kahjuhüvitamine

(1) Kohus võib osaniku või aktsionäri, juhatuse või nõukogu liikme nõudel seaduse, ühingulepingu või põhikirjaga vastuolus oleva ümberkujundamisotsuse kehtetuks tunnistada, kui nõue on esitatud ühe kuu jooksul otsuse tegemisest.

(2) Ümberkujundamisotsust ei saa kehtetuks tunnistada põhjusel, et osade või aktsiate asendussuhe määratiliiga madalaks.

(3) Kui osade või aktsiate asendussuhe määrati liiga madalaks, võib osanik või aktsionär nõuda uuel ühingult tagasimakset.

(4) Alates ümberkujundamise äriregistrisse kandmisest tuleb tasumatatagasi maksta intressi seadusessätetatud suuruses. [28.05.1996]

§ 482. Asutamissätete kohaldamine

Ümberkujundamisele kohaldatakse seda liiki ühingu asutamissätteid, milleks ühing ümber kujundatakse, kui käesoleva peatüki sätetest ei tulene teisiti. Asutajateks loetakse ümberkujundatava ühingu osanikke või aktsionäre, kes hääletasid ümberkujundamisotsuse poolt.

§ 483. Võlausaldajate kaitse

(1) Ümberkujundatava ühingu juhatus või ühingu juhtima õigustatud osanikud saavad 15 päeva jooksul ümberkujundamisotsuse vastuvõtmisest kirjaliku teate ümberkujundamise kohtauhingule teada olevatelevõlausaldajatele, kellel olid nõuded ühingu vastu enne ümberkujundamisotsuse tegemist.

(2) Ümberkujundamisotsuse kohta peavad juhatus või ühingu juhtima õigustatud osanikud avaldama üleriigilise levikuga ajalehes kaks teadet vähemalt 15-päevase vahega. Teates tuleb näidata, et võlausaldajadesitaksid oma nõuded kahe kuu jooksul.

(3) Ühing peab tagama võlausaldajate nõuded, kui need on esitatud kahe kuu jooksul viimase teate avaldamisest. Kui nõue ei ole piisavalt tagatud, võib võlausaldaja nõudanõude rahuldamist.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud ei kohaldata osaühingu või aktsiaseltsi ümberkujundamisel täisvõiusaldusühinguks.

§ 484. [välja jäetud 28.05.1996]

§ 485. Avalduse esitamine äriregistrile

(1) Ümberkujundatava ühingu juhatus või ühingesindama õigustatud osanikud esitavad mitte varem kui kolme kuu möödudes teise ümberkujundamise teate avaldamisest avalduse ümberkujundamise kandmiseks äriregistrisse. Avaldusele lisatakse:

- 1) ümberkujundamisotsus ja osanike või aktsionäride nimed, kes sellega ei nõustunud;
- 2) osanike või aktsionäride koosoleku protokoll, kui ümberkujundamisotsust tehti koosolekul, või osanike hääletusprotokoll;
- 3) uue ühingu põhikirj;
- 4) ümberkujundamise luba, kui see on nõutav;
- 5) ümberkujundamisaruanne või nõusolekud sellekoostamata jätmiseks;
- 6) ümberkujundamisel aluseks võetud bilanss;
- 7) uue ühingu juhatuse liikmete või ühingu esindama õigustatud osanike andmed ja allkirjanäidised;
- 8) uue ühingu nõukogu liikmete andmed, kui nõukogumoodustatakse;
- 9) ajalehed, milles on avaldatud § 483 2. lõikes nimetatud teated.

(2) Registripidaja võib ümberkujundamise registrisse kanda ainult siis, kui ümberkujundamisel aluseks võetud bilanss on koostatud seisuga mitte varem kui kaheksa kuud enne avalduse esitamist äriregistrile. Bilansikoostamisele ja kinnitamisele kehtivad majandusaasta aruande koostamise ja kinnitamise kohtakäivad sätted.

(3) Kui ühing kujundatakse ümber osaühinguks või aktsiaseltsiks, peavad juhatuse liikmed või ühingesindama õigustatud osanikud avalduses kinnitama, et oma nõuded tähtaegselt esitanud ja ümberkujundamise vastu vaieldnud võlausaldajate nõuded on tagatud või rahuldatud ning et ümberkujundamisotsust ei ole vaidlustatud või on vastav avaldus rahuldamata jäetud.

(4) Kui ümberkujundamisega kaasneb ühingu asukoha muutus ningühing läheb üle teise registripiirkonda, tuleb käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud avaldus esitada uue ühinguasukoha äriregistri registripidajale ja ümberkujundatava ühingu senise asukoha äriregistri registripidajale. Ümberkujundatava ühingu senise asukoha äriregistrisse tehtava kande juurde tehakse märge, et ümberkujundamine jõustub uue ühingu kandmisega äriregistrisse. Uue ühingu võib äriregistrisse kanda pärast ümberkujundamise kandmist ümberkujundatava ühingu senise asukoha äriregistrisse.

(5) Kui koos ümberkujundamisega otsustatakse äriühingu osa- või aktsiakapitali suurendamine, tuleb äriregistrile täiendavalt esitada osa- või aktsiakapitali sissemakset tõendav dokumendid. [28.05.1996; 17.06.1998]

§ 486. Uue ühingu ärinimi

(1) Uus ühing võib jätkata tegevust ümberkujundatava ühingu ärinime all. Ärinimes ei või kasutada täienditega lühendit, mis viitab ümberkujundatava ühingu liigile.

(2) Kui ümberkujundatava ühingu osanik või aktsionär olifüüsiline isik, kes uues ühingu enam ei osale, võib uus ühing tema nime ärinimes edasi kasutada ainult tema või tema pärijatekirjalikul nõusolekul.

§ 487. Kande õiguslik toime ja ümberkujundamisegatekitatud kahju hüvitamine

(1) Ümberkujundamise äriregistrisse kandmisest loetakse ühing ümberkujundatuks.

(2) Ümberkujundamise äriregistrisse kandmisega saavad ümberkujundatava ühingu osanikud või aktsionärid uue ühingu osanikeks või aktsionärideks ning nende osad või aktsiad asendatakse uue ühingu osade või aktsiatega. Kolmandate isikute õigused asendatud osade või aktsiate suhtes jäävad kehtima uue ühingu osade või aktsiate suhtes.

(3) Kui ümberkujundamisega kaasneb ühingu registripiirkonna muutus, loetakse ühing ümberkujundatuks uue ühingu äriregistrisse kandmisest.

(4) Ümberkujundamist ei saa vaidlustada pärast selle äriregistrisse kandmist.

(5) Ümberkujundatava ühingu juhatuse ja nõukogu liikmed või ühingu juhtima õigustatud osanikud vastutavad solidaarselt ümberkujundamisega ühingu, osanikele või aktsionäridele või nende võlausaldajatele süüliselt tekitatud kahju eest.

(6) Käesoleva paragrahvi 5. lõikes nimetatud nõudeaegumistähtaeg on viis aastat ümberkujundamise äriregistrisse kandmisest. [17.06.1998]

§ 488. Hüvitus ümberkujundamisel

(1) Ümberkujundamisel võib ümberkujundatava ühingu osanik või aktsionär, kes ei ole ümberkujundamisotsusega nõus, kahe kuu jooksul ümberkujundamise registrisse kandmisest nõuda, et uus ühing omandaks tema asendatud osa või aktsia rahalise hüvituse eest. Rahalise hüvituse suurus peab olema niisama suur kui raha, mida osanik või aktsionär oleks saanud ühingu likvideerimisel järelejäänud vara jaotamisel, kui ühingu oleks likvideeritud ümberkujundamisotsuse tegemise ajal.

(2) Osade või aktsiate ühingu poolt omandamisele käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud alustel eikohaldata vastavalt käesoleva seadustiku § 162 2. lõikepunkti 2 ja § 283 2. lõike punkti 2 sätteid.

(3) Osanike või aktsionäride nimed, kes ei olnud nõus ümberkujundamisotsusega ja soovivad kasutada käesolevas paragrahvis nimetatud õigusi, lisatakse ümberkujundamisotsusele. Ümberkujundamisotsusegamittenõustumist kinnitab iga osanik või aktsionär oma allkirjaga.

(4) Kui ühing kujundatakse ümber täis- või osalduühinguks, võib käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud hüvitust nõuda osanik, kes lahkub ühingu.

(5) Alates ümberkujundamise äriregistrisse kandmisest, peab uus ühing maksma hüvituse intressi seadusessätetatud suuruses.

(6) Ühingu ümberkujundamisel võib osanik või aktsionär, kes ei nõustunud otsusega ega nõua hüvitust, võõrandada osa või aktsia kahe kuu jooksul ümberkujundamise äriregistrisse kandmisest, sõltumata seadusessätetatud või põhikirjaga ettenähtud käsutuspiirangutest.

§ 489. Eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanike kaitse

(1) Kui aktsiaselts kujundatakse ümber teist liiki ühinguks, osalevad eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanikud esindatuse määramisel ja hääletamisel aktsionäridega samadel alustel.

(2) Eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanikud omandavad uue ühinguosad samadel alustel ümberkujundatava aktsiaseltsi aktsionäridega. Eelisaktsiate ja vahetusvõlakirjade omanikud, kes ümberkujundamisotsusega ei nõustunud, võivad nõuda hüvitust vastavalt käesoleva seadustiku §-le 488.

§ 490. Aktsionärid, kelle nimi ei ole teada

Kui aktsiaselts kujundatakse täisühinguks, usaldusühinguks või osäühinguks ja aktsiaseltsiesitaja aktsia või vahetusvõlakirja omanik ei ole teada, lisatakse ümberkujundamisotsusele ja märgitakse registrikande avalduses aktsionäri nime asemel aktsia või vahetusvõlakirja järjekorranumber ja nimiväärtus. Kuiselliste osanike nimed saavad hiljem teatavaks, kantakse nende nimed osanike nimekirja ning ühendava täis- või usaldusühingu puhul äriregistrisse. [28.05.1996]

§ 491. Sissemakse tähendus

Täis- või usaldusühingu osaniku sissemakset loetakse käesoleva peatüki tähenduses osaks.

2. jagu. Täis- või usaldusühingu ümberkujundamine osäühinguks või aktsiaseltsiks

§ 492. Ümberkujundamisaruanne

Ümberkujundamisaruannet ei pea koostama, kui ümberkujundatav täis- või usaldusühingu kõik osanikud on ühingu juhtimiseks õigustatud.

§ 493. Ümberkujundamisotsus

- (1) Ümberkujundamisotsus on vastu võetud, kui selle poolthääletavad kõik osanikud.
- (2) Ühingu lepinguga võib ette näha, et ümberkujundamisotsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud üle 2/3 osanike häältest.

§ 494. Asutamise sätete kohaldamine

Täis- või usaldusühingu ümberkujundamisel aktsiaseltsiks kohaldata käesoleva seadustiku §-des 256--271 sätet statuti.

§ 495. Osanike vastutus

Kui täis- või usaldusühing kujundatakse ümberosäühinguks või aktsiaseltsiks, vastutab täisosanik ümberkujundatava ühingu kohustuste eest, mille täitmise tähtpäev onsaabunud või saabub viie aasta jooksul ümberkujundamise äriregistrisse kandmisest.

3. jagu. Osäühingu või aktsiaseltsi ümberkujundamine täis- või usaldusühinguks

§ 496. Aktsionäride üldkoosoleku ettevalmistamine

- (1) Vähemalt kaks nädalat enne ümberkujundamisotsustavat üldkoosolekut esitab ümberkujundatava aktsiaseltsi juhatus aktsiaseltsi asukohas aktsionäridele tutvumiseks ümberkujundamisaruande ja aktsiaseltsiviimase majandusaasta aruande. Ümberkujundamisaruannet ei esitata käesoleva seadustiku § 479 2. lõikes nimetatud juhul.
- (2) Aktsionäri nõudel antakse talle käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud dokumentidest viivitamatult räkiri.
- (3) Kui aktsiaseltsi viimane majandusaasta aruanne on koostatud varem kui kuus kuud enne ümberkujundamisotsuse tegemist, koostatakse aastaaruande nõuetele vastavalt bilanss (vahebilanss) viimaseveerandaasta seisuga, mis esitatakse aktsionäridele tutvumiseks.

§ 497. Üldkoosoleku korraldus

- (1) Aktsionäride üldkoosolekul selgitab ümberkujundatava aktsiaseltsi juhatus ümberkujundamise õiguslikke ja majanduslikke tagajärgi, sealhulgas aktsiate asendamist.
- (2) Nõukogu esitab üldkoosolekul ümberkujundamise kohta omaarvamuse.
- (3) Aktsionäri nõudel antakse talle üldkoosolekul teavet ka ümberkujundamise teiste oluliste asjaolude kohta. [28.05.1996]

§ 498. Ümberkujundamisotsus

- (1) Täisühinguks ümberkujundamise otsus on vastuvõetud, kui selle poolt hääletavad kõik osanikud või aktsionärid.

(2) Usaldusühinguks ümberkujundamise otsus on vastu võetud, kuiselle poolt on antud vähemalt 2/3 osanikevõi aktsionäride koosolekul esindatud häälest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet ja otsuse poolt on hääletanud kõik osanikud või aktsionärid, kessaavad usaldusühingu täisosanikuks.

(3) Kui osaühingu usaldusühinguks ümberkujundamise otsus tehakse käesoleva seadustiku §-s 173 sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 osanikehäälest, kui põhikirjaga ei ole ettenähtud suurema häälteenamuse nõuet ja otsuse poolt on hääletanud kõik osanikud, kes saavad usaldusühingutäisosanikuks.

(4) Kui aktsiaseltsil on mitut liiki aktsiaid, on ümberkujundamisotsus vastuvõetud, kui lisaks käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud on otsuse poolt hääletanud vähemalt 2/3 iga liiki aktsiate omanikest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

§ 499. Võlausaldajate kaitse

(1) Täis- või usaldusühinguks ümberkujundatud osaühingu või aktsiaseltsi võlausaldajad, kelle nõuded ei ole tagatud, võivad kuue kuu jooksul pärast ümberkujundamise äriregistrisekandmist nõuda oma nõuetetagamist.

(2) Kui nõuet ei tagata piisavalt, võib võlausaldaja nõuda, et tema nõue rahuldaks.

4. jagu. Osaühingu ümberkujundamine aktsiaseltsiks

§ 500. Ümberkujundamisotsus

(1) Osaühingu aktsiaseltsiks ümberkujundamise otsus on vastuvõetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 osanike koosolekul esindatud häälest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(2) Kui ümberkujundamisotsus tehakse käesoleva seadustiku §-s 173 sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 osanike häälest ja põhikirjaga ei ole ettenähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(3) Aktsiaseltsi aktsiate nimiväärtused võib määrata erinevalt ümberkujundatava osaühingu osade omadest, kuid need peavad vastama käesoleva seadustiku § 223 nõuetele. Ümberkujundatava osaühingu osad võib jagada järgimata käesoleva seadustiku § 152 1. ja 2. lõikes sätestatud.

§ 501. Asutamise sätete kohaldamine

Osaühingu ümberkujundamisele aktsiaseltsiks ei kohaldata käesoleva seadustiku §-des 256--271 sätestatud.

5. jagu. Aktsiaseltsi ümberkujundamine osaühinguks

§ 502. Aktsionäride üldkoosoleku ettevalmistamine

(1) Vähemalt üks kuu enne ümberkujundamist otsustavat üldkoosolekut esitab ümberkujundatava aktsiaseltsi juhatus aktsiaseltsi asukohas aktsionäridele tutvumiseks ümberkujundamisaruande ja aktsiaseltsi viimasemajandusaasta aruande. Ümberkujundamisaruannet ei esitata käesoleva seadustiku § 479 2. lõikes nimetatud juhul.

(2) Aktsionäri nõudel antakse talle käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud dokumentidest viivitamatult räkiri.

(3) Kui aktsiaseltsi viimane majandusaasta aruanne on koostatud varem kui kuus kuud enne ümberkujundamisotsuse tegemist, koostatakse aastaaruande nõuetele vastavalt bilanss (vahebilanss) viimaseveerandaasta seisuga, mis esitatakse aktsionäridele tutvumiseks.

§ 503. Üldkoosoleku korraldus

(1) Aktsionäride üldkoosolekul selgitab ümberkujundatava aktsiaseltsi juhatus ümberkujundamise õiguslike ja majanduslike tagajärgi, sealhulgas aktsiate asendamist.

(2) Nõukogu esitab üldkoosolekul ümberkujundamise kohta omaarvamuse.

(3) Aktsionäri nõudel antakse talle üldkoosolekul teavet ka ümberkujundamise teiste oluliste asjaolude kohta. [28.05.1996]

§ 504. Ümberkujundamisotsus

(1) Aktsiaseltsi osaühinguks ümberkujundamise otsus on vastuvõetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häälest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(2) Kui aktsiaseltsil on mitut liiki aktsiaid, on ümberkujundamisotsus vastuvõetud, kui lisaks käesolevaparagrahvi 1. lõikes sätestatud on otsuse poolt hääletanud vähemalt 2/3 iga liiki aktsiate omanikest, kuipõhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet. Kui otsus tehakse § 297 2. lõikes sätestatud korras, peab otsuse poolt hääletama vähemalt 2/3 iga liiki aktsiatega üldkoosolekulesindatud häälest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet.

(3) Osahingu osade nimiväärtused võib määrata erinevalt ümberkujundatava aktsiaseltsi aktsiate omadest, kuid need peavad vastama käesoleva seadustiku § 148 nõuetele. [28.05.1996]

X osa. SEADUSE RAKENDAMINE

§ 505. Seadustiku jõustumine

(1) Käesolev seadustik jõustub 1995. aasta 1. septembril.

(2) Käesoleva seadustiku §-d 524 ja 530 jõustuvad seadustiku Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval.

§ 506. Käesoleva seadustiku kohaldamine äriühingutele

(1) Alates 1995. aasta 1. septembrist võib äriühinguid asutada ainult käesolevas seadustikus sätestatud korras ja neile kohaldatakse käesolevas seadustikus sätestatud.

(2) Enne 1995. aasta 1. septembrit asutatud äriühingutele kohaldatakse kuni nende äriregistrisse kandmise niivastavalt käesoleva seadustiku §-des 1, 2 1., 4. ja 5. lõikes, 4--6, 79--82, 85--98, 100, 101, 102 1.--3. lõikes, 103 1.--3. lõikes, 104--111, 113--115, 117--121, 123--126, 128--130, 131 1. lõikes, 132, 134 1. lõikes, 135, 140--143, 144 1. lõike punktides 1, 2, 4, 5, 7, 8 ja 3. lõikes, 145, 146, 148 3.--6. lõikes, 149--170, 171 1. ja 3. lõikes, samuti 2. lõike punktis 3, 172--175, 177, 178, 179 1.--3. lõikes, 180 1., 2., 6. ja 7. lõikes ning 3. lõikesimeses ja teises lauses, 181--188, 189 2. lõikes, 190, 191, 192 1. ja 2. lõikes, 193--195, 197--199, 201--203, 205--207, 209--216, 219 1. lõikes, 220, 221, 223--226, 227 1. ja 2. lõikes, 228--240, 241 1., 2., 3. ja 4. lõikes, 246--248, 249 4. lõikes, 250 1. lõike punktides 1, 2, 5, 6, 7, 8 ja 3. lõikes, 251, 252, 272--291, 292 1. lõikepunktis 2, 2. ja 3. lõikes, 293--299, 300 1. lõikes, 302--307, 308 1.--3. lõikes, 309--315, 327--332, 334--340, 341 1.--3. lõikes, 342, 344--358, 360--366, 368--370, 372--379 ja 383 sätestatud. Kuni äriregistrisse kandmiseni on aktsiaseltsi juhatusel nii juhatus kui ka nõukogu õigused, kui aktsiaseltsi põhikirjas ei ole ettenähtud teisiti. Kui äriühingu põhikiri või ühinguleping on vastuolus seadusega, kohaldatakse seaduses sätestatud. Äriregistrisse kandmata aktsiaseltsi juhatuse liikmele laieneb käesoleva seadustiku §-s 327 ettenähtud nõukoguliikme vastutus juhul, kui aktsiaseltsil ei ole nõukogu.

(2¹) Käesoleva seadustiku §-des 187 ja 315 ning § 506 2. lõikes sätestatud isikliku vastutust kohaldatakse ettevõttere registrisse kantud ettevõtte juhile juhul, kui ta ei tõenda, et tatehingu tegemise või toimingute tegematajätmise ajal ei olnud ettevõtte juht.

(3) Kuni äriühingu äriregistrisse kandmiseni toimub osahingu ja aktsiaseltsi juhtimine, mille kõik osad või aktsiad kuuluvad riigile Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud erisusi arvestades.

(4) Kuni äriregistrisse kandmiseni on aktsiaseltsi üldkoosolekupädevuses lisaks § 298 1. lõikes sätestatud leka muude aktsiaseltsi põhikirjaga üldkoosoleku pädevusse antud küsimuste otsustamine.

(5) Enne § 180 2. lõike neljandas lauses ja § 308 4. lõikes nimetatud nõuete jõustumist peab äriregistrisse kantud osahingute ja aktsiaseltside juhatuse koosseis olema viidud vastavusse nimetatud nõuete ga 1997. aastal 1. septembriks.

(6) Kuni 1999. aasta 1. septembrini võib osahingu ja aktsiaseltsi juhatuse omandada ja võõrandada osahinguvõi aktsiaseltsi nimel kinnisasju, ehitisi kui vallasasju ning osalust teistes äriühingutes (osad, aktsiad) ainult nõukogu, selle puudumisel aga osanike koosoleku või aktsionäride üldkoosoleku otsusel, kui osahingu või aktsiaseltsi põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti. Nimetatud piirang kehtib kolmandate isikutesuhtes. [28.05.1996; 5.06.1997]

§ 507. Käesolevas seadustikus sätestamata ettevõtted

(1) Enne käesoleva seadustiku jõustumist kehtinud õigusaktide alusel asutatud ettevõtted, mida ei ole ettevõtjana sätestatud käesolevas seadustikus, tuleb 1997. aastal 1. septembriks ümber kujundada vastavalt käesoleva seadustiku §-le 509 või lõpetada. Selliste ettevõtete asutamine ja nendeks ettevõtete ümberkujundamine, nendega ühinemine või nendeks jagunemine ei ole pärast 1995. aasta 1. septembrit lubatud.

(2) Enne käesoleva seadustiku jõustumist kehtinud õigusaktide alusel asutatud ettevõtetele, mida ei ole ettevõtjana sätestatud käesolevas seadustikus, kohaldatakse nende ettevõtete kohta käivates õigusaktides sätestatud.

(3) Kui enne käesoleva seadustiku jõustumist kehtinud õigusaktide alusel asutatud ettevõtte ei ole 1997. aastal 1. septembriks ümber kujundatud või lõpetatud, sundlõpetatakse seekäesoleva seadustiku §-s 513 sätestatud korras.

§ 508. Ettevõtte asutamine enne käesoleva seadustiku jõustumist

Enne 1995. aasta 1. septembrit asutatud ettevõtte võibkanda Eesti Vabariigi ettevõtete, asutuste jaorganisatsioonide registrisse (edaspidi ettevõttere register), kui sellele ettevõttele onasutamisluba antud enne1995. aasta 1. septembrit ja registrisse kandmise avaldus on esitatud hiljemalt1995. aasta 10. septembriks.

§ 509. Ühinemine, jagunemine ja ümberkujundamine

- (1) Äriregistrisse kantud äriühingute ühinemine, jagunemine ja ümberkujundamine toimub käesolevasseadustikus sätestatud korras. Äriregistrisse kantud äriühing ei võitühineda äriregistrisse kandmata äriühinguga.
 - (2) Äriregistrisse kandmata ettevõtte võib ümber kujundada käesolevas seadustikus sätestatud ettevõtjaks võimuul käesolevas paragrahvis sätestatud viisil. Äriregistrisse kandmata ettevõtete ümberkujundamisel kohaldatakse käesoleva seadustiku §-des 478--482, 485--487, 489--495, 498, 500 ja 504 sätestatud. Äriregistrisse kandmata ettevõtte ümberkujundamisel ei kohaldata § 485 1. lõikeesimeses lauses toodud tähtaega.
 - (3) Riigiettevõtete, riiklike ettevõtete ja riiklike väikeetevõtete, samuti muude riigile kuuluvate ettevõtetening rahva- ja rendiettevõtete ja riiklike fondide ümberkujundamine, ühinemine ja jagunemine toimub Vabariigi Valitsuse korralduse alusel ja Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras.
 - (4) Munitsipaal ettevõtte võib ümber kujundada osahinguks, aktsiaseltsiks või kohaliku omavalitsuseasutuseks. Munitsipaal ettevõtte ümberkujundamise otsustab valla- või linnavolikogu ja korraldab valla- või linnavalitsus.
 - (5) Riigiettevõtte või riikliku ettevõtte võib ümberkujundada osahinguks, aktsiaseltsiks, avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks või riigiasutuseks.
 - (6) Rendiettevõtte, rahvaetevõtte või riiklike väikeetevõtte võib ümber kujundada osahinguks või aktsiaseltsiks.
 - (7) Ümberkujundamisel tuleb äriregistripidajale esitada § 485 1. lõike punktides 1--4 ja 6--8 sätestatud dokumendid, aktsiaseltsiks ümberkujundamise korral samuti audiitori arvamus selle kohta, kas aktsiaseltsil onnetovara, mis vastab aktsiakapitalile. Osahinguks ümberkujundamise korral tuleb audiitoriarvamus lisada juhul, kui ühing vastab tingimustele, mille korral on audiitorkontroll ettenähtud.
 - (8) Äriregistrisse kandmata ettevõtted võivad ühineda selliselt, et asutavad uue äriühingu, mis kantakse äriregistrisse, samuti selliselt, et üks ettevõtte ühendatakse teisega. Ettevõtete ühinemisel kohaldatakse vastavalt käesoleva seadustiku §-des 391--393, 397, 398, 400, 401, 403, 405--410, 412--417, 421--433 sätestatud. Äriregistrisse kandmata ettevõtete ühinemisel ei kohaldata § 400 1. lõike esimeses lauses sätestatud. Äriregistripidajale tuleb täiendavalt esitada äriregistrisse kantava aktsiaseltsi kohtaauditori arvamus selle kohta, kas aktsiaseltsil on netovara, mis vastab aktsiakapitalile. Osahinguga äriregistrisse kandmise korral tuleb audiitoriarvamus lisada juhul, kui ühing vastab tingimustele, mille korral on audiitorkontroll ettenähtud.
 - (9) Ümberkujundamine või ühinemine käesolevas seadustikus sätestatud äriühinguks loetakse toimunuks äriühingu äriregistrisse kandmisest. Riigiettevõtte, riikliku ettevõtte või riikliku väikeetevõtte või riikliku fondi või munitsipaal ettevõtte ümberkujundamisel äriühinguks loetakse neil eriigi poolt õiguslikul alusel üleantud vara, selle vara baasil või muul viisil soetatud ja äriregistrisse kandmise ajal temaseaduslikus valduses olev vara riigilt äriühingu omandisse ülelainuks äriühingu registrisse kandmise hetkest. Sama kehtib riikliku fondi võimunitsipaal ettevõtte kandmisel sihtasutusena mittetulundusühingute ja sihtasutusteregistrisse.
- (9¹) Käesoleva paragrahvi lõike 9 teises lauses sätestatud kohaldatakse vastavalt lõikes 9 nimetatud ettevõtete ühinemise korral äriühingule, kellele läheb üle ühinevate ettevõtete valduses olev vara.
- (9²) Riigiettevõtte jagunemisel käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestab Vabariigi Valitsus riigiettevõtte valduses oleva vara äriühingu omandisse ülemineku korra.
- (10) Äriregistrisse kandmata ettevõtete ümberkujundamisel või ühinemisel käesolevas seadustikus sätestatud ettevõtjaks ei maksustata uutele ettevõtjatele üleantavat vara tulu- ja käibemaksuga.
 - (11) Äriregistrisse kandmata täis- ja usaldusühingut ei või ümber kujundada osahinguks ega aktsiaseltsiks.
 - (12) Riikliku fondi võib ümber kujundada osahinguks, aktsiaseltsiks, sihtasutuseks või avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks. Osahinguks või aktsiaseltsiks ümberkujundatava riikliku fondi avaldus peab olema äriregistri pidajale esitatud hiljemalt 1997. aasta 1. septembriks, sihtasutuseks ümberkujundatava riikliku fondi avaldus peab mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri pidajale olema esitatud hiljemalt 1998. aasta 1. oktoobriks. [28.05.1996; 17.12.1997; 17.02.1998; 17.06.1998]

§ 510. Ümberkujundamine füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtteks

(1) Äriregistrisse kandmata osahingu või aktsiaseltsi, mille kõik osad või aktsiad kuuluvad ühele füüsilisest isikust osanikule või aktsionärile, võib osanike koosoleku või aktsionäride üldkoosoleku otsusel ümberkujundada selle füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtteks. Nimetatud ümberkujundamine on lubatud ja loetaksetoimunuks, kui füüsilisest isikust ettevõtja kantakse äriregistrisse.

(2) Ümberkujundamisel läheb osahingu või aktsiaseltsi varakoos kohustustega üle osanikust või aktsionärist füüsilisest isikust ettevõtjale.

(3) Ümberkujundamise otsuses määratakse füüsilisest isikust ettevõtja ärinimi ja ettevõtte asukoht, samuti muud ümberkujundamiseks vajalikud abinõud.

(4) Ümberkujundamise ja füüsilisest isikust ettevõtja äriregistrisse kandmiseks esitab füüsilisest isikust ettevõtja avalduse. Avaldusele lisatakse:

1) ümberkujundamisotsus;

2) ümberkujundamise aluseks võetud bilanss.

(5) Registripidaja võib ümberkujundamise äriregistrisse kanda ainult siis, kui ümberkujundamisel aluseks võetud bilanss on koostatud mitte varem kui kaheksa kuud enne avalduse esitamist äriregistrile. Bilanssikoostamisel kehtivad majandusaasta aruande koostamise kohta käivad sätted.

(6) Ümberkujundamise ja füüsilisest isikust ettevõtja äriregistrisse kandmisega läheb osahingu või aktsiaseltsi vara üle füüsilisest isikust ettevõtjale. Osahingu või aktsiaselts lõpeb ümberkujundamise kandega.

(7) Füüsilisest isikust ettevõtja võib kasutada osahinguvõi aktsiaseltsi ärinime, järgides käesolevaseadustiku § 8 nõudeid.

§ 511. Äriregistrisse kandmise avaldus

(1) Enne 1995. aasta 1. septembrit asutatud ja ettevõtteregestris registreeritud ettevõtja kantakse äriregistrissetema avaldusel.

(2) Äriregistrisse kandmise avalduses tuleb märkida ettevõtja kohtaseaduses sätestatud andmed ning avaldusele lisada seaduses sätestatud dokumendid, samuti tema ettevõtteregestris registreerimise tunnistus. Avaldusele kirjutavad alla kõik äriühingu juhatuse liikmed või ühingutesindama õigustatud osanikud.

(3) Äriühingu põhikiri peab äriregistrisse kandmiseks olema viidud kooskõlla käesolevas seadustikus sätestatuga.

(4) Ettevõtteregestrisse kantud ettevõtte samas vormis või ümberkujundamise või ühinemise teel äriregistrisse kandmise avalduse peab kandeotsuse tegemiseks pädev isik läbi vaatama kuue kuu jooksul, arvates selle esitamise kohta. Avaldused vaadatakse läbi nende laekumise järjekorras. Kohturegistrisakonna juhataja võib mõjuval põhjusel lubada avalduse läbi vaadata eelisjärjekorras. Mõjuvaks põhjuseks loetakse eeskätt tõendatud osavõttetehingust, mille puhul vastav füüsiline või juriidiline isik peab maareformi seaduse (RT 1991, 34, 426; RT I 1996, 41, 796; 1997, 13, 210; 37/38, 570; 81, 1363; 93, 1556; 1998, 12, 153) kohaselt olema kantud äriregistrisse.

(5) Maa- ja linnakohtute registriosakondade ajutise ebavõrdset töökoormuse korral võib justiitsministerteenistustlikes huvides lähetada väiksema töökoormusega registriosakonnakohtunikuabi või registrisekretäri kuni üheksa kuuks oma teenistuskohustusi täitma suurema töökoormusega registriosakonna juurde. Lähetatud kohtunikuabile või registrisekretäriale tasutakse majutus- ja sõidukulud ning makstakse lisatasu justiitsministri määratud ulatuses, kuid mitte alla 25 protsendi ja mitte üle 50 protsendi ametipalgast. [28.05.1996; 17.12.1997]

§ 512. Välismaa äriühingu filiaal

(1) Enne 1995. aasta 1. septembrit ettevõtteregestrisse kantud välismaa äriühingu filiaal või esindus kantakse ettevõtja avaldusel filiaalina äriregistrisse.

(2) Avaldusele kirjutab alla filiaali või esinduse juhataja. Avaldusele lisatakse filiaali kohta seaduses sätestatud dokumendid.

(3) 1995. aasta 1. septembrist kaotab välismaa äriühingufiliaal juriidilise isiku õigused.

§ 513. Registrist kustutamine

(1) Ettevõtteregestris oleva ettevõtja kandmisel äriregistrisse tehakse ettevõtteregestris kandesse vastav märke äriregistri pidaja teate alusel.

(2) Ettevõtteregestrisse kantud ettevõtte, mida ei ole 1997. aasta 1. septembriks ettevõtjana äriregistrisse kantud või mille äriregistrisse kandmiseks ei ole selleks ajaks äriregistri pidajale avaldust esitatud või mille äriregistrisse kandmise avaldus on jäetud rahuldamata, loetakse sundlõpetatuks. Sundlõpetatud ettevõtte juhatusevõi seda

asendava organi esindusõigus säilib kuni kohtu poolt likvideerijamääramiseni või pankrotiväljakuulutamiseni või vastava ettevõtte registrist kustutamiseni. Juhatus või seda asendava organi koosseisus võib teha muudatusi kuni selle ajani ainult mõjuval põhjusel ja kohtuloal. Mõjuvaks põhjuseks loetakseelkõige:

- 1) pikaajalist või rasket haigust, mille tõttu muutubvõimatuks juhatuse või seda asendava organi liikmeülesannete täitmine;
- 2) juhatuse või seda asendava organi liikme surma, teadmata kadunuks või surnuks tunnistamist, samutiteovõimetuks tunnistamist;
- 3) kohtuotsuse jõustumist, millega määrati vabadusekaotuslikkaristus;
- 4) kohtuotsuse jõustumist, millega juhatuse või seda asendavaorgani liikmel võeti ära õigus teatavaltegevusalal tegutsemiseks;
- 5) juhatuse või seda asendava organi liikme alalist elamaasumistvälismaale.

Muudatused juhatuse või seda asendava organi koosseisus jõustuvad alatesettevõttere registris registreerimisest.

(3) Ettevõttere registri pidaja avaldab Riigi Teataja Lisas teate ettevõtjasundlõpetamisest. Kui äriregistri pidajateeb ettevõtja äriregistrisse kandmise avalduse kohta otsuse, millega jätab avalduserahuldamata pärast 1997. aasta 1. septembrit, avaldab äriregistri pidaja ise teate Riigi Teataja Lisas. Lõpetamise teates tuleb märkida, etvõlausaldajad, aktsionärid, osanikud ja liikmed esitaksid oma nõuded nelja kuu jooksul teate avaldamisestettevõtte asukohajärgsele kohtule likvideerijate määramiseks või pankroti väljakuulutamiseks.

(3¹) Nelja kuu jooksul käesoleva paragrahvi 3. lõikesnimetatud teate avaldamisest võivad võlausaldajad või aktsionärid või osanikud või liikmed esitada ettevõtte asukohajärgselekohtule avalduse likvideerijate määramiseks või pankroti väljakuulutamiseks. Kohus võibettevõtte likvideerijaks määrata eeskättettevõttere registrisse kantud ettevõtte juhi, kes on kohustatud likvideerija ülesandedvastu võtma, välja arvatudjuhul, kui sellest keeldumiseks on käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatudmõjuv põhjus. Avalduseslikvideerimise läbiviimise kohta tuleb esitada:

- 1) andmed sundlõpetatud ettevõtte kohta, kelle suhteslikvideerimise läbiviimist taotletakse, sealhulgasviide Riigi Teataja Lisa numbrile, kus ilmus sundlõpetamisteade;
- 2) avalduse esitaja nimi ning elu- või asukoht ja postiaadress;
- 3) taotlus isiku likvideerijaks määramise kohta, tema nimi ningelukoht ja postiaadress;
- 4) andmed avalduse aluseks oleva nõude suuruse, aluse jamaksetähtaja kohta, kui avalduse esitabvõlausaldaja; sel juhul lisatakse avaldusele tõendid nõude olemasolu kohta.

Avaldusele tuleb lisada isiku nõusolek, kelle likvideerijaks määramistaotletakse, välja arvatud juhul, kuitaotletakse ettevõttere registrisse kantud ettevõtte juhi likvideerijaks määramist. Samuti tuleb avaldusele lisadariigilõivu tasumise tõend.

Kui kohus on juba määranud sundlõpetatud ettevõttele likvideerija, käsitletakse järgimisi avaldusilikvideerimismenetluse läbiviimiseks nõuetest teatamisena ning kohus edastab needlikvideerijale. Isik, kes onesitanud kohtule teadvalt vale avalduse likvideerimise läbiviimiseks, peab hüvitama sellegaettevõttele, sellevõlausaldajatele, aktsionäridele, osanikele või liikmetele tekitatud kahju.

(3²) Sundlõpetatud ettevõtte ei tohi:

- 1) jaotada osanikele, aktsionäridele, liikmetele või ettevõtjalekasumit (dividendi);
- 2) võõrandada, rendile anda ja piiratud asjaõigustegakoormata ettevõttele kuuluvaid kinnisasju, riiklikusseregistrisse kantavaid vallasasju (hooned, sõidukid jne) ning osalust teistesäriühingutes (osad, aktsiad);
- 3) muuta põhikirja;
- 4) muuta osa- või aktsiakapitali või osanike sissemaksete suurust;
- 5) asutada juriidilisi isikuid.

Käesoleva lõike punktis 2 sätestatud piirangud kehtivad kuni kohtupoolt likvideerijate määramiseni või pankroti väljakuulutamiseni. Käesoleva lõike punktis 2 sätestatudpiirangud kehtivad kolmandate isikute suhtes.

(4) [välja jäetud 5.06.1997]

(5) Kui võlausaldajad, osanikud, aktsionärid või liikmed omanõuetest käesoleva paragrahvi 3. lõikesnimetatud tähtaja jooksul ei teata või kui likvideerimine on lõpetatud, loetakseettevõtte lõppenuks ja kustutatakseregistrist. Likvideerimise lõpetamiseks esitab likvideerija ettevõttereistri pidajalelõppbilansi ning avalduseettevõtte registrist kustutamiseks ja likvideeritud ettevõtte dokumentide hoidja registrissemärkimiseks. Kuittevõtte on lõppenud nõuetest mitteteatamise tõttu, loetakse ettevõttejuht, kes on ettevõtte lõppemise hetkelkantud ettevõttereistrisse, likvideeritud ettevõtte dokumentide hoidjaks jamärgitakse ettevõttereistri pidajapoolt ettevõttereistrisse.

(6) Enne 1995. aasta 1. septembrit asutatud äriühinguvõi filiaali äriregistrisse kandmisel tehakse äriregistrissemärge ühingu või filiaali varasema registreerituse kohta ettevõttereistris,näidates ära senise registrinumbri.

(7) Välismaa äriühingu filiaali või esinduse, mida ei ole1997. aasta 1. septembriks äriregistrisse kantud võimille äriregistrisse kandmiseks ei ole selleks ajaks äriregistri pidajale avaldust esitatudvõi mille äriregistrissekandmise avaldus on jäetud rahuldamata, kustutab ettevõttereistri pidajaettevõttereistris, välja arvatud juhul,kui tegemist on välisriigi krediidasutuse filiaali või esindusega.

(8) Justiitsminister võib oma määrusega kehtestada täpsemakorra käesolevas paragrahvis nimetatudsundlõpetamise teostamiseks. Justiitsminister kehtestab oma määrusegasundlõpetatud ettevõtete likvideerijateletasu määramise korra ja tasu piirmäärad. [5.06.1997;21.10.1997; 17.06.1998]

§ 514. Käibemaksukohustuslaste registreerimine

Maksuamet peab teatama äriregistri pidajale viivitamata andmedfüüsilisest isikust ettevõtja sealmaksukohustuslasena registreerimise ja registrist kustutamise kohta vastavalt käibemaksuseaduse§-dele 7 ja 11.

§ 515. Eri liiki aktsiatest tulenevad õigused

(1) Enne 1995. aasta 1. septembrit välja lastudaktsiatest tulenevad õigused, mis ei vasta käesolevasseadustikus sätestatule, jäävad kehtima. Need õigused tuleb äranäidata aktsiaseltsi põhikirjas.

(2) Asutajate ja aktsionäride õigused, mis ei tulene aktsiatest, on1995. aasta 1. septembrist tühiised. [28.05.1996]

§ 516. Osa nimiväärtus

Enne 1995. aasta 1. septembrit asutatud osauhingu osad, millenimiväärtus on väiksem käesoleva seadustiku§-s 148 sätestatust, jäävad kehtima. [28.05.1996]

§ 517. Ärinimi

(1) Ettevõtja kandmisel äriregistrisse teeb registripidajajärelepärimised ettevõttereistrile sama või sarnaseniime registreerituse kohta vastavates registrites.

(2) Taotletavat ärinime ei kanta äriregistrisse, kui see või sellegaeksitavalt sarnane ärinimi on registreeritudettevõttereistris teise ettevõtja poolt enne taotlejat.

(3) Isik, kellele kuulub käesoleva paragrahvi 2. lõike kohaseltõigus ärinimele, võib sellest loobuda teiseisiku kasuks, esitades vastava notariaalselt tõestatud avalduse äriregistriile.Ettevõttereistris registreeritudettevõtte nimel on vastava avalduse esitamiseks õigustatud ettevõtte kõikettevõttereistris registreeritud juhatusevõi seda asendava organi liikmed ühiselt. [28.05.1996]

§ 518. Osa- ja aktsiakapitali kontroll

(1) Ettevõttereistrisse kantud osauhingu või aktsiaseltsisamas vormis äriregistrisse kandmisel tuleb esitadaosauhingu või aktsiaseltsi bilanss, mis peab olema koostatud seisuga mitte varem kuikuus kuud enne äriregistrissekandmise avalduse esitamist. Bilanss peab kajastama registrisse kantavat osa-või aktsiakapitali.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud aktsiaseltsi bilansiletuleb lisada audiitori arvamus selle kohta,kas aktsiaseltsil on netovara, mis vastab aktsiakapitalile. Osauhingu bilansile tuleb lisada audiitoriarvamus juhul,kui osauhing vastab tingimustele, mille korral on audiitorkontroll ette nähtud.

(3) Osa- või aktsiakapitali muutmise otsuse võib äriühingüäriregistrisse kandmise eesmärgil teha, sõltumataühingu põhikirjas ettenähtud kapitali muutmise piirangutest. Kapitali muutmist ei peaeelnevalt registreerima ettevõttereistris. [28.05.1996]

§ 519. Osa- või aktsiakapitali suurus

(1) Alates 1995. aasta 1. septembrist peab asutatava jääriregistrisse kantava osauhingu osakapital olemavähemalt 10 000 krooni ja aktsiaseltsi aktsiakapital vähemalt100 000 krooni.

(2) Alates 1999. aasta 1. septembrist peab osaühingu osakapitalvastama käesoleva seadustiku §-s 136 jaaktsiaseltsi aktsiakapital §-s 222 sätestatud suurusele.

(3) Kui enne 1999. aasta 1. septembrit äriregistrisse kantudosahing või aktsiaselts ei vii oma osa- võiaktsiakapitali suurust 1999. aasta 1. septembriks vastavusse käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatuga, kustutabregistripidaja osahing või aktsiaseltsi registrist või algatab sellesundlõpetamise käesoleva seadustiku §-s 60 sätestatud korras.

§ 520. Äriühingu asutamine

(1) Äriühingu asutamisel peavad asutajad äriühingunimel tegutsemiseks kasutama äriühingu kavandatavatärinime koos täiendiga «asutamisel».

(2) Mitterahalise sisse makse tegemiseks sõlmitakse asutatava ühinguleping sisse makse eseme üleandmise kohta. Leping peab olema kirjalik, kui seaduses ei ole teatud eseme üleandmiseks sätestatud notariaalselt tõestatud vormi kohustuslikkust.

(3) Kui sisse makseks asutatavasse äriühingusse on kinnisasi või registreerimisele kuuluv vallasasi, kantakse asutatav äriühing kinnistusraamatusse ja muusse registrisse käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ärinime ja täiendiga.

(4) Rahaliste sisse maksete tegemiseks osahingusse või aktsiaseltsi avavadasutajad asutatava äriühingunimel käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ärinime ja täienditkasutades pangaarve Eesti krediidi asutuses, mida võib äriühingu nimel kasutada pärast äriühingu äriregistrisse kandmist.

(5) Kui äriühingut registrisse ei kanta, võib ühingu nimel registrisse kantud vallasasju või kinnistusraamatusse kantud kinnisasju, samuti ühingu nimele avatud pangaarvet kasutada üksnes kohtuotsusel ja otsusega määratud korras. Kohus teeb otsuse asutajate avaldusel. Avalduses tuleb näidata asutamata jätmise põhjused ja kes on millises ulatuses sisse makseks teinud.

(6) Kui sisse makseks asutatavasse äriühingusse on kinnisasi, ei kohaldata selle üleandmisel asjaõiguse seaduserakendamise seaduse (RT I 1993, 72/73, 1021; 1994, 53, 889; 66, 1159; 94, 1609; 1995, 22, 327; 57, 979; 1996, 36, 738; 1997, 1, 2; 13, 210) §-s 20 sätestatud ostueesõigust. [17.06.1998]

§ 521. Tegevusloa ja tegutsemisloa

(1) Käesolevas seadustikus sätestatud tegevusloaks (§ 4) loetakse samuti tegevuslitsentsi, mis on kunivastavat valdkonda reguleeriva seaduse vastuvõtmiseni välja antud Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tingimustel ja korras. Füüsilisest isikust ettevõtjale antakse tegevusloa või -litsentsi välja samadel alustel ja korras nagu äriühingutele, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Kui asutatav äriühing soovib tegutseda tegevusalal, millel tegutsemiseks on ette nähtud tegevusloa, tuleb saada enne äriregistrisse kandmist. Sellisel juhul jõustub tegevusloa äriühingu äriregistrisse kandmisega, kui loa jõustumiseks ei ole ette nähtud pikemat tähtaega.

(3) Ettevõtja tegutsemisloa annab välja kohalik omavalitsus Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras.

(4) Vabariigi Valitsus võib enne käesoleva seaduse jõustumist välja antud tegevusloa või -litsentsi kehtivuse või uue tegevusloa või -litsentsi väljaandmise tingimuseks seada, et ettevõtja oleks äriregistrisse kantud enne 1997. aasta 1. septembrit Vabariigi Valitsuse poolt määratud tähtpäevaks. [28.05.1996; 11.02.1997]

§ 522. Ettevõttereistri tööümberrakendamine

(1) Vabariigi Valitsus korraldab äriregistri rakendamise tulenevalt ümber ettevõttereistri töö.

(2) [kehtetu 17.06.1998][28.05.1996]

§ 523. Aruandlus ja audiitor

(1) Äriregistrisse kantud aktsiaseltsile ei kohaldata raamatupidamise seaduse § 24. lõikes sätestatud äriregistrisse kandmata aktsiaseltsil peab olema audiitor, kui see on ette nähtud vastavalt raamatupidamise seaduse § 24. lõikele või aktsiaseltsi põhikirjaga.

(2) Äriregistrisse kandmata ettevõtja esitab raamatupidamise seaduse §-s 24 nimetatud majandusaastaruande ettevõttereistrile.

(3) Kuni vastava seaduse jõustumiseni määratakse audiitori tegevusekord ja alused ning audiitorile esitatavad nõuded Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras.

(4) Audiitor vastutab käesoleva seadustiku § 509 7. ja 8. lõikes ning § 518 2. lõikes nimetatud ebaõigearvamuse andmisega ettevõtjale või kolmandale isikule tekitatud kahju eest. Kui arvamuseandmisega tekitasid kahju mitu audiitorit, vastutavad nad solidaarselt. [5.06.1997]

§ 524 [kehtetu 17.06.1998]

§ 525. Registrisekretär

(1) Registriosakonna koosseisu võib kuuluda registrisekretär.

(2) Registrisekretär on kohtuametnik, kes vaatab läbi registripidajale esitatud kandeavaldusi, koostab nendekohta kandeotsuste ja kohtumääruste eelnõusid, kirjutab kande otsustamiseks pädeva isiku asemel registrikandelealla, tõestab ära kirju, annab käesoleva seadustiku § 284. lõikes nimetatud tõendeid ning täidab muid teenistuskohustusi justiitsministri poolt kehtestatud korras.

(3) Registrisekretäriks võib nimetada isiku, kes on töötanud vähemalt kolm kuud registriosakonna tehnilisetöötajana ning sooritanud seejärel registrisekretäri kutseeksami justiitsministri moodustatud eksamikomisjoni ees. Kutseksam hõlmab registriosakonna ülesandeid puudutavat materiaali- jamenetlusõigust.

(4) Registrisekretäri nimetab ametisse ja vabastab ametist justiitsminister kohtuesimehe ettepanekul. [17.06.1998]

§-d 526-540 [käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 541. Rakendamise määrused

(1) Vabariigi Valitsus võib kooskõlas käesoleva seadustikuga anda käesoleva seadustiku rakendamiseks määrusi.

(2) Justiitsminister võib anda määrusi registriosakonna tegevuse korraldamiseks.